

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

تابستان ۱۳۸۸
«ویژه نوجوانان»

تھیہ و تدوین:

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیہ قم

معاونت فرهنگی و تبلیغی

مدیریت تدوین رہنمای راهیان نور

ره توشه راهیان نور تابستان ۱۳۸۸: ویژه نوجوانان / تهیه و تدوین: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم،
معاونت فرهنگی و تبلیغی، مدیریت تدوین ره توشه راهیان نور. - قم: رشید، ۱۳۸۸
[۲۰۰] ص: جدول، نمودار. - (متن آموزشی طرح هجرت: ۸۱)

ISBN ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۳۷-۴۶-۵ ۲۵۰۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

کتابنامه به صورت زیرنویس.

۱. اسلام - مسائل متفرقه. ۲. اسلام - به زبان ساده. ۳. جوانان و اسلام. ۴. اخلاق اسلامی - به زبان ساده.
۵. اسلام - تبلیغات - راهنمای آموزشی. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت فرهنگی و تبلیغی.
مدیریت تدوین ره توشه راهیان نور.

BP ۸/۹۶۷۳

۱۳۸۸

ره توشه راهیان نور

تابستان ۱۳۸۸
ویژه نوجوانان

• تهیه و تدوین:

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
معاونت فرهنگی و تبلیغی
مدیریت تدوین ره توشه راهیان نور

• ناشر: رشید

• لیتوگرافی، چاپ و صحافی: الهادی

• نوبت چاپ: اول / ۱۳۸۸

• شمارگان: ۶۰۰۰

• بها: ۲۵۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است.

printed in the Islamic Republic of Iran

● حضرت امام خمینی (قدس سرّه):

تربیت باید از اول باشد. انسان از همان کودکی
تحت تربیت انسان قرار بگیرد و بعد هم در هر جا که
هست، مربّی‌هایی باشند که تربیت کنند. تا آخر عمر
هم انسان محتاج به این است که تربیت بشود.

* * *

● مقام معظم رهبری (مد ظله العالی):

همه ما باید در مسیر تحقّق این شعار حیاتی و
اساسی یعنی اصلاح الگوی مصرف در همه زمینه‌ها
برنامه‌ریزی و حرکت کنیم.

فهرست مطالب

۹.....	پیش‌گفتار
۱۱.....	مقدمه

عقاید

۱۵.....	آفریدگار / محمد سلطانی
۲۳.....	سفینه / محمد سلطانی
۳۱.....	هدایت گران / برگرفته از ره توشه ۱۳۸۲
۴۱.....	انتظار / ابوالفضل غزالی

قرآن

۵۳.....	خانه پاکی‌ها / داریوش سوری
۶۱.....	گلهای رنگین / شمس الله صفوی خانی
۷۱.....	طعم زندگی / حسین ملکی
۸۱.....	پیامبر نینوا / داریوش سوری و محمدرضا عابدی

احکام

۹۵.....	باران نور / علیرضا خضری فرد
۱۰۵.....	به جای آب / منصور رجبیان
۱۱۳.....	به سوی نور / سید محمد فاطمی نسب
۱۲۳.....	شکوه آسمانی / سید محمد هادی ترابی

اخلاق

رسم ادب / علیرضا نجفی	۱۳۳
مروارید / محمود لطفیان سرگزی	۱۴۱
قدرت راستین / سید محمد هادی ترابی	۱۴۹

اجتماعی

تلاش و کوشش / محمود خیری	۱۵۹
کاروان / سید محمد باقر ابطحی	۱۶۷
دیدار / سید محمد باقر ابطحی	۱۷۵
هنر دوستی / سید محمد باقر ابطحی	۱۸۵
طلوع فجر / سید کاظم پاکدل	۱۹۵

پیش‌گفتار

«خدايا! جانشينان مرا رحمت فرما! آنان که در تبلیغ حدیث و سنت من می‌کوشند و

بیامبر گرامی اسلام علیهم السلام می‌دهند.»^۱

ارزشمندترین هدیه الهی فرصت‌های گذراي زندگی است و زیرک‌ترین انسان کسی است که از این فرصت‌ها بهترین بهره را ببرد و ما اینک در آستانه یک فرصت زرین دیگر هستیم؛ فصل تابستان و دوران فراغت دانش‌آموزان از تحصیلات رسمی.

البته این تابستان با بسیاری از تابستان‌های دیگر متفاوت و بسی ارجمندتر است، زیرا با فصل بهار خودسازی همراه گشته و فرصت گران‌سنگ معرفت و بصیرت، نیایش و عبادت و تزکیه و تربیت را در خود جای داده است:

ماه رجب: شهر الولاية؛

ماه شعبان: شهر التبوءة؛

و ماه رمضان: شهر الله.

مبلغان بزرگوار، میراثداران انبیا و اولیائی الهی، در این فرصت مغتنم دامن همت به کمر زده و از دیار مألف، هجرت می‌گزینند تا به دیدار جان‌های عاشق و ضمیرهای تشنه و وجودن‌های بیدار و عطش زده معارف اسلامی بستابند و آب حیاتی را که از سرچشمۀ قرآن و سنت به دست آورده‌اند به آنان هدیه کنند.

چه سفر ارزشمندی:

﴿الذين امنوا و هاجروا و جاهدوا في سبيل الله بما فلوا بهم و انفسهم أغظمهم﴾

﴿ذرجة عند الله و اولئك هم الفائزون﴾^۲

و چه کارگزاران ارجمندی:

﴿وَمَن أَخْسِنَ قُوَّلًا مِّنْ دُعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا﴾^۳

و چه شنووندگان گران‌قدرتی:

«لَخَدِيثٌ وَاحِدٌ تَأْخُذُهُ عَنْ صَادِقٍ خَيْرٌ لَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا».^۴ امام باقر علیه السلام

۱. بخار الانوار، ج ۲، ص ۱۴۴ و کنز العمال، ج ۱۰، ص ۲۲۹.

۲. توبه (۹) آیه ۲۰.

۳. فصلت (۴۱) آیه ۳۳.

۴. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۹۷.

بی تردید این سفر تبلیغی که برای رساندن پیام اسلام و انقلاب اسلامی به جان‌های مشتاق مردم به ویژه نویا و گان، نوجوانان و جوانان این امت است، از مصاديق هجرت برای خداست و پاداش آن را تنها خدای متعال می‌داند. شایسته است در این فرصت ارجمند به تصحیح باورهای مخاطبان و زدودن شباهات آنان به صورت غیر مستقیم اقدام کرده و اخلاق اسلامی و دینی را با گفتار و کردار ارائه و تبیین نمود و احکام الهی و فقهه آل محمد ﷺ را متناسب با نیازهای روز مردم به آنان آموزش داد. و نیز لازم است پیام‌های انقلاب خونبار اسلامی که افق جدیدی فراز روی بشریت گشوده و رویکردی نوین به دین و معنویت است پادآوری شود و آموزه‌های مقام معظم رهبری به ویژه سیاست اعلام شده سال جاری (اصلاح الگوی مصرف) برای امت بزرگوار، که صاحبان اصلی انقلاب‌اند، و نسل جدیدی که میراث دار امام راحل قیمی و شهیدان است تبیین گردد.

تعاونت فرهنگی و تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی با نهایت تواضع از همه مبلغان بزرگوار و میزبانان محترم و ارجمند و جوانان و نوجوانان که جامعه هدف این طرح‌اند، تقدير و تشکر می‌کند و امیدوار است با دریافت نظریات و پیشنهادها در ساماندهی بهتر این هجرت الهی در آینده اقدام کند.

مجموعه کتاب‌های رهتوشة راهیان نور که تقدیم محضر مبلغان گرامی می‌شود گامی کوتاه در مسیر فراهم سازی زمینه تبلیغ و تقویت محتوای تبلیغی است. این جانب از یک سو از فرزانگان ارجمندی که این کتاب حاصل تلاش عملی آنان است سپاس‌گزاری می‌کنم و از دیگر سو از مبلغان گرامی برای استفاده کامل از آن در این فرصت تبلیغی دعوت می‌کنم و خواهشمندم که با ارسال نظریات و پیشنهادها و انتقادهای خود ما را در بهینه‌سازی آن یاری رسانند و در پایان از نویسنده‌گان محترم و همه دست‌اندرکاران این مجموعه به ویژه از حجج اسلام ابراهیم‌زاده، حقیقت، جناب آقای موسوی‌مجاب و همکاران محترم‌شان سپاس‌گزاری و تشکر می‌نمایم.

از خدای متعال توفیق روزافزون همه مبلغان ارجمند را در تبلیغ احکام و معارف نورانی اسلام عزیز خواهان و خواستارم و الحمد لله رب العالمین.

سید محمود مدنی بجستانی

تعاونت فرهنگی و تبلیغی

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

مقدمه

برای ساختن یک کارخانه بزرگ صنعتی، باید از آرمان کلان، برنامه‌ریزی و دهها عامل دیگر سود جست، تا فرآورده مورد نظر به دست آید. برای ایجاد یک مؤسسه تجاري، باید از اهداف، برنامه‌هاء، نيروي انساني، ارتباطات و بسياري عوامل دیگر استفاده کرد.

برای تربیت «انسان» گل سرسبد آفرینش و مصدق «جانشین خدا»^۱ کرامت الهی،^۲ فضیلت الهی،^۳ امانت دار پروردگار،^۴ نیکوترين پرورده،^۵ و دیگر برتری ها چه باید کرد؟ اگر اين قياس مع الفارق نباشد، به ميزان برتری و الایي انسان بر توليد و تجارت، باید برای اين مهم تلاشی مضاعف و كوششی بس افزون شکل گيرد.

مگر نه اين که همه ترقی ها و پيشرفت های صنعتی، علمی، نظامی و... در پرتو «اندیشه انسان»، «کردار انسان» و «اهداف انسان» شکل گرفته است؟ چه ميزان نيريو، توان و زمان باید به کار برد، تا «انسان» به معنی واقعی رشد یافته و «کرامت الهی» خود را باز يابد؟ و اگر شاكله اين ساخت به صورت انحرافي، ناقص، و خلاف مسیر حرکت خلقت، جلوه کرد، چه باید کرد؟

مگر نه اين است که علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد؟

و مگر نه اين است که کار اگر از سرچشمه درست شود، بقیه مسیر، راهی روان می‌بیماید؟ با اين نگرش اندیشمندانه «تربیت کودک و نوجوان» بر فراز ضرورت ها و قله اولویت ها قرار می‌گيرد و اين جاست که فرمایش امام صادق (ع) در آغاز اين راه، پشتوانه محکم اين حرکت خواهد بود که فرمود: «قبل از اين که ديگران به تربیت فرزند شما دست يازنده، به ساختن روان و تربیت آنان همت گماريد.»^۶

۱. «انى جاعل فى الارض خليفة»؛ بقره (۲) آية .۳۰.

۲. «و لقد كرمنا بني آدم و حملناهم فى البر والبحر و رزقناهم على كثير من خلقنا تقضيلا»؛ اسرى (۱۷) آية .۷۰.

۳. همان.

۴. «إنا عرضنا الامانة على السموات والارض والجبال فابين ان يحملنها و اشققن منها و حملها الانسان»؛ احزاب (۳۳) آية .۷۲.

۵. «لقد خلقنا الانسان فى احسن تقويم»؛ تين (۹۵) آية .۴.

۶. عن أبي عبدالله (ع) قال: «بادروا أولادكم بالحديث قبل از يسبقكم اليهم المرجنة»؛ کافی، ج ۶، ص ۴۷، باب تأديب الولد.

و مولای پرهیزکاران حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) به فرزند خویش امام مجتبی (ع) می‌فرماید: «قبل از این‌که دلت تیره شود و خودت سرگرم و مشغول، به تربیت تو همت گماردم».۱

اینک این «رهتوشة» با توشه راه تربیت برای پُر کردن خلاهای «دانشی»، «گرایشی» و «رفتاری» آینده‌سازان می‌بین عزیز اسلامی، با ویژگی‌های «روشن‌مند» و «نوگرا» و بهره گرفته از دو منبع پایدار «قرآن» و «عترت» به دست «تجربه‌داران سالیان دراز تعلیم و تربیت» به نگارش در آمده است.

بدیهی می‌نماید که این نوشتار، فقط تذکاری برای شما مؤمنان است که «و ذکر فان الذکری تنفع المؤمنین»۲ و سرآغاز راهی که رهروانش «نسل امروز» و پیشوایانش شما «مبلغان»؛ با روش القای «غیر مستقیم» در قالب‌های زیبا همراه با آیه، حدیث، قصه، معما، شعر، مسابقه و دیگر ابزارهای القایی.

حال این شما حوزویان پُرتلاش مسئولیت‌پذیر و این نسل تثنیه معارف الهی با فطرتی پاک؛ و نیازی به «انعکاس پهنه‌گسترده آسمان در برکه زیبا و آرام». در پایان لازم می‌دانم از تلاش‌های پی‌گیر عزیزانی که در این مجموعه نقشی شایسته ایفا کرده‌اند، سپاس‌گزاری کنم که هر چند این «سپاس از مخلوق» وظیفه‌ای مقدماتی است برای «شکر خالق».۳

حجج اسلام آقایان: حسین حقیقت، محمدرضا عابدی، غلامرضا محسنی، محمدرضا میرزایی و مسعود شهیدی و طراح محترم آقای سعید فرخوند. به امید توفیق در تزکیه و تعلیم، و آرزوی برپایی دولت کریمه به دست توانای حضرت مهدی (عج).

محمدحسن راستگو
مرکز تربیت مربی کودکان و نوجوانان

۱. «فیادر تک بالادب قبل ان یقسو قلبک و یشتعل لبک»: نهج البلاغه، نامه ۳۱.

۲. ذاریات (۵۱) آیه ۵۵

۳. قال الصادق (ع): «فمن لم يشكِر والديه لم يشكِر الله»: وسائل الشيعة، ج ۹، ص ۲۵؛ قال الرضا (ع): «فمن لم يشكِر المنعم من المخلوقين لم يشكِر الله»: وسائل الشيعة، ج ۱۶، ص ۱۳.

عقايد

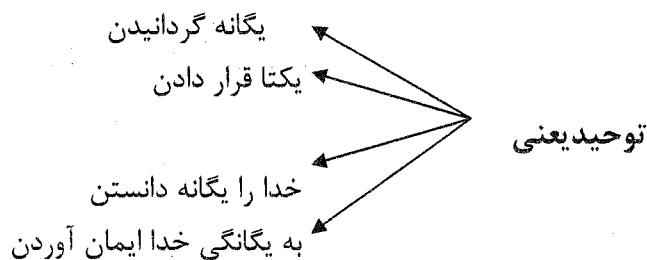
آفریدگار

پریدم با پر و بال خیالی
به بالاتر، به یک دنیای عالی
به هرجا رفتم آثار تو دیدم
به هرسو بانگ نامت را شنیدم
چو پایین آمدم از اوج افلای
نشستم باز هم بر پنه خاک
تورا در خاک هم دیدم که هستی
توروای خالق دنیای هستی

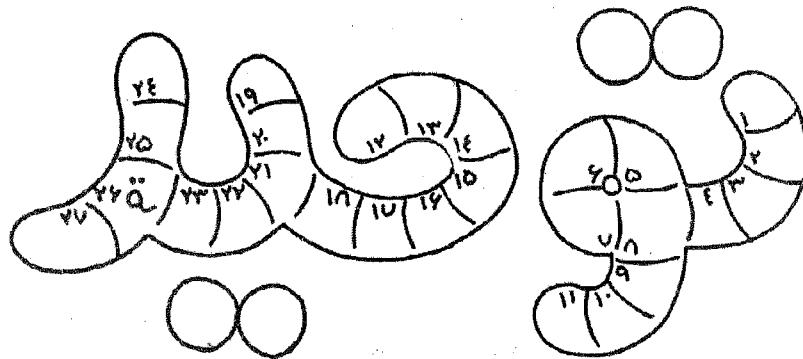
سلام، سلامی به گرمی آفتاب به شما دوستان خوب و شاداب! همان طور که متوجه شدید موضوع برنامه ما توحید است.

راستی بچه‌ها! توحید یعنی چه؟

از کجا بفهمیم که خدا یکی است و دو تا نیست؟

قبل از این که به این سؤال جواب بدهم مسابقه‌ای را اجرا می‌کنم. مسابقه بین سه نفر از دوستان شما برگزار می‌شود. پس قلم و کاغذ بردارید و در دو خط، کلاس خود را توصیف کنید^۱ تا پس از طرح جدول این نوشته‌ها را بررسی کنیم. در ابتدا شما به سؤال‌های جدول پاسخ دهید.^۲

۱. مربی می‌تواند موضوعات دیگری ارایه دهد تا دانش‌آموزان توصیف کنند.

۲. مربی توجه کند حرف خانه ۲۶ نمایه در جدول باید نوشته شود.

۱. چه گلی نماد شهید و شهادت است؟
لاله (۱، ۱۳، ۷ و ۲۷)
۲. کدام باغ را پیامبر ﷺ به دخترشان بخشید؟
福德 (۸ و ۹)
۳. کم ترین بی احترامی به والدین از نظر قرآن چیست؟
اف (۱۵ و ۲۱)
۴. چه کلمه‌ای همیشه با ناله همراه است؟
آه (۱۱ و ۲۲)
۵. کدام کلمه به معنای آرزو است؟
امل (۲۴، ۶ و ۱۸)
۶. به کشتی جنگی چه می‌گویند؟
ناو (۱۷، ۳ و ۵)
۷. به مذکور حركت زمین به دور خورشید چه می‌گویند؟ سال (۱۴، ۱۲ و ۴)
۸. کدام کلمه به معنای پهلوان است؟
یل (۲۵ و ۱۹)
۹. به افراد یک خانه چه می‌گویند؟
أهل (۱۰، ۲ و ۲۳)
۱۰. چهارمین حرف الفبا چیست؟
ت (۲۰)

برای به دست آوردن پیام جدول، ابتدا حرف «ل» را بنویسید و چهارتا چهارتا بشمارید. احسنت، پیام جدول آیه ۲۲ سوره انبیاء «لو کان فیهمَا اهْلَةِ الاَّلَهِ لفَسْدَتَا» است که ترجمه آن چنین می‌شود:

«اگر در آسمان و زمین خدایانی به جز (الله) بود، فاسد می‌شدند و [نظم جهان] بر هم می‌خورد.»

خوب! ما بدون شک نظام واحدی را در این جهان حکم‌فرما می‌بینیم؛ نظامی که در همه جهات هماهنگ است و قوانینش ثابت و در آسمان و زمین جاری است. به گونه‌ایی که دانشمندان می‌توانند با محاسبات دقیق بفهمند که چه زمان خورشیدگرفتگی و ماد گرفتگی حاصل می‌شود و آنان زمان و مکان رصد این وقایع را نیز بیان می‌کنند. این‌ها

برای این است که در جهان یک قانون حاکم است. این هماهنگی قوانین و نظامهای آفرینش از این حکایت می‌کند که از مبدأ واحد سرچشمه گرفته است.

در صورتی که مبدأ متعدد و اراده‌ها مختلف بود، این هماهنگی هرگز به وجود نمی‌آمد. در واقع همان چیزی که قرآن از آن تعبیر به «فساد» می‌کند در عالم به روشنی دیده می‌شد.

حالا نوبت بررسی **توصیف‌های شما** است. ببیند توصیف‌ها چه قدر با هم تفاوت دارند! اگر شما قرار بود که با هم یک کتاب بنویسید چقدر اختلاف نظر وجود داشت؟ اگر کمی اهل مطالعه و تحقیق باشیم، از بررسی یک کتاب به خوبی می‌توانیم بفهمیم آن را یک نفر نوشته است یا چند نفر؟

کتابی که تألیف یک نفر است، هماهنگی خاصی میان عبارات، جمله‌بندی‌ها تعبیرات مختلف و... دارد. خلاصه تمام قسمت‌هایش وحدت رویه دارد، زیرا که زاییده یک فکر و تراوosh یک قلم است.

اما اگر دو یا چند نفر- هرچند همه دانشمند و دارای روح همکاری نزدیک باشند- هر کدام تألیف بخشی از آن را بر عهده گیرد، باز در اعمق عبارت‌ها و الفاظ و طرز بحث‌ها آثار دوگانگی و چندگانگی نمایان است. می‌دانید چرا؟

بله، زیرا دو نفر هر قدر هم دارای فکر و سلیقه نزدیک به هم باشند باز هم اختلاف دیدگاه آنان در نوشته تاثیر خواهد گذاشت. حال هرقدر این کتاب، مفصل‌تر باشد و در موضوعات متنوع‌تری بحث کند، زودتر این ناهمانگی احساس می‌شود.

حال این دنیابی که در آن زندگی می‌کنیم نیز کتاب بزرگ آفرینش است که عظمتش به قدری است که ما با تمام وجودمان در لابه‌لای آن گم می‌شویم، نیز مشمول همین قانون است.

هماهنگی در جهان آفرینش و آفریده‌های آن بیان‌گر این مطلب است که مؤلف کتاب عظیم خلقت یکی است. روزی هشام بن حکم از امام صادق العلیله سؤال کرد: «یا بن رسول الله صلی اللہ علیہ و آله و سلّم! چه دلیلی بر یگانگی خداوند وجود دارد؟»

حضرت ﷺ فرمود: «پیوستگی و انسجام تدبیر جهان و کامل بودن آفرینش، دلیل بر یگانگی خدا است، آن‌گونه که خداوند متعال فرموده است؛ اگر در آسمان و زمین خدايانی جز او بودند، جهان به فساد کشیده می‌شد.^۱

حالا یک مسابقه^۲ برگزار می‌کنیم حاضرید؟

الله واحد	لا اله الا	والهکم	هو الرحمن الرحيم
او است بخشنده و مهربان	که غیر او معبدی نیست	و خدای شما	خداوند یگانه‌ای است

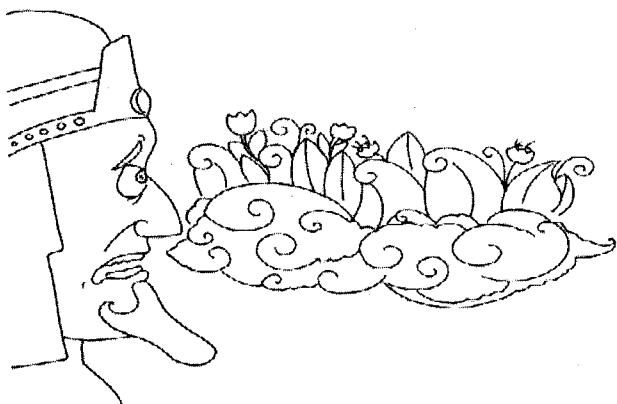
آفرین بر شما! در این کارت‌ها یک آیه از قرآن کریم آمده است. سوره بقره، آیه ۱۶۳. خداوند می‌فرماید: «و الهکم الله واحد لا اله الا هو الرحمن الرحيم». یعنی: و خدای شما! خداوند یگانه‌ای است که غیر از او معبدی نیست. او است بخشنده و مهربان این آیه مطلب بسیار مهمی را تأیید می‌کند. می‌دانید کدام مطلب را؟ بله، مسأله یگانگی خداوند (توحید عبادی)

حالا که فهمیدیم خداوند یگانه و همه هستی ما از اوست، پس باید تنها او را عبادت کنیم و از او کمک بگیریم. مثل پیامبران الهی (علیهم السلام) که در این کار سرمشق ما هستند.

دومین پیامبر اولو العزم کیست؟ آفرین، حضرت ابراهیم ﷺ. بله، حضرت ابراهیم ﷺ بتشکن بزرگ تاریخ که بندگی خداوند بی‌همتا را پذیرفت. او می‌خواست همه فقط بنده خدا باشند و دست از بتپرستی و شرک بردارند. در روز عید که همه برای مراسم جشن از شهر بیرون رفته بودند، ابراهیم ﷺ در شهر ماند و وارد بتخانه شد. همه بت‌ها را به جز بت بزرگ را شکست و تبر را به دوش او انداخت.

۱. توحید صدوق شیخ صدوق / ص ۲۵۰ / حدیث ۲ قال الصادق ﷺ : اتصال التدبیر و تمام الصنع كما قال عزوجل: لو كان فيهما...

۲. مرتی چهار نفر را انتخاب می‌کند و به دست هر کدام یک کارت می‌دهد. پیجه‌ها باید آن را مرتب کنند و بعد آیه را با صدای خوش بخوانند و ترجمه کنند.

وقتی مردم از مراسم جشن به خانه‌هایشان برگشتند، ناگهان با یک حادثه عجیب رو به رو شدند. آنان دیدند که تمام بت‌ها شکسته شده و تبر به دوش بت بزرگ است. چه کسی این کار را انجام داده است؟ همه ابراهیم‌الله‌را نشان دادند. آن‌ها پیامبر خدا را دستگیر کردند و به محکمه آوردند. در محکمه رأی بر سوزاندن حضرت دادند. افکار عمومی نیز کیفر سوزاندن را پذیرفتند و این شعار زبان‌زد همگان گردید.^۱

قالوا: حرّقوه و انصروا آلتهمکم ان کنتم فاعلين. یعنی اگر می‌توانيد خدایاتان را یاري کنيد و او را بسوزانيد.

سوزاندن ابراهیم‌الله‌ به نام خدایان رنگ مذهبی به خود گرفت و همه مشرکان در این عمل شرکت کردند.

وقتی آتش فراهم گردید و حضرت ابراهیم‌الله‌ را درون منجنيق گذاشته بودند جبرئيل امين‌الله‌ او را ملاقات کرد و گفت: «یا ابراهیم! آیا حاجتی داری؟» پاسخ داد: «به تو حاجتی ندارم، ولی به خدای بی‌همتا نیازمند.»

ابراهیم اللّٰهُمَّ دعا کرد و از خدای بینا و توانا و پروردگار بی‌همتا کمک خواست. خداوند خواسته او را اجابت کرد و به آتش فرمان داد: «ای آتش بر ابراهیم سرد و سلامت باش!»^۱

ابراهیم اللّٰهُمَّ در همه جا و در حساس‌ترین زمان‌ها خالق بی‌همتا را فراموش نکرد.^۲

۱. انبیاء.

۲. محمد مهدی اشتهراری، داستان‌های صاحبدلان، ج. ۲

پرسش‌ها:**۱. معنای توحید چیست؟**

- الف- به یگانگی خدا ایمان آوردن
- ب- خدا را یگانه دانستن
- ج- هر دو مورد

۲. آیه «لَوْ كَانَ فِيْعَمَا الْجَهَّالُوْنَ لِفَسَدِهَا» کدام یک از اصول دین را**ثابت می‌نماید؟**

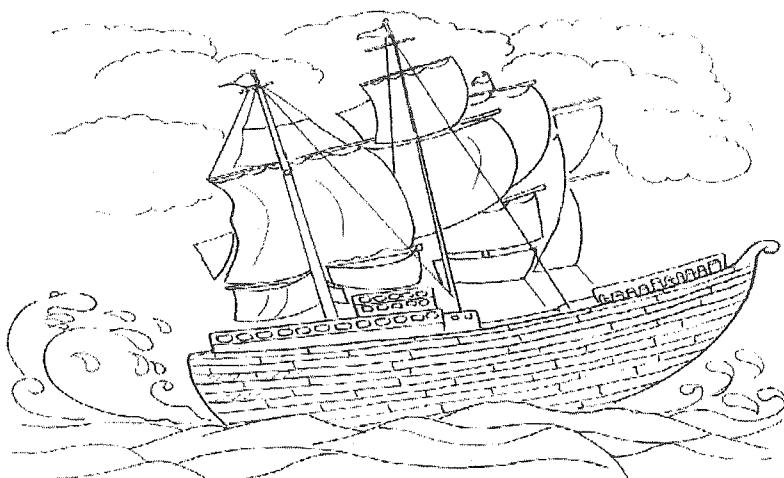
- الف - توحید
- ب - امامت
- ج - نوبت

۳. لازمه دو خدایی بودن طبق فرمایش خداوند در قرآن چیست؟

- الف- سرگردانی
- ب- فساد
- ج- ظلم و ستم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

سُفِينَةٌ

به نام خداوند جان آفرین
حکیم سخن در زبان آفرین
خداوند روزی ده رهنمای
خداوند نام و خداوند جای

سلام حال شما خوب است؟ امیدوارم که شاد و سرحال باشید برنامه را با چند سؤال
شروع می‌کنیم. آماده‌اید؟ پس دقت کنید و پاسخ دهید.

- ۱ - کدام سوره قرآن است که یکی از اركان نماز من باشد؟
 سجده
- ۲ - قرآن با کدام سوره شروع من شود؟
 فاتحه
- ۳ - کدام پیامبر به سفر زیردریایی رفت؟ (نام یکی از سوره‌های قرآن) یونس ﷺ
- ۴ - کامل کنید: پسر.... با بدان بنشست خاندان نبوتش گم شد. نوح ﷺ
- ۵ - پیامبر قوم عاد چه نام داشت؟ (نام سوره‌ای از قرآن) هود ﷺ

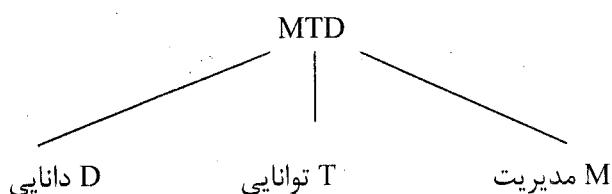
آفرین بر شما که با دقّت سؤال‌ها را پاسخ دادید. اما این سؤال‌ها و پاسخ‌هایشان چه ربطی به بحث ما دارند.

اگر بخواهیم ارتباط این کلمه‌ها را به دست آوریم از هر کلمه یک حرف جدا می‌کنیم و با ترکیب آن‌ها به موضوع برنامه می‌رسیم. آفرین بر شما! بله از ترکیب حروف اوّل این واژه‌ها، کلمه‌ی سفینه بددست می‌آید. سفینه، یعنی کشتی.

هر کشتی را کسی کنترل و اداره می‌کند که به آن کشتی‌بان یا ناخدا می‌گویند. آیا تا به حال کنار دریا رفته‌اید؟ آن جا مملو از قایق‌های کوچک و بزرگ و کشتی‌های باری و مسافربری است. هر کشتی کشتی‌بانی دارد که آن را به حرکت درمی‌آورد.

هر چه کشتی بزرگ‌تر و مهم‌تر باشد ناخدا باید آن را به حرکت درآورد بایستی داناتر و باتجربه‌تر باشد. به طور نمونه یک ناو بزرگ که افراد زیادی در آن می‌باشند و دستگاه‌ها و امکانات زیادی دارد، آیا هر کسی می‌تواند آن را کنترل کند؟

خیر، چون کنترل و هدایت این کشتی بزرگ خیلی مهم و حساس است. کمترین اشتباه خسارت‌های جبران‌ناپذیری به دنبال دارد. کسی می‌تواند این کشتی بزرگ را هدایت کند که از طرف دانشگاه دریانوردی دارای مدرک MTD باشد.

۱ - M مدیریت بالا داشته باشد.

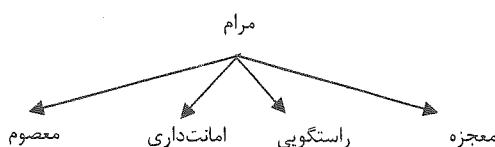
۲ - T توانایی کامل در استفاده از امکانات و تجهیزات داخل گشتی باشد.

۳ - D دانش کافی برای مقابله با خطرات احتمالی را داشته باشد.

البته با این‌همه توانایی که دارد باز باید با ساحل هم در ارتباط باشد تا از مسیر خود خارج نشود و در دام حوادث گرفتار نیاید. اگر گرفتار شد با کمترین تلفات خود و همراهان را نجات دهد.

دنیا نیز همچون دریای عمیق و بزرگی است که با خطرات متعدد روبه‌رو است. هر کسی بخواهد از این دریای پرخطر به سلامت بگذرد و پا به ساحل سعادت بگذارد باید بر کشتی هدایت سوار شود. ناخدای این کشتی پیامبران(علیهم السلام) هستند که خداوند به آن‌ها مدرک پیامبری را داده است. مدرک آن‌ها چیست؟

آن‌ها دارای مدرک خاصی می‌باشند که در کلمه مرام آمده است. در این کلمه هر حرف آن بیان‌گر یکی از مقاد مدرک آنان است.^۱

پیامبران(علیهم السلام) نیز باید با مبدأ هستی، یعنی خداوند در ارتباط باشند و خداوند خطرات سر راه را به آن‌ها گوشزد کند و راه مقابله با آن‌ها را به ایشان یاد بدهد تا آن‌ها پیام‌های خدا را به مردم برسانند.

راستی بچه‌ها به نظر شما خداوند از فرستادن پیامبران(علیهم السلام) چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

۱. مرتبی برای هر یک از کلمه‌ها توضیح مختصری ارائه دهد.

برای پاسخ به کتاب شریف نهج‌البلاغه مراجعه می‌کنیم. امیرالمؤمنین علی‌الله‌آله‌الراحیم به چند هدف از اهداف خداوند اشاره می‌کند:^۱

اولین هدف تذکر است.^۲ تذکر یعنی یادآوری. یادآوری این مطلب که فقط خدا را پرستند، مشرک نباشد.

در زمان‌های گذشته، حکومت ستمگر عراق، وزیری به نام «موفق» داشت. روزی در نماز جماعت شرکت کرد و به یکی از علمای امام جماعت بود، اقتدا نمود.

۱. ترجمه نهج‌البلاغه، محمد دشتی، خطبه اول ص ۳۸.
۲. مریم کلمه‌های تذکر، تبلیغ، نعمت را در کارت بیاورد.

امام جماعت در نماز هنگام تلاوت سوره به این آیه رسید: «وَلَا ئَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَقَسَّمُكُمُ الظَّالِمُونَ»^۱ یعنی: تکیه و اعتماد به ستمگران نکنید که آتش دوزخ به شما رسد.

وزیر در فکر فرو رفت و خود را چنین یافت که به ستمگران متمایل شده است و خود نیز ظلم می‌کند. از ترس عذاب الهی نعره کشید و بی‌هوش به زمین افتاد. وقتی به هوش آمد علت حادثه را از او پرسیدند. در پاسخ گفت: «کسی که اعتماد به ستمگر کند این چنین، عذاب الهی به او نزدیک است. پس اگر خودش ستمگر باشد، چه کند؟^۲

دومین هدف تبلیغ است.

و بحتجوا بالتبليغ. یعنی اتمام حجت بر مردم که دین خدا را رساند. انبیا(علیهم السلام) آمده‌اند تا تمام قوانین الهی را که خداوند به آن‌ها ارایه کرده است، بیان کنند. این قوانین در زمینه فردی، اجتماعی، خانوادگی، سیاسی و... می‌باشند که مردم با انجام آن‌ها زندگی سالم و آرامی خواهند داشت.

سومین هدف از ارسال پیامبران(علیهم السلام) طبق فرمایش حضرت امیر(علیهم السلام) چیست؟

برای رسیدن به این هدف جدولی را با هم حل می‌کنیم:

هادی (۲، ۱۶، ۸ و ۱)

۱ - لقب دهمین امام چیست؟

علی (۱۹، ۹ و ۷)

۲ - نام هشتمین امام چیست؟

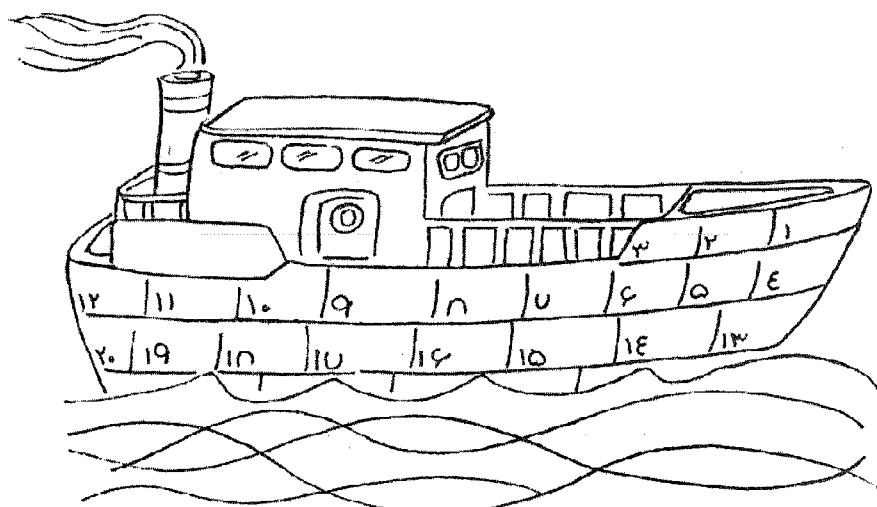
فنا (۱۱، ۲۰ و ۱۴)

۳ - کدام کلمه به معنای نابود شدن است؟

۱. هود، ۱۱۳.

۲. محمد محمدی اشتهرادی، داستان‌های صاحبدلان، ج ۲، ص ۱۶۶.

- ۴ - نام غاری گه پیامبر اسلام ﷺ در شب هجرت به آن پناه برد و سه روز
آن جا ماند چه بود؟
شور (۴، ۱۳ و ۱۰)
- ۵ - اسلحه دانشمند که خدا به آن قسم خورد، چه نام دارد؟
قلم (۱۲، ۶ و ۵)
- ۶ - بزرگ‌ترین حیوان دریایی چه نام دارد؟
وال (۱۵، ۳ و ۱۸)

با تشکر از شما که به سؤال‌ها پاسخ دادید، اما خانه ۱۷ از جدول خالی است. من حرف همزه را داخل آن می‌نویسم. حالا نوبت شما است که با کنار هم قرار دادن حروف جدول، سخن امام علی (علیه السلام) را به دست آورید. به چه صورتی؟ به این شکل که حرف اول را نوشته سه تا سه تا بشمارید.

احسنست، پیام جدول عبارت است از: «يَشِيرُوا لَهُمْ دَفَائِنَ الْعَقُولِ».^۱ یعنی: «پیامبران (علیهم السلام) آمده‌اند تا توانمندی‌های پنهان شده عقل‌ها را آشکار کنند.»

۱. ترجمه‌ی نهج البلاغه محمد دشتی خطبه‌ی اول ص ۲۸

با مطالعه اصحاب پیامبر ﷺ افراد برجسته‌ای را می‌بینیم، همچون سلمان، ابوذر، مقداد، حذیفه و... که هر کدام در پرتو تلاش‌های پیامبر ﷺ استعدادها و توانمندی‌های عقلشان شکوفا شد و افرادی بزرگ و حکیم شدند و انسان‌هایی شدند که در پرتو عقل به رشد رسیدند. به طوری که با این رشد فکری جنگ و دعوای چندین ساله‌ی دو قبیله‌ی اوس و خزرج به صلح و برادری تبدیل شد.

حالا با دعا برنامه را به پایان می‌بریم.

خدایا، وجودان‌های ما را بیدار نگه دار!
خدایا، ما را از بدی‌ها پاک بگردان!

پرسش‌ها:

۱. ویژگی انبیای الهی (علیهم السلام) کدام است؟

- الف) معجزه و راستگویی
- ب) مهریانی و امانتداری
- ج) هردو مورد

۲. اولین دعوت انبیا (علیهم السلام) به چیست؟

- الف) پرستش خدا و دوری از شرک
- ب) رعایت عدالت در زندگی
- ج) یادآوری پیمان‌های الهی

۳. ارتباط دائمی انبیا (علیهم السلام) با منبع وحی الهی برای چیست؟

- الف) سعادت بشر
- ب) کمک گرفتن برای مقابله با خطرات احتمالی
- ج) هدایت بشر

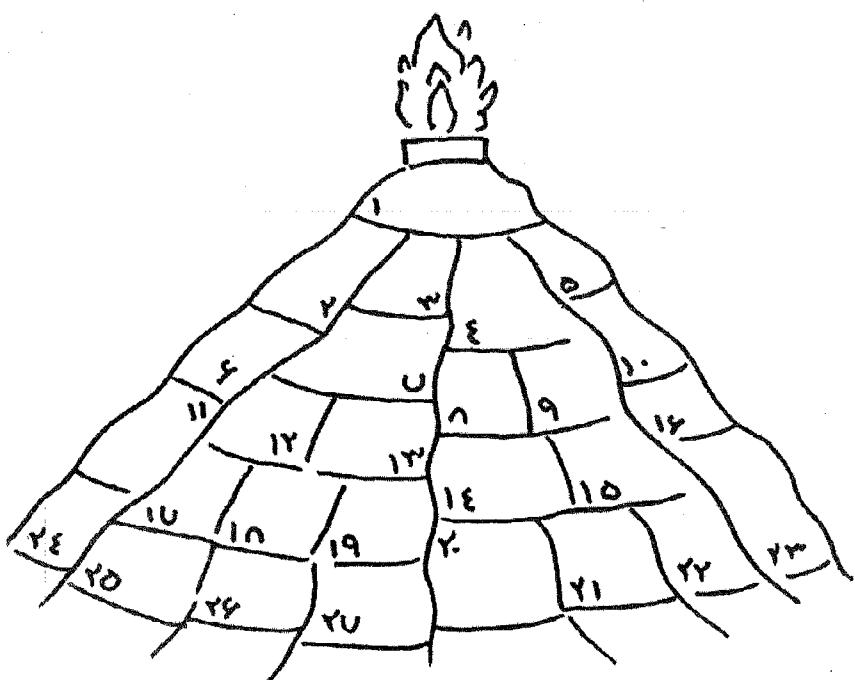
هدایت گران

به نام خداوند جان و خرد کزین برتر اندیشه برنگذرد
خدمت همه شما دانشآموزان گرامی سلام عرض می‌کنم. امیدوارم که حالتان خوب
باشد. برنامه را با یک سؤال شروع می‌کنم:
آیا می‌دانید در قدیم که جاده و تابلو و علائم مختلف جاده‌ها نبود و مردم با چهارپایان
سفر می‌کردند، شب‌ها چگونه راه‌ها را پیدا می‌کردند؟
یکی از راه‌ها این بود که آتشی را بر بلندترین قسمت شهر، برای نمونه روی تپه‌ها کنار
شهر یا برج‌های بلند شهر روشن می‌کردند تا دیگران با دیدن نور آن، راه را از بیراهه
 بشناسند و راه خود را برای رسیدن به مقصد مورد نظرشان پیدا کنند.

حالا به سخنی از امام رضا^{علیه السلام} در این باره که روی تابلو به طور ناقص می‌نویسیم توجه کنید. امام رضا^{علیه السلام} فرمود: «امام همانند منبع نوری بر فراز بلندی می‌باشد. آن را که نیاز به دارد می‌بخشد و آن را که گرفتار و تباھی‌ها می‌شود را به او ارائه می‌دهد. هر که از راه گیرد شود.

چه کسی می‌تواند کلمه‌های جای خالی را حدس بزند؟!
به این جدول تصویری که ۲۷ خانه دارد توجه کنید.

اکنون با پرسش‌هایی از شما حروف جواب‌ها را در خانه‌های جدول می‌نویسم.

۱. به امام و پیشوای چه می‌گویند؟ رهبر (۸، ۱۷، ۷ و ۲۳)
۲. روز عاشورا توبه کرد و در رکاب امام حسین^{علیه السلام} شجید شد؟ حر (۲ و ۹)
۳. امام حسین^{علیه السلام} در کجا به شهادت رسید؟ کربلا (۱۱، ۱۸، ۱۰، ۴ و ۲۶)

۴. به شخص با ایمان چه می‌گویند؟
مؤمن (۱۰، ۱۴، ۱۵ و ۱۹)
۵. از نظر وسعت دو میهن کشور دنیاست؟^۱ کانادا (۱۲، ۲۰، ۲۴، ۲۶ و ۲۷)
۶. به تیره و تاریک چه می‌گویند؟
تار (۳، ۲۵ و ۶)
۷. علامت اسم زمان و مکان در فارسی چیست؟
گاه (۱، ۲۲ و ۵)
۸. حرف سی و یکم از حروف الفبای فارسی کدام است؟
ه (۱۳)

حالا که جدول ما کامل شد آیا می‌توانید پیام را بگوئید؟ نه. مگر این‌که کلید پیام را خدمت شما بگویم. کلید به دست آوردن پیام، عدد ۷ می‌باشد. ابتدا حرف اول «گ» جدول را می‌نویسیم و هفت تا هفت تا می‌شماریم تا پیام را به دست آوریم.^۲

با تشکر از شما عزیزان که ما را در به دست آوردن پیام یاری کردید. حالا من تصویر دو نفر را که یکی نزدیک به آتش و دیگری دور از آتش است، برایتان روی این تپه می‌کشم تا حدیث را بهتر متوجه شوید. ترجمه متن کامل معنای حدیث امام رضا علیه السلام

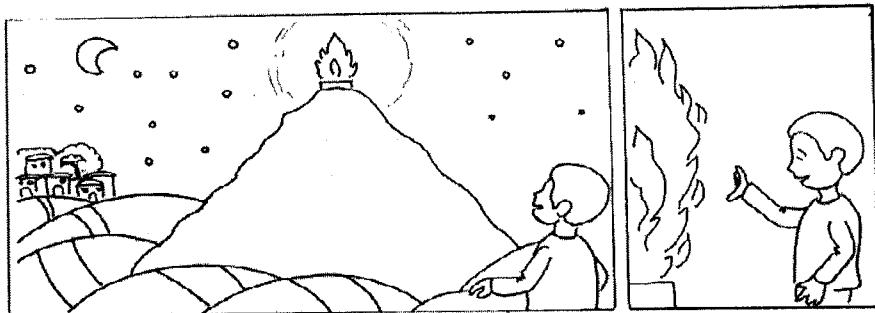
چنین است:

امام همانند نوری بر فراز بلندی می‌باشد آن را که نیاز به گوما دارد، حرارت می‌بخشد و آن را که گرفتار مهالک می‌شود، راه را به او ارائه می‌دهد. و هر که از راه کناره گیرد، نابود شود.

در این تصویر دو نفر را می‌بینیم که یکی نزدیک به منبع نور و گرما و دیگری دور از آن منبع می‌باشد.

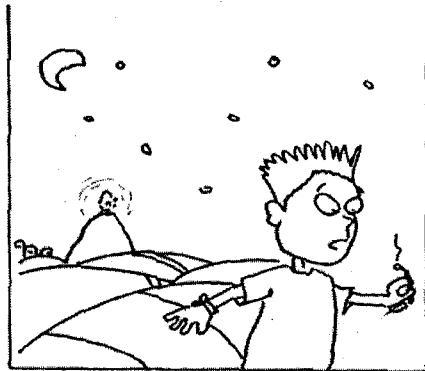
۱. جغرافیای قاره‌ها و کشورها، مton درسی سال اول متوسطه، ۱۳۷۱، ص. ۱۴۸. بیش از ۷۰ درصد این سرزمین بخندان می‌باشد و پایتخت آن شهر «اوتابا» می‌باشد.

۲. مربی حرف اول جدول را می‌نویسد بعد ۷ تا ۷ تا می‌شمارد و حرف خانه هفتم را می‌نویسد و ادامه می‌دهد تا پیام کامل به دست آید. پیام جدول: گرما، حرارت، مهالک، راه، کناره، نابود.

نفر اول از دو فایده این منبع بهره می‌برد: ۱. گرما و حرارت، ۲. نور و روشنایی.

نفر دوم تنها یک فایده از این منبع می‌برد که اگر به راهش ادامه دهد، به فایده دوم هم خواهد رسید. آن فایده، همان استفاده از نور و روشنایی منبع نور می‌باشد.
حالا تصویر نفر سومی را هم برای شما ترسیم می‌کنم.^۱ نفر سوم برخلاف آن دو نفر که رو به منبع نور و گرما حرکت می‌کنند، پشت به آن حرکت کرده و لحظه به لحظه از آن جا دور و دورتر می‌شود که در صورت ادامه مسیر، بیشتر در سیاهی فرو می‌رود و راه را گم خواهد کرد. اگر او از این مسیر باز نگردد، به طور یقین در بیابان‌های سرد و تاریک از بین رفته و هلاک خواهد شد.

۱. مرتبی کنار تصویری که از آتش دورتر است، تصویر نفر سومی را که پشت به آتش دارد، می‌کشد.

بنا به فرموده امام رضا علیه السلام آن منبع نور چه کسانی هستند؟ آفرین، امامان مucchom علیه السلام، آری، امامان ما شیعیان هر کدام برای هدایت ما آمده‌اند. آنان آمده‌اند تا ما خداوند را بهتر بشناسیم و از نعمت‌هایش شکرگزاری کنیم. حالا اگر کسی مثل شخصی که در تصویر نزدیک به منبع گرماست، خود را به امامان علیه السلام نزدیک کند، نجات یافته است. هر کسی هم که از آنان فاصله گرفته است، ولی به جانب آنان توجه کرده است، راه را از بی‌راهه تشخیص خواهد داد و سرانجام به مقصد خواهد رسید، اما وای به حال کسی که از آن‌ها فاصله گرفته است و لحظه به لحظه هم از آن‌ها دور می‌شود. این امر - دوری از اهل بیت پیامبر (علیهم السلام) موجب نابودی آن شخص خواهد شد.

آری! نور معنوی امامان مucchom علیه السلام در قلب‌هایی که زمینه هدایت دارند، اثر می‌گذارد و گاهی یک نگاه، یا یک کلام و یا یک توجه سبب می‌شود که آن‌ها به راه راست باز گردند و هدایت شوند. اکنون به داستان فردی که با عنایت امامان و کلام آنان هدایت شد و نجات یافت توجه کنید.

... آرام آرام از کوچه‌های پربیچ و خم گذر می‌کرد. در یکی از پیچ‌های کوچه صدای ساز و آواز بلندی شنیده می‌شد. معلوم بود مجلس عیش و نوش در آن‌جا برپاست، امام کاظم علیه السلام آهی از ناراحتی کشید. نگاه حضرت به خدمت کار خانه افتاد که به بیرون از خانه برای ریختن آشغال‌ها آمده بود و به اطراف نگاه می‌کرد. امام کاظم علیه السلام خدمت کار را صدای زد. خدمت کار با احترام پیش آمد و عرض کرد: «آقا! بفرمایید کاری داشتید؟» امام فرمود: «آیا صاحب این خانه بnde است، یا آزاد؟»

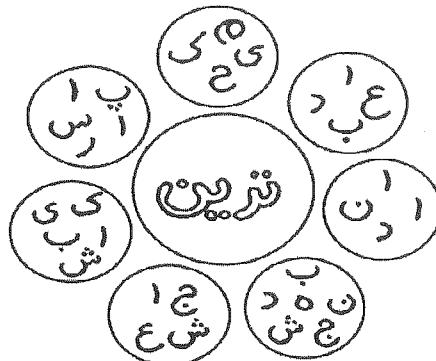
خدمت کار که از سؤال امام علیه السلام تعجب کرده بود با شگفتی پرسید: «این چه سؤالی است آقا! خوب معلوم است که صاحب خانه آزاد است او پیش خدمت‌های بسیاری دارد و صاحب ثروت فراوان است. تعجب می‌کنم که شما چنین سؤالی را می‌پرسید.»

امام کاظم (ع) نیز سرش را به علامت تأیید حرکت داد و فرمود: «آری! راست گفتی او آزاد است؛ چون اگر او بنده بود، چنین کارهایی نمی‌کرد. او آزاد است که چنین اعمالی را انجام می‌دهد. آن گاه امام (ع) به راه خود ادامه داد. خدمت‌کار مات و مبهوت به امام کاظم خیره مانده بود که ناگهان صدایی از درون منزل او را به خود آورد. خدمتکار به سرعت خود را به داخل خانه رسانید. آقای خانه که بُشر نام داشت با عصبانیت از او پرسید: «پس کجا بودی؟ چرا این قدر دیر بازگشته‌ی؟» خدمت‌کار جواب داد: «داخل کوچه بودم که آقایی مرا صدا زد و از من سؤال عجیبی پرسید» بُشر پرسید: «چه سؤالی؟» خدمت‌کار گفت: «از من سؤال کرد که آقای این خانه بنده است، یا آزاد. من نیز با تعجب جواب دادم خوب معلوم است که آزاد است. سپس او حرف عجیب‌تری گفت که مفهومش را خوب متوجه نشد. بُشر که علاقه‌مند به این سؤال و جواب شده بود، از خدمتکار پرسید: «بگو ببینم آن آقا چه گفت که تو را به فکر فرو برده است.» خدمت‌کار جواب داد: «آن آقا در جواب من گفت که اگر او بنده بود. چنین نمی‌کرد. راست گفتی او آزاد است که چنین اعمالی انجام می‌دهد.» بُشر به یکباره سرجایش میخ‌کوب شد، انگار آب سردی بر روی سرش ریخته باشند. چند لحظه‌ای با چشم‌های گرد شده خیره خیره خدمتکار را نگاه کرد. ناگهان به خود آمد. او دیگر آن «بُشر» چند دقیقه پیش نبود. با عجله از خدمت‌کار پرسید: «آن آقا، آن آقایی که این حرف‌ها را زد الان کجاست؟» خدمتکار جواب داد: «داخل کوچه، نباید زیاد دور شده باشد.»

بُشر با پای برهنه به داخل کوچه دوید. از دور آن مشعل هدایت و امام شیعیان را شناخت. دوان دوان خود را به او رساند. حالا بُشر بود و امام کاظم اللَّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ عَفْوَكَ وَلَا تُؤْخِذْنِي إِنِّي أَنَا مُنْذُنٌ. پاهای امام اللَّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ عَفْوَكَ وَلَا تُؤْخِذْنِي إِنِّي أَنَا مُنْذُنٌ را می‌بوسید و اشک می‌ریخت. بُشر با صدای لرزان و چشم‌های اشک‌بار عرض کرد: «مولای من! من غافل بودم. کلام شما قلب تاریک من را نورانی کرد. می‌خواهم در محضر شما به پیشگاه خداوند توبه کنم.» امام اللَّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ عَفْوَكَ وَلَا تُؤْخِذْنِي إِنِّي أَنَا مُنْذُنٌ با خوشحالی به بُشر نگاه کرد و او را از روی زمین بلند کرد. بُشر به جهت همین ملاقات پربرکت که با پاهای برهنه به خدمت امام کاظم اللَّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ عَفْوَكَ وَلَا تُؤْخِذْنِي إِنِّي أَنَا مُنْذُنٌ رسید و توبه کرد و به بُشر حافی، یعنی بُشر پا برهنه معروف گردید.» آیا می‌دانید کسانی که به عنوان امام و پیشوای مردم معرفی می‌شوند، چه ویژگی‌هایی دارند؟ به این طرح توجه کنید.

از شما می‌خواهم با کمی دقّت حروف پراکنده داخل دایره‌ها را کنار هم بگذارند و چند صفت برتر پیشوایان را به دست آورید.

با تشکر از شما که کلمه‌ها را به دست آوردید. این ویژگی‌ها و صفات پسندیده عبارت است از: ۱. عابدترین، ۲. حکیم‌ترین، ۳. پارساترین، ۴. شکیباترین، ۵. شجاع‌ترین، ۶. بخشندۀ‌ترین، ۷. دانانترین.

۱. سید محمدباقر خوانساری، روضات الجنات، اسلامیه، تهران، ۱۳۶۰، ج. ۳، ص ۲۳۲.

آخرین صفتی که از این دایرها به دست آمد، کلمه داناترین است. امامان، داناترین افراد در همه عصر و زمان‌ها هستند، پس از وفات پیامبر اکرم ﷺ دو نفر از دانشمندان یهودی به مدینه آمدند و پرسش‌هایی را مطرح کردند، اما هیچ کس پاسخ‌گوی آن‌ها نبود. آن دو نفر را به نزد امام علی علیه السلام برند تا سؤال‌ها را از او بپرسند.

علی علیه السلام به آن دو گفت به شرطی پاسخ می‌دهم که اگر پاسخ‌ها همان‌طور بود که شما در نوشته‌هایتان دارید، اسلام بیاورید. آن دو قبول کردند. سپس سؤال‌ها را این‌گونه مطرح کردند: منظور از این اعداد چیست؟ ۱، ۲ و ...

حضرت فرمود: «منظور از واحد، همانا خدای تبارک و تعالی است که شریکی ندارد.» منظور از دو، این است که برای خود دو خدا انتخاب نکنید، بلکه خدای شما واحد است. منظور از سه تا ۸، اختلافی است که بین افراد اصحاب کهف است که بعضی می‌گویند آن‌ها سه نفر بودند، چهارمی آن‌ها سکشان بود و یا بعضی می‌گویند آن‌ها ۵ نفر بودند و عده‌ای گویند ۷ نفر بودند که هشتمی آن‌ها سکشان بود. منظور از ۹، آن ۹ گروه فاسدی بودند که نقشه قتل حضرت صالح را کشیدند.

آن دو یهودی سؤال‌های دیگری نیز مطرح کردند. امام علی علیه السلام سؤال‌ها را پاسخ داد. آن دو اسلام آوردند.^۱

در پایان چند دعا می‌کنم و شما آمین بگویید.

خدایا، ما را از شیعیان و پیروان واقعی امامان قرار بد!

خدایا، قلب‌های ما را جایگاه دوستی و محبت امامان قرار بد!

خدایا، دل‌های ما را بعد از آن که هدایت کردی از راه حق منحرف نگردان!

۱. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۱۰، ص ۶، ح ۲.

پرسش‌ها:

۱. چه کسانی استفاده کامل از امامان (علیهم السلام) می‌برند؟

- الف) آنان که خواهان هدایت و استفاده از نور آنان هستند
- ب) آنان که گرفتار تباہی‌ها شده‌اند
- ج) آنان که کناره‌گیری کرده‌اند

۲. چرا "بُشر" به "حافی" معروف شد؟

- الف) دوان دوان به سوی امام کاظم العلیله رفت و توبه کرد.
- ب) سر بر亨ه به سوی امام کاظم العلیله حرکت کرد و توبه کرد
- ج) پا بر亨ه به سوی امام کاظم العلیله حرکت کرد و توبه کرد

۳. کدام گزینه از صفات پسندیده امامان است؟

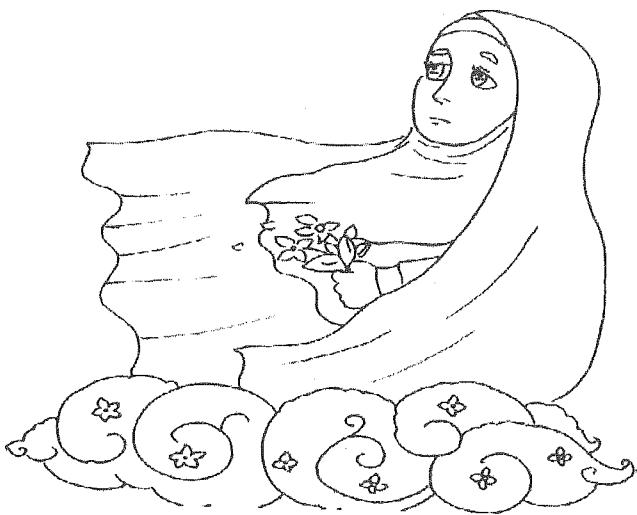
- الف) عابدترین، حکیم‌ترین، پارساترین، داناترین مردم هستند
- ب) شکیباترین، شجاع‌ترین، بخشنده‌ترین، مردم هستند
- ج) الف و ب

۴. منتظر از نه در سؤال یهودی چه بود؟

- الف) ۹ روز، روزه گرفتن و نماز خواندن
- ب) ۹ گروه فاسد که نقشه قتل حضرت صالح العلیله را کشیدند
- ج) ۹ دستور خداوند... به حضرت موسی العلیله

الله الرحمن الرحيم

انتظار

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر آندیشه بر نگذرد

به نام خداوند جان و خرد
سلام، سلام بر شما دوستان! امیدوارم که همه سالم و سرحال باشید. موضوع برنامه را
اگر می‌خواهید بدانید بهتر است به این شعر دقت کنید.

می شمارم جمعه‌ها رو یکی یکی
 کی می شه جمعه آخر برسه
 هر چی منتظر باشم بازم کمه
 انتظار تو واسم مقدسه^۱

موضوع برنامه در بیت آخر است. بله، «انتظار».

انتظار در لغت به معنای چشم به راهی و گونه‌ای امیدواری به آینده است.^۲ در اصطلاح حالتی است آمیخته از ایمان به خدا و اعتقاد کامل به مبانی دین و علاقه به ظهور رهبری الهی و آسمانی که بتواند ستمگران را از میان بردارد.^۳

أنواع انتظار^۴

۱. انتظار منفی:

این حالت چشم به راهی، انسان را گوشه گیر می‌کند. و منتظر دست روی دست می‌گذارد وضعیت موجود را تحمل می‌کند و به امید آینده مطلوب بدون هیچ گونه تلاشی فقط انتظار می‌کشد.

۱. حبیت الله نظاری _ نشریه نوجوان ش ۲۶ ص ۲۰

۲. التحقیق فی کلمات القرآن ، حسن مصطفوی ، ج ۱۲ ، ص ۱۶۶

۳. باز شناختی از یوسف زهراء، علی ناصری ، ج ۱ / ۱۳۸۳ ش / ص ۲۰۹

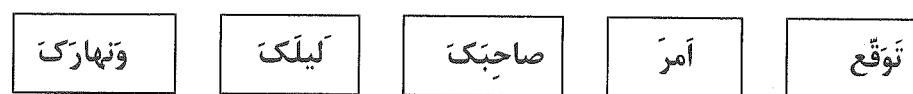
۴. مریب قبل از کلمه انتظار انواع را اضافه کند

۲. انتظار مثبت:

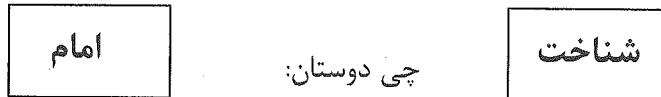
مثل چی دوستان؟ مثل این که کسی پدرش به مکّه رفته و منتظر است که بیاید. باید چه کند؟ بله ، خودش را آماده پذیرایی از پدر می‌کند. خانه را مرتب و منظم می‌کند. این چشم به راهی و انتظار سبب حرکت، عمل و آمادگی وسیع تر می‌گردد. انسانی که پدرش به مسافرت رفته است و گفته یک روزه بر می‌گردم. اما اگر نیامد، آیا او را فراموش می‌کند؟ خیر، بلکه هر دفعه زنگ تلفن یا خانه به گوشش می‌رسد از جا می‌پردازد و امید که خبری از عزیزش بگیرد. این انتظار خوب و مثبت است.

اتا دوستان! انتظار خوب و مثبت در ارتباط با امام زمان(عج) چگونه است؟ دوستان به این کارت‌ها توجه فرمایید.

از پنج نفر از دوستان می‌خواهم این جا بیایند. به هر کدام یک کارت به ترتیب شماره تقدیم می‌کنم تا به بچه‌ها نشان بدھند.

امام صادق العلیہ السلام فرمود: «شب و روز در انتظار صاحبت باش» ما همیشه باید منتظر باشیم. منتظر کسی که مدت‌های طولانی به امر خدا از دیدگان ما پنهان شده است. حالا ما باید در حق این مهمان عزیز چه کنیم؟ به این کارت‌ها توجه فرمائید

از حضرت صادق العلیہ السلام نقل شده که روزی امام حسین العلیہ السلام بر اصحاب خود وارد شد بعد از حمد و درود بر پیامبر صلی الله علیہ و آله و سلم فرمود: «ای مردم! خداوند بندگان را نیافرید، مگر برای این که او را بشناسند. زمانی که او را شناختند، او را پرستش کنند و هنگامی که او

۱. محمد باقر مجلسی بخار الانوار، مؤسسه الوفا، بیروت ، ج ۹۵، ص ۱۹۵.

رہتوشه راهیان نور

را با عبادت پرستش کردند از بندگی غیر او بی نیاز گردند.» مردی عرض کرد: «ای فرزند رسول خدا پدر و مادرم فدای شما معرفت و شناخت خداوند چیست؟

حضرت ﷺ فرمود: «شناخت اهل هر زمان نسبت به امامشان؛ به امامی که اطاعت او بر آنان واجب است!»^۱

اما وسیله‌ی شناخت امام چیست؟ به این کارت‌ها توجه کنید.

وسیله شناخت امام، مطالعه کتاب‌های مربوط به امام زمان (عج) است.

وسیله دیگر شناخت حضرت، به وسیله دعا است.

از دوست عزیzman می‌خواهم که قسمتی از زیارت جامعه کبیره را که به او می‌دهم بخواند و ترجمه کند.

«أَسْأَلُكَ أَنْ تُدْخِلَنِي فِي جَمْلَةِ الْعَارِفِينَ بِهِمْ وَ بِحَقِّهِمْ^۲: يعنی ... خدایا، از تو

می‌خواهم که مرا از آشنایان به جایگاه واقعی امامان و حقوق آنان قرار دهی!

در همین زیارت، امام به این صورت معرفی شده است. او شریک قرآن و احیاگر

قرآن است. او زنده کننده سنت الهی است، او سرپرست و دوستدار مؤمنان است.

ویژگی دوم منتظران امام زمان (عج) داشتن اخلاق شایسته است.

امام صادق ﷺ فرمود: «هر کس می‌خواهد در زمرة اصحاب حضرت مهدی درآید باید دارای اخلاق شایسته و نیکو باشد.^۳

۱. بخار الانوار / محمدباقر مجلسی / مؤسسه الوفا / باب ۱۵ / ج ۵ / ص ۳۱۲.

۲. قسمتی از زیارت جامعه کبیره مقانیج الجنان شیخ عباس قمی ص ۹۱۱ مربی از قبل این فراز از دعا را روی کارتی بنویسد

۳. همان، ج ۵۲ ص ۱۴۰.

اما سومین ویژگی منتظران امام زمان(عج) دوری از گناه است.

امام صادق ع فرمود: "اجتناب المحارم و انتظار الفرج": یعنی: «منتظران همواره مواطن و مراقبند که مبادا در دام گناه گرفتار شوند» چرا؟ چون معیار و اساس کرامت در اسلام چیزی جز، پرهیز کاری و دوری از گناه نیست.

چهارمین ویژگی منتظران امام زمان(عج) دعوت به خوبی ها است.

البته در این راه مشکلاتی هم هست، ولی باید سختی ها و رنج ها را تحمل کنیم تا دارای جامعه ای آمده برای حکومت جهانی امام زمان(عج) باشیم.

از دیگر ویژگی منتظران حضرت مهدی(عج) محبت به امام است.

خداؤند فرمود: "قل لا اسالکم عليه اجرا الا الموده فى القربي" ^۱ یعنی: ای پیامبر! بگو من هیچ پاداشی از شما نمی خواهم، جزدost داشتن نزدیکانم ^۲
از دانش آموز چند سوال می پرسم.
۱. اسم شما چیست؟

۲. نامه در مورد چیست؟ درمورد آشتبای امام زمان (عج)
از او خواهش می کنیم تا نامه را بخواند. ^۴

بسم الله الرحمن الرحيم

این گفته معلم همیشه در گوش من طینان انداز است: برای یک بار هم که شده در هنگام خواندن دعای ندبی به ترجمه آن هم دقت کنید. این دفعه که دعا را می خواندم به این جمله ها رسیدم.

.... خدایا، حق را به وسیله‌ی امام زمان(عج) به پا دار.

.... خدایا، باطل را به وسیله‌ی او محو گردان.

.... خدایا، کمک نما ما را در ادائی حقوق او که بر عهده‌ی ماست.

۱. خصال ج ۲ ص ۷۹ و بخار الانوار ج ۶ / ص ۱۴۱.

۲. شوری ۲۳/

۳. وقتی مرتی آیه به همراه ترجمه را برای دانش آموزان قرائت کرد. دانش آموزی که از قبل هماهنگ شده بود با صدای بلند می گوید حاج آقا نامه‌ای دارم می خواهم برای دانش آموزان بخوانم. مری بی از او دعوت می کند تا نامه را بخواند.

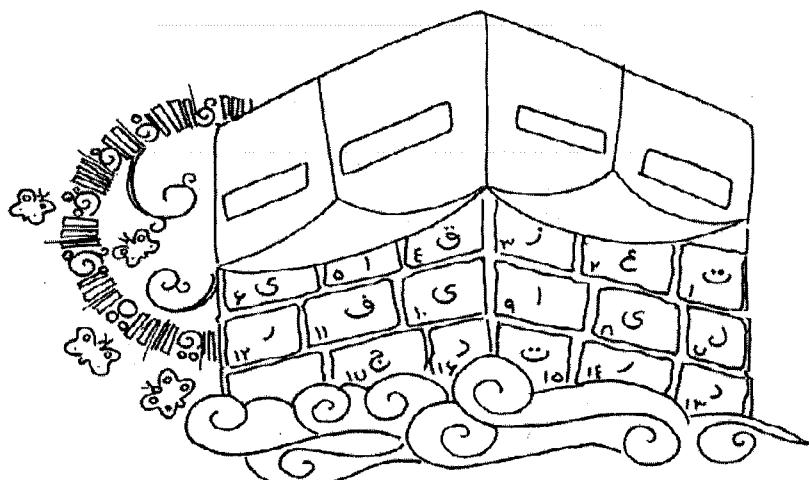
۴. دانش آموز نامه را از درون پاکت بیرون آورده می خواند.

پس از آن با خود عهد کردم که چنین کارهایی را انجام دهم.

۱. صدقه برای سلامتی حضرت مهدی (عج)
۲. خواندن نیایش عهد با نیت بیعت با امام زمان (عج)
۳. خواندن دست کم ۱۰ آیه از قرآن در روز و فرستادن بیش از ۱۰ صلوات
۴. خواندن نماز اول وقت و همیشه با وضو بودن
۵. پای بندی به احکام دینی

از دانش آموز عزیز تشکر می‌کنم که نامه قشنگی برای دوستانشان خواند.

خوب، حالا به این جدول که به همراه حروف آن می‌کشم توجه کنید تا با سه
وظیفه انسان منتظر در زمان غیبت آشنا شویم.^۱

از دوستان شما تشکر می‌کنم که به پیام جدول رسیدند.

حالا درباره این سه فرمان امام زمان (عج) توضیح کوتاهی می‌دهم.

۱. برای به دست آوردن پیام جدول، حرف اول را می‌نویسیم. سپس سه تا سه تا می‌شمریم و همین طور تا آخر که ^۳ وظیفه به دست آید تقلید، دعای فرج و زیارت.

مربی وقت تعیین کند که مثلاً ۱۰ دقیقه وقت دارید. هر کس زودتر به دست آورد برنده مسابقه ما خواهد بود

اولین فرمان

تقلید: تقلید یعنی چه؟ تقلید به معنای پیروی است. در طول شبانه روز در بسیاری از کارها از دیگران پیروی می‌کنیم.

حالا یک سوال: چرا برای یادگیری خط خوش به خوش نویس و برای بهبودی به پزشک مراجعه می‌کنیم؟ بله، برای پیروی از دستور آنان تا این که زیبا بنویسیم و سالم شویم.

حالا یک سوال مهم: فردی که در مسائل و احکام الهی ناآگاه است، باید برای آشنایی و فراگیری به چه کسی مراجعه کند؟ آفرین، حضرت مهدی فرمود: «به کسانی که احادیث ما را روایت می‌کنند.^۱

البته این افراد متخصص در فروع دین و احکام الهی؛ «مجتبهد و مرجع تقلید» هستند که حضرت دستور داده است به آن‌ها مراجعه کنیم.

دومین وظیفه منتظران امام زمان (عج)، دعا برای تعجیل فرج است. حضرت مهدی (عج) فرمود: «اکثروا الدعاء بتعجیل الفرج»^۲ یعنی: بسیار برای فرج امام زمان (عج) دعا کنید.^۳

سومین وظیفه انسان‌های منتظران خواندن زیارت است. حضرت مهدی (عج) می‌فرماید: «هرگاه خواستید به وسیله ما به سوی خدا توجه کنید، بگویید چنان‌که خداوند متعال فرمود.

بچه‌ها چه کسی می‌توانند نام این زیارت را بگویید؟ بله، زیارت آل یس^۳ که با جمله سلام علی آل یاسین شروع می‌شود که شما بارها در روز جمعه آن را خوانده‌اید.

۱. احتجاج/ج ۲ ص ۲۸۳ – کمال الدين ج ۲ باب ۴۵ ص ۲۳۸

۲. معجم الاحادیث الامام المهدی، ج ۴، ص ۲۹۵

(دعای سلامتی امام زمان نجم الثاقب ص ۷۵۴)

۳. زیارت آل یس / مفاتیح کلیات / ص ۸۶۳

رہتو شہ راہیان نور در پایان برنامہ چند بیت شعر را تقدیم شما می کنم

یک روز غوغامی شود	می دانم این را عاقبت
چون گل شکوفا می شود	عدل و امید و دوستی
الله اکبر می شود	آن روز فریاد همه
پر شاخ و پر بر می شود	نخل امید بی کسان
تا آسمان ها می رسد	از کعبه بانگی آشنا
دور پلی دان می رو د	از ریشه می میرد ستم
دنیا دگرگون می شود	مهدی می آید بعد از او
آن روز پرخون می شود	سنگ دل سنگین دلان

با یک صلوات برنامه را پایان می دهیم،

پرسش‌ها:

۱. انتظار یعنی چه؟

- الف، امید به فردا
- ب، چشم به راهی
- ج، هیچکدام

۲. وظیفه ویرگی منتظران امام زمان (عج) گدام است؟

- الف، شناخت امام
- ب، اخلاق شایسته
- ج، هر دو

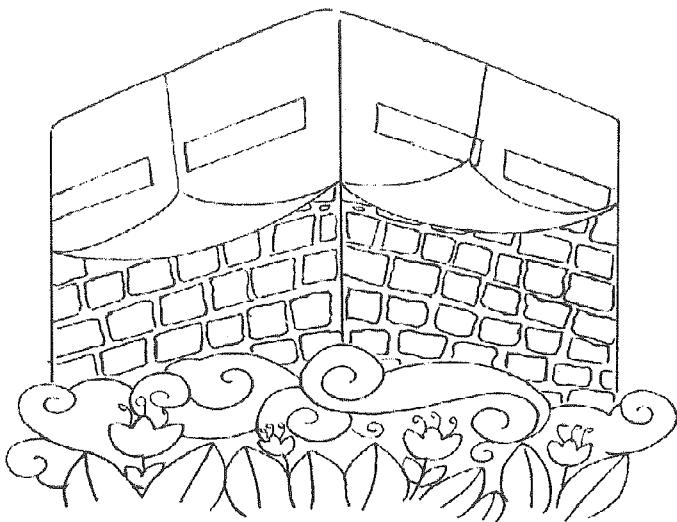
۳. وظیفه ما در زمان غیبت چیست؟

- الف، تقلید و رجوع به متخصص امور دینی
- ب، دعا و زیارت
- ج، هر دو

قرآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

خانه پاکی‌ها

به نام خداوند رنگین کمان، خداوند بخشندۀ مهربان
سلام، سلام بر شما دوستان خوب و صمیمی! شما که یکسال تحصیلی را با تلاش و
کوشش پشت سر گذاشته‌اید. بنده هم خیلی خوشحالم که در تابستانی خوب و زیبا،
البته گرم، میهمان قلب‌های باصفای شما هستم.
اگر دوست دارید بدانید برنامه‌مان درباره چه موضوعی است با من همراه شوید. با چند
سوال شروع می‌کنم.^۱

۱. نیایش با خداوند بزرگ و مهربان را چه هن گویند؟

دعا

۱. مرتبی جواب‌ها را به ترتیب شماره روی تخته می‌نویسد.

خجل	۲. کدام واژه به معنای شرمنده و سرافکنده می‌باشد؟
بنده	۳. به کسی که عبد و مطیع خداوند باشد چه می‌گویند؟
شربت	۴. در این هوای گرم سرو چه چیزی خیلی می‌چسبد؟
نجم	۵. حالا دقّت کنید. کدام سوره قرآن به معنای ستاره می‌باشد؟
یواش	۶. کدام واژه به معنای آهسته و آرام است؟
وحید	۷. کدام اسم، هم نامی برای پسران و هم به معنای یگانه و بسی همتا است؟

خوب دوستان! حالا که پاسخ‌ها را روی تخته نوشتم، سراغ پیام می‌روم. برای این‌که به پیام این‌ها برسیم کافی است که حروف اول و آخر این کلمه‌ها را از شماره ۱ تا ۷ کنار هم بگذارید و بخوانید. بله قسمتی از کلام گهربار رسول مکرم اسلام ﷺ به دست می‌آید که موضوع برنامه امروز ما می‌باشد.

«داخل بهشت نمی‌شود... عربی آن هم به این صورت است: لا يدخل الجنّة.»^۱

برای این‌که بدانیم پیامبر ﷺ چه شرطی برای ورود به بهشت قرار داده است به این حکایت توجه کنید:

روزی حضرت علی الصلی اللہ علیہ وسالہ وآلہ وسالہ با لباس مرطوب مشغول خواندن نماز جمعه شد. وی گاهی پیراهن خود را تکان می‌داد. بعد از نماز، شخصی که کنگکاو شده بود، علت تکان دادن پیراهن را از ایشان سؤال کرد. حضرت فرمود: «از رسول خدا الله علیہ السلام شنیدم که در نماز با لباس تمیز و پاکیزه حاضر شوید. من چون پیراهنم را شسته بودم و پیراهن دیگری نداشتم، همین پیراهن مرطوب را پوشیدم.»^۲

۱. میزان الحكمه، ج ۱۰، ص ۹۳، محمدی ری‌شهری، ج پنجم، ۱۳۷۶.

۲. همراه با نماز، محسن قراتی، ص ۴۰ و ۴۱، ستاد اقامه نماز، ج ۳، ۱۳۸۱.

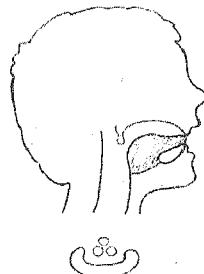
بله، در اینجا با چه شرطی برای ورود به بهشت آشنا شدیم؟! آفرین! «نظافت و پاکیزگی». این امر سفارش مهم قرآن و همه بزرگان و بیشوایان دین ماست. البته دوستان نظافت و پاکیزگی هم بر دو نوع است.

نظافت ظاهري: مثل نظافت و پاکیزگی هرچيز، يا مكانی، مثل استحمام کردن، مسواک زدن و البته وضو گرفتن هم نوعی پاکیزگی است که هم ظاهري است و هم باطنی و نظافت مكانی هم، مثل نظافت و پاکیزگی شهر، منزل، مدرسه، مسجد و...

نظافت باطنی: يعني دور نگه داشتن روح و جانمان از آلودگی به گناه.

حالا ببینیم که خداوند متعال در آیه ۱۲۵ سوره بقره در این مورد چه می‌فرماید؛ این آیه را می‌خوانم: «وَإِذْ جَعَلْنَا الْيَتَمَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمَّا وَائِجُنَا مِنْ مَقَامٍ إِبْرَاهِيمَ مُصَلَّى وَعَهْدُنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ أَنْ طَهَّرَا بَيْتَنَا لِلطَّاهِيفَنَ وَالْغَارِيفَنَ وَالرَّكْعَ السَّجُودَ». ^۱ ترجمه: و به یاد بیاورید هنگامی که خانه کعبه را محل بازگشت و مرکز امن و امان قرار دادیم (برای تجدید خاطره) از مقام ابراهیم عبادتگاهی برای خود انتخاب کنید و ما به ابراهیم و اسماعیل امر کردیم که خانه مرا برای طواف‌کنندگان و مجاوران و رکوع‌کنندگان و سجده‌کنندگان، پاک و پاکیزه کنید.^۲

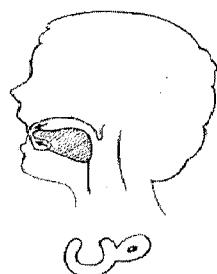
خوب دوستان در این آیه شریفه کلمه‌ای است که در قرائت آن باید دقّت کنید. بله، کلمه (متشابه) که با تلفظ (س) تفاوت دارد. همان‌طور که می‌دانید شیوه تلفظ ۱۰ حرف از الفبای عربی با فارسی فرق دارد. این حروف عبارتند از: (ث، ح، ذ، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، و).

۱. مربی با صوت و لحن زیبا آیات را قرأت کند و در صورت امکان یکی از داش آموزان هم قرأت کند.

۲. ترجمة آیت‌الله مکارم شیرازی.

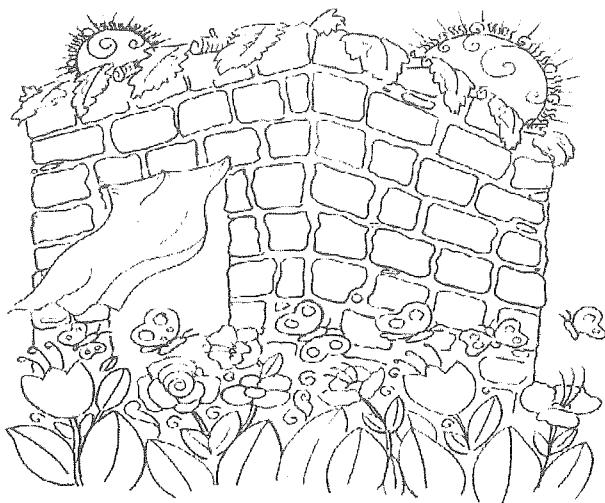
کلمه (مثابه)، به معنای محل بازگشت می‌باشد. حرف «ث» از نوک زبان و به صورت نازک و همراه با فشار هوا از دو طرف زبان ادا می‌شود. کلمه بعدی «مصلی» به معنای «محل نماز» است. حرف «ص» هم مانند حرف سین، ولی به صورت درشت و سنگین‌تر ادا می‌شود.^۱

این آیه‌ای که تلاوت شد، داستان کوتاهی دارد.

وقتی که اسماعیل ﷺ به حد بلوغ رسید، خداوند به ابراهیم ﷺ دستور داد که خانه کعبه را بنا کند. ابراهیم ﷺ محل ساخت بنای کعبه را نمی‌دانست. خداوند جبرئیل را فرستاد و محل آن را خط کشید. حضرت ابراهیم ﷺ مشغول ساختن کعبه شد. اسماعیل هم به پدرش کمک می‌کرد و سنگ می‌آورد.

۱. آموزش زوخوانی قرآن، کانون قرآن و عترت خواهران، ص ۵۷، ج ۲، ۱۳۸۴.

همین طور مشغول ساختن بودند تا این که ارتفاع آن به حد معینی رسید. آن‌گاه ابراهیم العلیّه السلام حجر الاسود را در محل خودش نصب نمود. وی دو در هم برای خانه کعبه درست کرد؛ در شرقی و در غربی. سپس خانه کعبه را با شاخه‌های درخت پوشانید. هاجر، همسر حضرت ابراهیم العلیّه السلام عبایی را که در سایه آن زندگی می‌کردند بر در کعبه آویزان کرد. به این ترتیب، اوّلین پرده خانه کعبه نصب شد. وقتی ساخت خانه کعبه تمام شد، ابراهیم و فرزندش حج به جا آوردند. در این هنگام هم خداوند امر فرمود که خانه کعبه را برای آن‌ها که می‌خواهند عبادت کنند پاک و پاکیزه کن.^۱

مسجدی هم که ما در آن نماز برپا می‌کنیم خانه خدا است و مانند هر جای دیگر پاکیزگی آن مهم است. مسجد از مکان‌هایی است که نظافت آن سفارش شده است. الان هم که به ماه مبارک رمضان نزدیک می‌شویم و «دهه غبار روی مساجد» را پیش رو داریم،^۲ چه خوب است که ما هم به اتفاق همدیگر در کنار مردم، به این امر مهم اقدام

۱. مجمع‌البيان، محدث طبرسی، ج ۲، ص ۴۷، ج بیروت.

۲. این برنامه در ماه شعبان اجرا می‌گردد و خوب است مرتباً در مورد نظافت مساجد و آماده‌سازی برای ماه رمضان هم سفارش کنند. (۲۱ مرداد ۸۸ مطابق با ۲۰ شعبان)

کنیم و با پیروی از حضرت ابراهیم اللّٰهُمَّ که کار بزرگی انجام داد. خانه کعبه را بنا کرد و پاک و پاکیزه ساخت، ما هم نسبت به نظافت و پاکیزگی مسجد که خانه خدا است با هم همکاری کنیم تا در ماه مبارک رمضان دارای مسجدی تمیز و مرتب و پاکیزه باشیم، امیدوارم که در سایه قرآن همیشه سلامت، موفق و پیروز باشید و با عمل کردن به دستورات قرآن بتوانیم همه ما در هر لحظه، بیشتر و بهتر به سوی خوبی‌ها حرکت کنیم و قرآن را چراغ راه امروز و آینده خود قرار دهیم. در خاتمه این دعا را با هم زمزمه می‌کنیم و شما آمين بگویید.

اللّٰهُمَّ نور قلوبنا بالقرآن

و اشف مرضانا بالقرآن

و اغفر موتانا بالقرآن

اللّٰهُمَّ ارحمنا بالقرآن.^۱

پروردگار، عاقبت همه ما را به حق قرآن، ختم به خیر و سعادت گردان! آمين. (صلوات)

۱. قسمتی از دعای ختم قرآن.

پرسش‌ها:

۱. معنای لغوی مصلّی کدام گزینه می‌باشد؟

- الف) مسجد
- ب) محل نماز
- ج) هیچکدام

۲. معنای کلمه (مثابه) کدام گزینه می‌باشد؟

- الف) بازگشت
- ب) محل بازگشت
- ج) هیچکدام

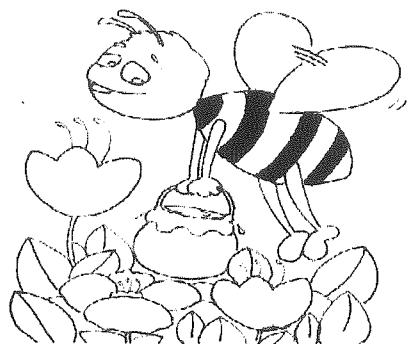
۳. خداوند متعال به جهت انجام چه کاری به حضرت ابراهیم الصلی اللہ علیہ و آله و سلم و

حضرت اسماعیل الصلی اللہ علیہ و آله و سلم فرمان ساخت کعبه را داد؟

- الف) نماز خواندن در کعبه
- ب) سجده در مقابل کعبه
- ج) نظافت و پاکیزگی کعبه

بسم الله الرحمن الرحيم

گلهای رنگین

به نام خالق هفت آسمان
خداوند زمین و زمان
خداوند بخششده و مهربان

با سلام خدمت همه شما دوستان که در این تعطیلات گرم تابستانی و حضور سبز و با محبت شما که به جمع ما لطفات دادید. آیا می خواهید به یک گردش علمی برویم؟ به شرطی که ابتدا به این شعر که می خوانم، دققت کنید.

من از امواج دریا،	خدا را می شناسم	زکوه و دشت و صحرا
من از آگاهی مور		شگفتی های زنبور
من از شب های زیبا		خدا را می شناسم
من از انجیر و زیتون		به باغ آسمان ها
من از باغ بهاران		خدا را سرخ گلگون
من از گلهای رنگین		خدا را می شناسم
		کنار چشمه ساران
		زشبند های سیمین

لابد دلتان می خواهد که در تعطیلات به تفریحات سالم بروید.

کجا برویم؟ به کوه، یا جنگل، یا دریا^۱ هر کدام از این موارد، مظہر زیبایی و عظمت و آیات الهی هستند. پهنانی دریا و موجودات بسیار ریز و درشت که هر کدام از آن‌ها معجزه و قدرت خداوند هستند، صدای امواج دریا که آرام‌بخش روان انسان است. هم‌چنین تنوع و سرسبزی جنگل که شادابی خاصی دارد. قدم زدن در فراز و نشیب و سایه‌سار جنگل، صفاتی خاص خود را به انسان هدیه می‌دهد.

این موارد را به عنوان پیشنهاد برای شما مطرح کردم. حالا از بین این پیشنهادها به سفر فرضی کوه می‌رویم.

آنجا را ببینید. کوه‌های سر به فلك کشیده با چشم‌اندازی به هر کوه‌نورد می‌دهد، آن جا را ببیند بسیار حیرت‌آور است. راستی دانش‌آموزان گرامی! کوه‌ها مرکز انس اولیا و انبیای الهی (علیهم السلام) با خداوند و محل نزول آیات الهی می‌باشند. کمی صبر کنید، من! در بالای کوه یک کلبه می‌بینیم. در این کلبه چه خبر است؛ آیا کسی هست، یا خیر! بله، حالا به کلبه حاج رمضان رسیدیم. شغل او پرورش زنبور عسل است. از حاج رمضان در مورد شغل زنبورداری و مهارت او می‌پرسیم. یک سؤال از شما دانش‌آموزان خوب و حاج رمضان:

چه کسی می‌داند کدام سوره قرآن نام این حیوان است؟

بله، می‌توانیم با خط پفکی شما را راهنمایی کنم.^۲

بله، همان طوری که حدس زدید: نحل است.

۱. مرتبی این سه مورد پیشنهاد را روی تخته نوشته و یا به عنوان تیتر مطلب به دانش‌آموزان می‌گوید و چون در مورد

زنبور عسل است در مورد کوه صحبت می‌کند.

۲. مرتبی کلمه نحل را به صورت خط پفکی می‌نویسد.

نحل

با تشکر از شما که مرا در این سفر فرضی کمک کردید اگر مایلید قرآن را باز کنید تا آیات ۶۸ و ۶۹ سوره نحل را قرائت می‌کنم. شما خوب توجه کنید.^۱

«وَأُوحِيَ رَبِّكَ إِلَيَّ الْمُؤْلِدَةِ أَنَّ الْجِبَالَ يُؤْتَوْا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَغْرِشُونَ (۶۸) ثُمَّ كُلِّي مِنْ كُلِّ الْثَّمَرَاتِ فَاسْتَكِي سُبْلَ رَبِّكَ ذَلِّلًا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ الْوَائِهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِّلَةِ يَقُومُ يَتَفَكَّرُونَ (۶۹)»^۲.

حالا یکی از دانش‌آموزان ترجمه‌ی این آیات را برای دوستانش بخواند: پروردگار تو، به زنبور عسل وحی فرستاد که از کوهها و درختان و داربست‌هایی که مردم می‌سازند خانه برگزیند. سپس از تمام ثمرات تناول کن. (آیه ۶۸) و راه‌هایی که پروردگارت برای تو تعیین کرده است به راحتی بپیما و از درون شکم آن‌ها نوشیدنی خاصی به رنگ‌های مختلف خارج می‌شود که در آن، شفا برای مردم است. به یقین در این امر، نشانه‌ی روشنی برای جمعیتی که می‌اندیشند است. (آیه ۶۹)

پس از ترجمه به دو قاعده‌ی تجویدی دقت کنید تا بتوانیم صحیح‌تر قرآن را تلاوت کنیم. دوستان خوبم! حالا به دو حرف و نحوه تلفظ آن دقت کنید که مقداری با تلفظ در زبان فارسی تفاوت دارد.^۲

۱. مری خودش با صوت زیبا آیات را تلاوت می‌کند و بعد آن از یکی از دانش‌آموزان می‌خواهد که ترجمه این دو آیه را بخواند و سپس چند قاعده تجوید را مری مطرح می‌کند. و سپس چند نفری که قرآن به همراه آنان است این آیات را برای دیگران بخوانند.

۲. علی حبیبی و محمدرضا شهیدی، روان‌خوانی و تجوید قرآن کریم، انتشارات روحانی، چ چهارم، ۱۳۷۷، ص ۱۰۶.

ح. حرف حاء از وسط حلق ادا می‌شود. در هنگام تلفظ آن، دیواره حلق فشرده می‌گردد. این حرف با گرفتگی خاصی ادا می‌شود. به نمونه کلمه‌های دیگر توجه کنید: **أوْحِيَ، الْحَمْدُ، الرَّحْمَنُ، الرَّحِيمُ**، أحد.

ذ. حرف ذال از برخورد بخش مجاور نوک زبان به سر دندان‌های ثنایایی بالا به صورت نازک و کم حجم ادا می‌شود. مانند: **إِذْ قَالَ، إِنْ اتَّخَذَى، الَّذِينَ، إِذْهَبَ، ذَلِّلَ، الدُّنْوَبَ**. حالاً شما دوست خوبم! آیا می‌توانی با نحوه تلفظی که در این کلمه‌ها به کار بردیم، این آیات را برای دوستان دیگرت بخوانی...^۱

دوستان عزیز! در این آیه کلمه وحی آمده است که در تلفظ آن دقّت شود. و حالا به معنای آن دقّت کنید. وحی در اینجا به چه معنایی است؟ وحی به معنای امر کردن و یا الهام کردن می‌باشد.

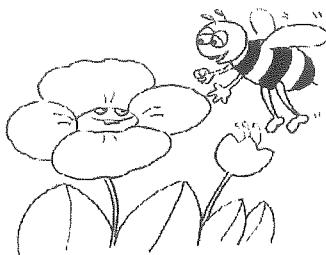
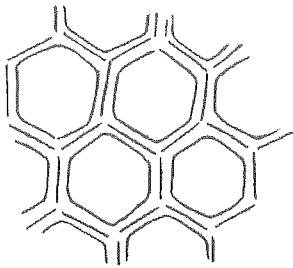
آیا به غیر از پیامبران (علیهم السلام)، وحی نازل شده است؟

آیا به حیوانات هم وحی می‌رسد؟

بله، به غیر پیامبران هم وحی رسیده است. همان‌گونه که قرآن می‌فرماید به مادر موسی و یا به کوه و یا به زنبور عسل هم وحی شده است. با توجه به این که خداوند حیوانات و جانداران مختلف آفریده است و به همه جانداران امر می‌کند، تنها نام زنبور عسل را می‌برد که درباره‌اش می‌فرماید: «... به او وحی فرستادیم؛» دانشمندان دریافته‌اند؛ زندگی این حشره بسیار شگفتانگیز و ممتاز است که از بعضی از جهات، از زندگی اجتماعی و تمدن بشریت نیز پیشی گرفته است.^۱ مفهوم وحی و الهام در این آیه به زنبور عسل امر است و چون به او امر شده است. پس زنبور مأمور است. به چه چیزی مأموریت دارد؟

۱. ناصر مکارم شیرازی و دیگران، تفسیر نمونه، ج ۱۱، دارالکتب الاسلامی، قم، ۱۳۷۲، چاپ ۱۲، ص ۲۹۷.

به دو شکل زیر توجه کنید. آیا حدس می‌زنید.^۱

بله، آفرین بر شما دانش‌آموز تیزهوشی^۲ که درست حدس زدید.

خانه سازی

مأموریت اول:

مکیدن شهد گل‌ها

مأموریت دوم:

در اولین مأموریت قبل از هر دستوری خداوند به زنبور عسل دستور خانه‌سازی داده است، چون وجود مسکن نخستین شرط زندگانی و سپس فعالیت‌های دیگر هر موجودی است.

تا به حال ۴۵۰ نوع زنبور اهلی و وحشی شناخته شده‌اند که از میلیون‌ها سال پیش تا به حال همه یک نوع خانه‌سازی می‌کنند. آنان خانه‌های خود را به شکل شش‌ضلعی و با موم می‌سازند. همه یک نوع مهاجرت و کندو‌سازی و مکیدن و خوردن گل‌ها را دارند.^۳ شکل خانه‌سازی آن‌ها در لای درختان و نوک کوه‌ها و روی خانه‌ها و برج‌ها در شرق و غرب عالم یکسان است. حالا که با مأموریت اول آشنا شدید، سراغ مأموریت دوم برویم و آن این است که از تمام ثمرات بخورد. همچنین رام باشد و در راه مستقیم و در راه خدا قدم بردارد و مطیع امر خداوند باشد و نتیجه خوارک و تلاش آن‌ها به رنگ‌های مختلف و خاصیت‌های مختلف تولید می‌کند که جنبه دارویی و شفایی و غذایی دارد که

۱. مرتبی اشکال فوق را در تخته ترسیم می‌کند. یکی در مورد ساخت خانه (مسکن) و دیگری خوردن شهد گل‌ها.

۲. دانش‌آموزانی که با ساخت صحیح را داده‌اند تشویق شوند و سپس مرتبی به صورت نمودار مأموریت‌ها را بیان می‌کند.

۳. اولین دانشگاه، ج.۵، ص.۵۵ به نقل از تفسیر نمونه، ج.۱۱، دارالکتب الاسلامیه ۱۳۶۹ ص.۲۹۸

مفصل‌تر در بحث‌های دیگر اثرات و فواید مهم این ثمره خواهد آمد. در پایان آیه دوم که تلاوت شده کلمه آیه آمده بود.^۱

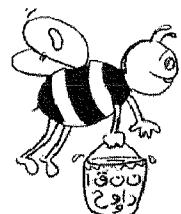
آیه به چه معناست؟ بله، به معنای نشانه است.

سؤال این است که زنبور و ثمره آن چه شگفتی دارند که به عنوان آیه و نشانه خداوند مطرح شده است؟^۲

دوستان خوبیم برای پی بردن به این شگفتی‌ها به هریک از اشکال دقّت کنید. کلمه‌هایی را از آن‌ها به دست بیاورید که با دقّت در مورد هر کدام پرده‌ای از رازهای زنبور عسل برمی‌دارد.

۱- قانون واحد:

همه زنبورها حتی ملکه از یک قانون واحدی پیروی می‌کنند. هیچ زنبوری حق تخلف از قوانین را ندارد. آنان به قانون احترام می‌گذارند.

۲- گم نشدن:

هنگام خروج از کندو به طرف گل‌ها برای جمع‌آوری شهد گل‌ها کیلومترها راه را طی می‌کنند، اما موقع برگشت هیچ کدام راه خود را گم نمی‌کنند چون موقع رفتن از خود بویی به عنوان علامت به جا می‌گذارند که موقع برگشت از همان مسیر برمی‌گردند.

۱. مرتب این تیتر را در تخته نوشته و شروع به توضیح دادن می‌کند.

۲. مرتبی شکل زنبورها را می‌کشد و کلمه‌های به هم ریخته را یکی یکی می‌نویسد. بعد از نوشتن هر کلمه‌ای همان موقع توضیح می‌ذند و سپس به سراغ نوشتن کلمه بعدی می‌روند و آن را نوشته و سپس توضیحات آن را تا آخر این رازها بیان می‌کند.

۳ - شهد سمی:

هر چند قرآن دستور داده است که از هر شمره‌ای بخورند، ولی اگر زنبور کارگری شهد سمی را بخورد موقع برگشت و ورود به کندو، زنبورهای محافظ مانع او می‌شوند. او باید برگردد و خود را تطهیر کند و گرنه اگر مجدد با بدن سمی برگردد به ناچار کشته می‌شود.

۴ - تمدن:

موریس متولینگ یکی از دانشمندان زیست‌شناس غربی می‌گوید «اگر زنبورها از بین بروند، تمدن بشری نیز از بین می‌رود و هزاران نوع میوه و گل از بین می‌روند. چون یکی از وظایف زنبور جابه‌جا کردن گرده گل‌ها و میوه‌ها است.»

۵ - کارخانه:

آنچه تا به حال تصور می‌شد، زنبورها شهدها را می‌مکند و در دهان خود ذخیره کرده و به کندو می‌برند و در خانه مومی ذخیره می‌کنند. ولی دانشمندان دریافته‌اند که این گونه نیست، بلکه ساختمان بدن خود زنبور عسل یک کارخانه بسیار پیچیده‌ای است که وقتی شهد گل‌ها را می‌مکند از طریق حفره‌هایی به درون بدن خود می‌فرستند و طی فرآیندی عسل تولید کرده و از همان حفره‌ها بیرون می‌ریزند که

خود ذخیره‌سازی می‌کنند.^۱

دانش‌آموزان خوب! به کلمه شفاء در آیه قرآن تأمل کنیم که قرآن عسل را ماده‌ی شفابخش نام می‌برد. برای مؤثر بودن و شفابخشی بودن این ماده‌ی ارزشمند به این روایت زیبای پیامبر اکرم ﷺ توجه کنید: «من شرب العسل فی کلّ شهر مرّه يرید ما جاء

۱. تفسیر نمونه، ص ۳۰۶ و ص ۳۰۷.

به القرآن عوفی من سبع و سبعین داءٍ»^۱ یعنی: کسی که در هر ماه یک بار عسل را به قصد شفایی که قرآن فرموده است بنوشد از بیماری‌های بسیار در امان باشد.

این تعبیر و تعریف سر بسته‌ی قرآن از این ماده شفابخش امروزه در سایه مطالعات دانشمندان تغذیه پرده‌ای از اسرار آن برداشته است که دارای خواص و معجزاتی است که اعجاب هر انسانی را برمی‌انگیزد.

از عجیب بودن عسل ل اس م ماندن خود ماده عسل است به شرطی که اخ ل ص

باشد. چون دانشمندان دریافته‌اند که اگر عسل خالص باشد به خاطر وجود پتاسیم، میکروب در آن رشد نمی‌کند و علاوه بر آن عسل، دارای مقداری مواد ضد عفونی کننده مانند اسید فورمیک نیز هست لذا عسل هم خاصیت جلوگیری از رشد میکروب دارد و هم میکروب کش است. دلیل این ادعا قبور فرعنه مصری که با عسل مومیایی شده‌اند و با گذشت هزاران سال سالم باقی مانده‌اند.^۲

عسل دارای خواص ز پ ک ش ی و ب ا ه ش ت ی د می‌باشد که در این تصویر به آن اشاره می‌کنم.

۱. سفینه البحار، ج ۲، ص ۱۹۰ به نقل از عبدالکریم بی آزار شیرازی، رساله نوین فقه پزشکی، ج ۲، ۱۳۷۲، چاپ اول، ص ۱۵۵.

۲. تفسیر نمونه، ص ۳۰۲ - ۳۰۳

عسل دارای خاصیت خون‌سازی بالا به جهت وجود آهن سرشارش می‌باشد همچنین رفع کننده‌ی خستگی و از بین برندۀ‌ی عفونت‌های روده و معده است. همچنین در درمان آسم و جلوگیری و درمان اسهال و سرفه و برونشیت و سرماخوردگی و زکام بسیار نافع می‌باشد. برای درمان عصبی و رفع بی‌خوابی و موارد آرایشی و پوستی و همچنین معجزه بزرگی در سوختگی‌ها از خود به نمایش می‌گذارد.

به عنوان نمونه رئیس بیمارستان تخصصی سوختگی‌های فاطمه‌الزهراء تهران، گفت: پس از سقوط هوایپیمایی در شهرک توحید تهران و نشت بنزین چندین نفر سوختگی شدیدی داشتند که به بیمارستان منتقل شدند. به علت سوختگی شدید و عمقی از ۴۳ قلم داروی سوختگی موجود هیچ‌کدام قابل استفاده نبودند؛ ناچار پناه آورده‌یم به طب «عسل درمانی» که در هند رایج است. این افراد را در عسل قرار دادیم. خیلی زود خوب شدند و هیچ اثر و جراحتی باقی نماند. حتی چروک‌های پوستی و عفونت‌های بدنی هم از بین رفت.

پرسش‌ها:

۱. وحی در زنبور عسل به چه معنا آمده است؟

- الف) امر کردن و الهام
- ب) همان وحی پیامبران
- ج) تحریک

۲. اوکین مأموریت زنبور عسل چیست؟

- الف) تهییه غذا
- ب) تهییه مسکن
- ج) ساختن عسل

۳. قرآن در بیان عسل چه تعبیری آورد است؟

- الف) شفا
- ب) غذای بهشتی عسل مصفی^۱
- ج) هر دو مورد

۴. زنبور کجا را برای لانه‌سازی انتخاب می‌کند؟

- الف) کوه‌ها و برج‌ها
- ب) لابه‌لای تنہ درختان
- ج) هر دو مورد صحیح است

۱. سوره محمد (صلی الله علیه و آله) آیه ۱۵.

بسم الله الرحمن الرحيم

طعم زندگی

فکر می کنم بدون یاد تو قلب‌ها سیاه و زشت می شوند
در دلم همیشه ذکر خیر توست با تو خانه‌ها بهشت می شوند
بچه‌های خوب سلام! حال شما خوب است؟ امیدوارم در همه حال موفق و پیروز باشید. آماده هستید تا با یک صلوات برنامه را شروع کنیم.
اللهم صل علی محمد و آل محمد
با تو اگر خواهی سخن گوید خدا، قرآن بخوان
تا شود روح تو با حق آشنا، قرآن بخوان
«رَتَّلَ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا، نَدَى رَحْمَتَ اسْتَ
مَيْدَهَدَ قَرْآنَ بَهْ جَانَ وَ دَلَ صَفَا، قَرْآنَ
حَالَا مَا هَمَ بِهِ سَرَاغَ قَرْآنَ مَيْرَوِيمَ. از شش نفر می خواهمن جهت یک مسابقه قرآنی
تشریف بیاورند. خوب شما به دو گروه سه نفره تقسیم می شوید. گروه انصار و ایثار.

به هر گروه یک کارت می‌دهم که داخل آن آیات الهی همراه با ترجمه و یک سؤال نوشته شده است. نفر اول از هر گروه باید آیه قرآن را بخواند. نفر دوم ترجمه آن را بخواند و نفر سوم به سؤال پاسخ دهد: در این بین غلط خواندن آیه قرآن، یا ترجمه آن را موجب کم شدن امتیاز می‌شود. صحیح خواندن قرآن و ترجمه بیست امتیاز دارد. پاسخ صحیح به سؤال ده امتیاز دارد. من کارت‌های مربوط به هر گروه را به آن‌ها می‌دهم. ابتدا گروه اول مسابقه را شروع نماید.

«فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا تَنْبَتَ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلَهَا وَقَنَائِهَا وَفُؤَمَهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلَهَا؛ ترجمه: از خدای خود بخواه که از آنچه زمین می‌رویاند از سبزی‌ها و خیار و سیر و عدس و پیازش برای ما فراهم سازد.»

سؤال: در آیه تلاوت شده چه کلمه‌ای در فارسی و عربی آمده است؟

ب) فومنها

الف) عدسها

خوب حالا نوبت به گروه دوم می‌رسد.

«قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ أَذَنَّ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ مَا سَأَلْتُمْ؛

ترجمه: موسی گفت آیا غذای پست‌تر را به جای غذای بهتر انتخاب می‌کنید. در شهری فرود آید، زیرا هرچه خواستید در آن جا برای شما هست.»

سؤال: ضمیر مذکور خانه در عربی کدام کلمه است؟

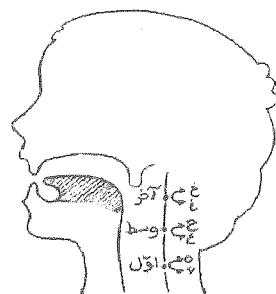
ب) هی

الف) هو

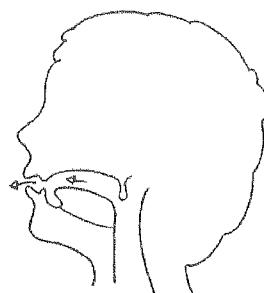
با تشکر، برای سلامتی هر دو گروه صلواتی بفرستید.

حالا ببینیم این آیات درباره چه کسانی است، ولی قبل از آن بهتر است برای بهتر خواندن قرآن با چند قاعده تجویدی درباره دو حرف آشنا شوید.

حروف ع؛ این حرف از میان حلق و با غلظت خاصی تلفظ می‌شود: علیهم، اليهم، الى طعام، على طعام. یا در نماز می‌خوانیم: رب العالمین، ایاک نعبد و ایاک نستعين، انعمت عليهم.

حرف و؛ برای تلفظ «واو» نباید مثل صدای فارسی آن دندان‌های بالا با لب پایین مماس گردد، بلکه برای تلفظ این حرف لب‌ها به حالت غنچه درمی‌آید و صدای «و» از میان دو لب خارج می‌شود تا کم حجم و نازک ادا شود. هو الله، ولهم يولد و لم يكن كفوا.

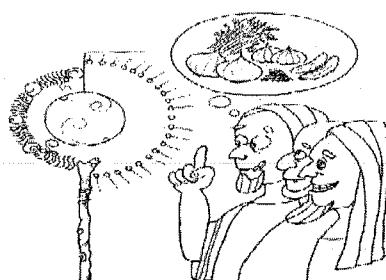

حال که با تجوید این دو حرف آشنا شدید حکایت این آیات را به کمک کارت‌ها بشنوید.

حضرت ﷺ طبق فرمان خداوند به فرمود: «از روزی‌های الهی بخورید و بیاشامید و در زمین فساد نکنید و موجب گسترش فساد نشوید.»^۱

بنی اسرائیل در عین آن که همواره توسط موسى ﷺ مشمول نعمت‌های الهی می‌شدند، ولی از **[بهانه]** دست نمی‌کشیدند.

این بار به غذاهای «من و سلوی» (شیره درخت و گوشت پرندگان) اکتفا نکرده، نزد موسى ﷺ آمده و تقاضای غذاهای متنوع نمودند و چنین گفتند: «ای موسى! از خدای خود بخواه از آنچه از زمین می‌روید از سبزی‌ها، خیار، سیر، عدس و پیاز برای ما برویاند، ما هرگز حاضر نیستیم به یک نوع غذا اکتفا کنیم.»

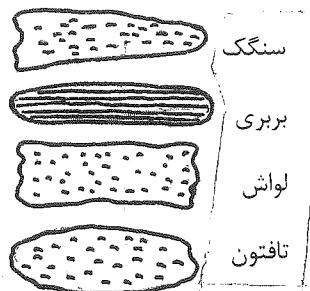
موسى ﷺ به آن‌ها گفت: «آیا شما غذای پست‌تر از آنچه خدا به شما داده انتخاب می‌کنید؟ اکنون که چنین است وارد شهر (سرزمین فلسطین) شوید، زیرا آنچه می‌خواهید در آن جا وجود دارد.» ولی آن‌ها که حاضر نبودند با حاکمان جبار فلسطین **[جهاد]** کنند و در این راه **[سستی]** می‌کردند، چگونه می‌توانستند وارد سرزمین فلسطین و شام شوند، از این‌رو گرفتار **[غضب]** الهی و **[ذلت]** و پریشانی گشتند. و **[چهل]** سال در بیابان ماندند، این است وضع ذلت‌بار آنان که در امر **[جهاد]** سستی می‌کردند. طبق ترجمه این آیات، بنی اسرائیل در مقابل نعمت‌های خدا به فساد و **[بهانه‌جویی]** می‌پرداختند. آیا در مقابل نعمت‌های الهی باید انسان روی زمین فساد و **[بهانه‌جویی]** نماید؟ در مقابل نعمت‌های خدا چه کنیم؟ بله، شکرگزاری. آیه‌ای از قرآن را روی تابلو می‌نویسم. شما آن را کامل کنید.

لَئِنْ شَكَرْتُمْ وَ لَئِنْ كَفَرْتُمْ

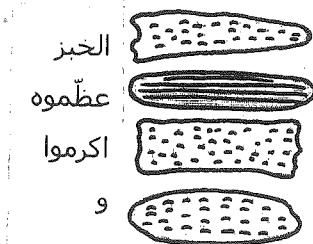
خداؤند می فرماید: «لئن شکرتم لازیدنکم لئن کفرتم ان عذابی لشديد.» اگر شکرگزاری کنید بر شما خواهم افزود و اگر ناسپاسی کنید، مجازاتم شدید است.^۱
شما نام چند نعمت خوراکی در قرآن را بگویید؟ پیاز، انار، زیتون، سیر، عدس،
ماهی، نان و...^۲

همان طور که گفتید نان نعمت الهی است آیا کسی می داند نام این نعمت الهی در کدام سوره آمده است؟ برای ارائه جواب عجله نکنید. وقتی به خانه رفتید با وضو قرآن را باز کنید. در سوره یوسف بگردید. کلمه خبز را پیدا کنید. شماره آیه را یادداشت نمایید و فردا به من بدهید تا به قید قرعه هدیه ای به چند نفر بدهم.

اکنون تصویر چند نان را روی تابلو می کشم. نام هر کدام را بگویید.

احسنست، خیلی خوب بود. حالا چند کلمه عربی را کنار تصاویر نان ها می نویسم. شما چند کلمه های حدیث را مرتب نمایید تا من آن را ترجمه کنم.

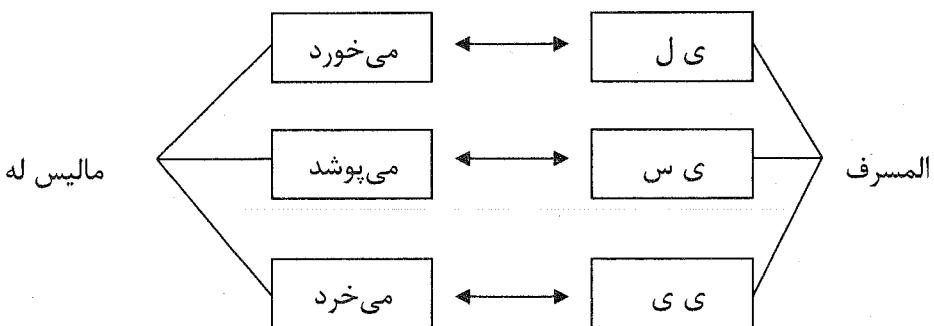

۱. سوره ابراهیم، ۷.

۲. انجیر، انگور، خرما، خیار، زیتون، عسل، کدو، گوشت، ماهی.

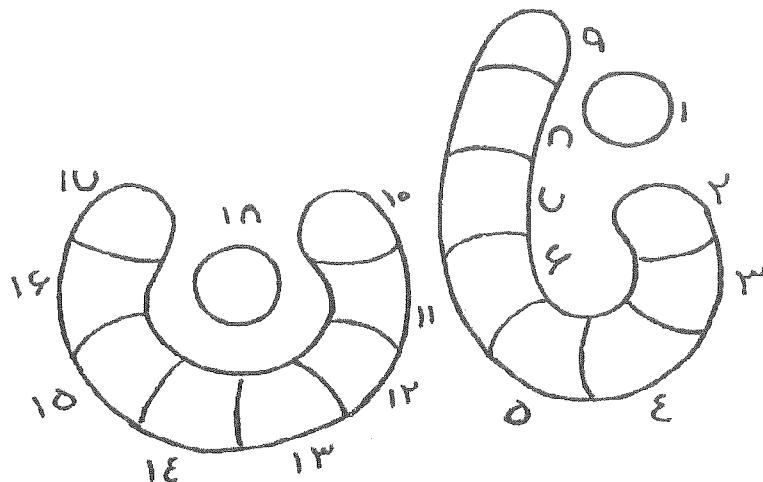
بارک الله به شما که حدیث را مرتب کردید. پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «اکرموا الخبز و عظمه؛^۱ نان را بزرگ دارید و آن را محترم شمارید.»

راستی از شما می‌پرسم چگونه می‌شود به نان احترام گذاشت؟ احسنت، جواب‌های خوبی دارید. نباید نان را تکه‌تکه نمود و یا زیر پا قرار داد و یا آن را اسراف نمود. لابد می‌دانید به شخص اسراف کننده چه می‌گویند؟ بله، مسرف. حضرت علیؑ برای سه نشانه بیان کرده است. حدیث را روی تابلو می‌کشم تا به آن سه نشانه برسید.

من ترجمه کلمه‌های عربی را نوشتم. شما با توجه به ترجمه کلمه‌ها: می‌خورد، می‌پوشد و می‌خرد؛ کلمه عربی آن را حدس بزنید. احسنت، یاکل، یلبس، یشتری حضرت علیؑ می‌فرماید: «انسان اسراف کننده چیزی را می‌خورد که برای او نیست و چیزی را می‌پوشد که برای او نیست و چیزی را می‌خرد که برای او نیست.» با توجه به سخن علیؑ انسان هرچه را که اضافه بر نیازش باشد، مالک او نیست چون با اسراف نان سرمایه مملکت هدر می‌رود و این سرمایه مال همه است و کسی حق از بین بردن آن را ندارد. دیگر این‌که با از بین بردن این سرمایه برکت هم از آن اجتماع می‌رود. وجود برکت آن قدر اهمیّت دارد که پیامبر ﷺ درباره نان می‌فرماید. چه می‌فرماید؟ برای رسیدن به سخن پیامبر به این جدول توجه کنید.

۱. محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، مؤسسه الوفاء، بیروت، ج ۳، ص ۲۷۰ باب ۱ / فصل الخبر و اکرامه.

جدول دارای ۱۸ خانه می‌باشد. شما باید به سؤال‌ها پاسخ داده و پاسخ سؤال‌ها را در خانه مربوطه قرار دهید. سپس حروف اول کلمه‌ها را از اول تا آخر و حروف آخر کلمه‌ها را از آخر به اول بهم بجسبانید تا به یکی از دعاهای رسول اکرم ﷺ درباره نان برسید.

۱. قبر حضرت دانیال نبی در گدام استان است؟ خوزستان
۲. دختر کوچک را چه من گویند؟ دخترک
۳. به پدر و مادر چه نباید گفت؟ اف
۴. چه واژه‌ای به معنای گمک است؟ یاری
۵. پیامبر بت‌شکن چه نام دارد؟ ابراهیم
۶. صفت رسول اکرم ﷺ در تشعد نماز چیست؟ بندگی
۷. هدایت گننده گیست؟ هادی
۸. من و تو چه من شویم؟ ما
۹. ماهواره ایرانی چه نام دارد؟ امید
۱۰. آن چیست که هم نام خوردنی است و هم نام فلز؟ برنج

۱۱. آن چیست که اگر عمدی و سهوی کم و زیاد شود، نماز باطل است؟ رکن
کربلا
۱۲. مرقد امام حسین الله علیہ السلام در کجاست؟
۱۳. یکی از ورزش‌های رزمی چه نام دارد؟ تکواندو
۱۴. معنای بصیر چیست؟ بینا
۱۵. به تله شیطانی چه من گویند؟ دام
۱۶. دوری و فراق را چه من گویند؟ هجران
۱۷. یکی از بیماری‌های واگیردار و کشنده را نام ببرید؟ وبا
۱۸. یکی از خوراکی‌هایی دریابی چه من باشد؟ ماهی

پیام: «خدایا به... ما برکت بده و میان ما و آن جدایی میفکن.»^۱ مهمترین برکت کدام است؟ نان حالا کلمه «نان» را در جای خالی قرار دهید. تا کلام رسول خدا صلوات الله علیه و آله و سلم کامل شود.^۲

تا اینجا برنامه درباره نعمت‌های خدا و شکرگزاری و احترام به نان بود. توجه به این نکته بسیار مهم است: کسانی در زندگی موفق‌ترند و احساس خوشبختی بیشتر می‌کنند، که از لحاظ قلبی راضی و شاکرند و با زبان هم معتبرند که غرق در نعمت‌های بی‌شمار و ارزشمند خدا هستند و با استفاده درست از آن نعمت‌ها، در دنیا و آخرت، کامیاب می‌شوند. کسانی که نعمت‌های ارزشمند و بی‌شمار خداوند مهربان را نمی‌بینند و آن را انکار می‌کنند همیشه نق می‌زنند که خدا به ما چیزی نداده است و یا کسانی که از نعمت‌های خدا، بد استفاده می‌کنند و با آن گناه می‌کنند، انسان‌های بدبوخت و بیچاره می‌باشند.

اوی تو هم آغاز و هم انجام خلق	وی تو هم پیدا و هم پنهان ما
گوش‌ها را سمع و چشم‌ها را بصر	در دل و در جان ما ایمان ما
ای جمالت کعبه ارباب ما	وی کمالت قبله نقصان ما
عاجزیم از شکر نعمت‌های تو	عجز ما بین بگذر از کفران ما

۱. بحار الانوار / ج ۶۳ / ص ۲۶۸.

۲. قال رسول الله صلوات الله علیه و آله و سلم بارک لنا في الخير ولا تفرق بيننا وبينه. همان / ص ۲۶۸.

پرسش‌ها

۱. صفات بارز بد قوم حضرت موسی الصلی اللہ علیہ و آله و سلم چه می باشد؟

- الف) بهانه‌جویی
- ب) ناسیپاسی
- ج) طمع

۲. کدام خوراکی‌ها برای قوم بنی اسرائیل بود؟

- الف) سیر، عدس، خرما
- ب) خیار، پیاز، سبزی
- ج) گوشت، شیره درخت، انجیر

۳. عاقبت قوم بنی اسرائیل به جهت کفران نعمت چه شد؟

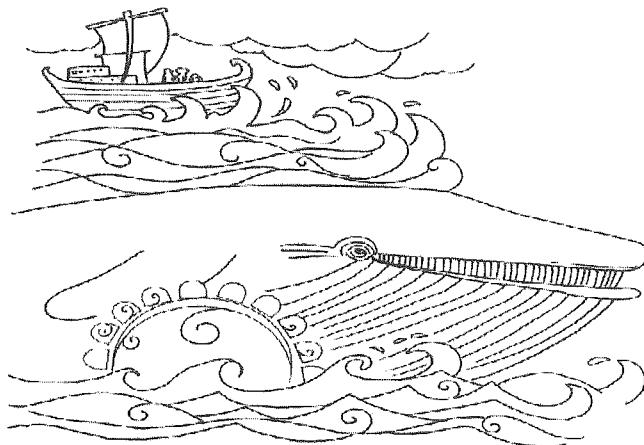
- الف) چهل سال سرگردانی
- ب) توبه و انباه
- ج) پیروزی بر دشمنان

۴. چه عواملی باعث فراوانی نعمت‌ها می‌گردند؟

- الف) شکر نعمت، اسراف نکردن
- ب) احترام به نعمت‌ها
- ج) هر دو

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

پیامبر نینوا

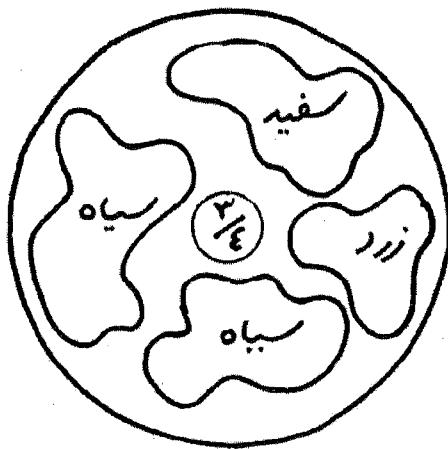

سلام بر شما دوستان خوب! آماده‌اید که چند سؤال بپرسم. تند و سریع و زود بگویید:

منظومه شمسی چند سیاره دارد؟ ^۹ سیاره

آفرين، بشماريد: ۱. پلوتون، ۲. نپتون، ۳. اورانوس، ۴. زحل، ۵. مشترى، ۶. مریخ، ۷. زمین، ۸. زهره، ۹. عطارد.

من شکل یکی از این سیاره‌ها را در تابلو می‌کشم تا با آن بیشتر آشنا شویم. خوب دقت کنید. طرحی می‌کشم تا برخی از مشخصات آن سیاره را داخل طرح بنویسم.

این سیاره شامل منطقه‌هایی است که به رنگ‌های سفید، سیاه، زرد و سرخ دیده می‌شوند. این مناطق بیشتر از $\frac{3}{4}$ آن را فرا گرفته است. چه کسی می‌تواند نام این سیاره را بگوید؟ درباره آن توضیح بیشتری می‌دهم توجه کنید:^۱

بله، نام این سیاره $\frac{3}{4}$ آن را Driya است. بیش از Earth ها پوشانده‌اند. این سیاره مساحتی به مقدار $510,000,000$ کیلومتر مربع دارد. دریاهای این سیاره شگفت‌انگیزند. یکی از شگفتی‌های آن‌ها در رنگ‌شان است. دریای سفید در اقیانوس منجمد شمالی قرار دارد. دریای سیاه در اقیانوس اطلس است. دریای زرد در اقیانوس آرام و دریای سرخ در اقیانوس هند است.^۲

۱. مربی می‌تواند برنامه را با کارت ادامه دهد. کارت‌ها به چهار رنگ مورد نظر باشد، به طور مثال در کارت سیاه کلمه اطلس نوشته شود و در هنگام اجرا از آن استفاده شود.
۲. رنگ بیشتر دریاهای آبی است. رنگ دریای سیاه به علت تجمع زیاد هیدروژن سولفید و رنگ دریای سرخ برای خزه‌های قمرزرنگ آن است. مرتبی از دانش‌آموزان بخواهد در مورد رنگ‌های دیگر تحقیق کنند.

اکنون که مقداری با این سیاره آشنا شدید آیا دوست دارید با یک حادثه‌ای که در این دریاها پرای یکبار اتفاق افتاده است. از زبان قرآن هم آشنا شوید؟

ابتدا نام چند سوره از قرآن را می‌رسم. پاسخ دهید تا در تابلو بنویسم. هر کس پاسخ صحیح بدهد، ادامه نامه هم برای مسابقه و هم کاری انتخاب می‌شود. آماده‌اید؟

۱. خداوند در کدام سوره به بادهایی قسم خورده است که اشیا را پراکنده می‌سازد؟ (سوره ۵۱ قرآن)

۲. نام دیگر سوره توحید چیست؟

۳. کدام سوره به نام پیامبری بت Shankن است؟

۴. چه سوره‌ایی به نام مردی حکیم و انسانی کامل است؟

۵. نام کدام سوره به معنای ستاره است؟

۶. در کدام سوره یکی از اسم‌های قیامت آمده است؟ (سوره ۵۶ قرآن) واقعه

۷. چه سوره‌ای به نام «پیامبر کشتی‌ساز» است؟

اکنون چه کسی می‌تواند پیام این کلمه‌ها را بگوید؟

اگر حرف اول نام‌های سوره‌های را به ترتیب از بالا به پایین در کنار هم بنویسید، پیام به دست می‌آید. چه کلمه‌ای به دست آمد؟ آفرین، ذالنون.

این کلمه در آیه ۸۷ سوره انبیاء آمده است. از دوست شما می‌خواهم آیات ۸۷ و ۸۸ این سوره را تلاوت کند.

آیا آماده‌اید؟ با یک صلوت قرآنی به استقبال شنیدن این آیات می‌رویم.

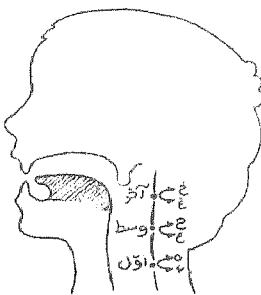
«اللَّهُمَّ صَلِّ وَسُلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَاللَّهِ الْإِطْهَارُ».
وَذَالِّنُونَ اذْ ذَهَبْ مُغَاضِبًا فَظْنَ انْ لَنْ نَقْدَرْ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ انْ لَا إِلَهَ إِلَّا اَنْتَ سَبِّحَنَكَ اَنْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ. (۸۷) فَاسْتَجَنَّبَ لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمْ وَكَذَلِكَ نَنْجِي الْمُؤْمِنِينَ. (۸۸)

با تشکر از دوست شما! به این دو کلمه «علیه، سبحانک» که روی تخته می‌نویسم توجه کنید.

از میان حروف حلقی کدامیک از حروف‌ها در این کلمه‌ها آمده است؟ هـ غـ ءـ عـ حـ (۵ حرف) آفرین، اما دو حرف: حـ عـ را می‌نویسم این دو حرف را در کلمه‌هایی که در تابلو نوشته‌ام، به طور صحیح تلفظ می‌کنم. این دو حرف از میان پنج حرف از وسط حلق (یعنی از گلو) تلفظ می‌شوند.

توجه کنید:

- در هنگام ادای حرف «ح» چون هوا با فشار خارج می‌شود، گرفتگی خاصی در حلق ایجاد می‌شود، مثل این که در هوای سرد بخواهیم دستمان را گرم کنیم.

۲. در هنگام ادای حرف «ع» برعکس «ع» با نرمی و کشش تلفظ همراه است که از آن در تجوید به «انعکاس صوت در حلق» تعبیر می‌شود.^۱ برای تمرین به تلفظ این کلمه‌ها توجه کنید که دوست شما می‌خواند و شما آن را بعد از ایشان تکرار کنید.

ح ← احمد، رحمان، رحیم، سبحان، سیح، سحیق، سبحانک.

ع ← بعض، بعض، علیم، عابدون، یعقوب، عظیم، علیه.

همان‌طور که کلمه‌ها را باید به طور صحیح تلفظ کنیم و تجوید آن‌ها را خوب بدانیم، لازم است حرکت کلمه‌ها را درست بشناسیم و با توجه به معنای آن قرآن بخوانیم. در این آیه کلمه «کنت»^۲ است. بدون حرکت می‌نویسم. چند صورت می‌شود خواند؟ آفرین، کنت کنت کنت

در صورتی که بدون دقّت بخوانیم معنای جمله خیلی تغییر می‌کند. به طور مثال هرگز به جای کنت، یعنی «هستم» نباید بدون دقّت و توجه کنت بخوانیم که معنای آن خیلی فرق می‌کند. یعنی «هستی» برای توجه به این نکته مهم حالا ترجمه این دو آیه را می‌خوانم. «و ذالنون را آیاد کن [آن گاه که خشمگین رفت و پنداشت که ما هرگز بر

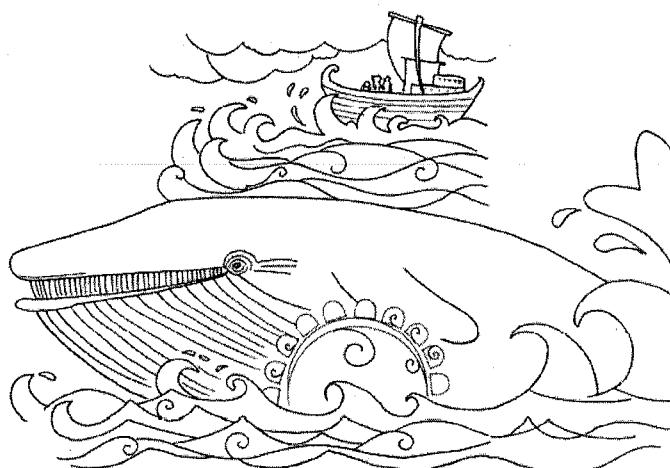
۱. انس با قرآن، مقطع سوم، تجوید ۱، جزوه آموزشی خانه‌های نور، معاونت فرهنگی اتحادیه‌های انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان، ص ۸.

۲. مرتبی کلمه «کنت» را بدون حرکت و اعراب روی تابلو بنویسد و وجهه‌های مختلف قرائت را بگوید.

او قدرتی نداریم. تا در [دل] تاریکی‌ها ندا در داد که: «معبدی جز تو نیست، منزه‌ی تو، راستی که من از سمتکاران بودم.» (۸۷) سپس دعای او را برآورده کردیم و او را از اندوه رهانیدیم، و مؤمنان را [نیز] چنین نجات می‌دهیم. (۸۸)^۱

اگر در ترجمه «گُنت» دقت کنیم، یعنی من از ستمکاران بودم. در صورتی که «گُنت» خوانده شود، معنا تغییر می‌کند و خوب نیست.

آیا می‌دانید **ذالنون** کیست؟ پس به یک داستان قرآنی در این باره توجه کنید که او را خوب بشناسیم. **ذالنون** نام دیگر حضرت یونس الصلی اللہ علیہ و آله و سلم است.

حضرت یونس الصلی اللہ علیہ و آله و سلم در نینوا^۲ مردم را به خدای پرستی دعوت کرد. این دعوت ۳۳ سال طول کشید. مردم هیچ‌گاه به دعوتهای او توجهی نکردند. فقط دو نفر به او ایمان آورdenد. حضرت یونس الصلی اللہ علیہ و آله و سلم به خدا شکایت کرد. بعد از ۳۳ سال خداوند وعده عذاب را در مدت سه روز به او داد. او تصمیم گرفت از شهر خارج شود. از نینوا خارج شد تا به دریا رسید. سوار کشتبی شد. کشتی حرکت کرد. وسط راه، دریا طوفانی شد. ناگهان ماهی بزرگی دهان باز کرد. هر کار کردند نتوانستند از دست ماهی خلاص شوند. به ناچار

۱. محمدمهری فولادوند، ترجمه قرآن، دارالقرآن (دفتر مطالعات تاریخ و معارف اسلامی)، تهران، ۱۴۱۵ق، ج ۱، ص ۳۳۰.

۲. نام منطقه‌ای در عراق.

تصمیم گرفتند تا یک نفر را به دریا بیندازند. قرعه کشی کردند تا جان بقیه را نجات دهند. اسم هر کس می‌آمد باید تسلیم می‌شد. در قرعه کشی نام یونس^{العلیله} درآمد. بارها قرعه کشیدند. هر بار به نام یونس^{العلیله} درآمد. یونس یقین کرد حکمتی در کار است. یونس^{العلیله} را با اندوه فراوان به دریا انداختند. ماهی او را بلعید و از کنار کشتی دور شد. دریا آرام گشت. خداوند به ماهی دستور داد تا به او آسیب نرساند. یونس^{العلیله} در شکم ماهی به راز و نیاز پرداخت. از خدا درخواست بخشش کرد. خداوند هم به دعای او پاسخ داد. به دستور خدا، ماهی یونس را به ساحل دریا بردا. او در کنار ساحل، زیر بوته کدویی استراحت کرد. بعد از چند روز بوته کدو خشک شد.

حضرت یونس^{العلیله} به طرف قوم خود که توبه کرده بودند و از عذاب الهی نجات یافته بودند، حرکت کرد. قوم او بی‌صبرانه منتظر او بودند. آن‌ها از حضرت یونس^{العلیله} به گرمی زیاد استقبال کردند.^۱

آیا می‌دانید نام ماهی بزرگی که حضرت یونس^{العلیله} را بلعید چه نام داشت؟ بله، «نون»

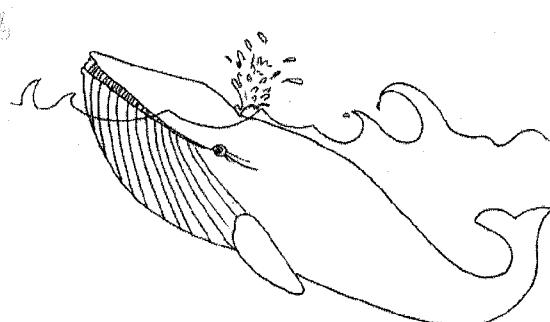
آیا می‌خواهید با بزرگ‌ترین ماهی دریایی و کوچک‌ترین آن‌ها و ویژگی‌هایی که دارند آشنا شوید؟

امروز به ماهی‌های خیلی بزرگ «وال» می‌گویند. بزرگ‌ترین وال دریایی به نام «وال آبی» است که به جهت رنگ بدنش به این نام شناخته می‌شود. به این تصویری که می‌کشم.^۲

۱. حسین بن علی بن احمد خزاعی نیشابوری ابوالفتوح رازی، تفسیر ابوالفتوح، محمد جعفر یاحقی و محمد مهدی ناصح،

۱۳۷۱، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، ج ۱، ص ۲۰۸ - ۲۱۴.

۲. مرتبی در تابلو تصویر «وال آبی» را در بیش‌ترین حجم ممکن بکشد و مشخصات آن را به ترتیب شماره‌های فوق شماره‌گذاری کند.

خوب دقت کنید و بگویید این عددها و کلمه‌های^۱ اطراف آن با این وال آبی چه ارتباطی دارند؟! طول، سرعت، قلب، زبان، وزن چه کسی می‌تواند بیاید و درباره هریک از آن‌ها (ارتباط کلمه‌ها و عددها) توضیح کوتاهی بدهد تا طبق شماره‌ها من هم توضیح بیشتر بدهم. آن پنج کلمه به ترتیب عبارت است از:

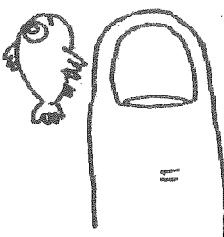
۱. طول وال‌های دریایی به ۳۵ متر می‌رسد. یعنی به اندازه طول چند تا اتوبوس؟
 ۲. وزن یک وال دریایی بیش از ۲۹۰۰۰ کیلوگرم است، یعنی ۲۹۰ تن.
 ۳. وزن قلب این موجود شگفت‌انگیز ۵۶۹۸ کیلوگرم است. یعنی چند تن؟
 ۴. وزن زبان آن ۷۳۴۰ کیلوگرم است.
 ۵. سرعت این حیوان عظیم‌الجثه با آن وزن زیاد به ۳۷ کیلومتر در ساعت می‌رسد. این وال‌ها در تمام اقیانوس‌های دنیا پیدا شده‌اند. طول عمری در حدود ۱۱۰ سال دارند. خوراک روزانه هریک از آن‌ها ۳۶۰۰ کیلوگرم است.^۲
- با تشکر از دوست شما! با یک صفات قرآنی آخرین قسمت برنامه را دنبال می‌کنیم.
- «اللَّهُمَّ صَلِّ وَسُلِّمْ وَزِدْ وَبَارِكْ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ وَآلِ اللَّهِ الْأَطْهَارِ»
حالاً که با قرائت صفات قرآنی جلسه ما نورانی گردید، اکنون بباید با کوچک‌ترین موجود دریایی هم آشنا شویم. تصویر آن در دست من است اگر به انگشت^۳

۱. مرتبی می‌تواند کلمه‌ها را در شکل وال کوچک بیاورد.

۲. داشتمند، ش. ۵۳۹، شهریور ۱۳۸۷، ص. ۸۴

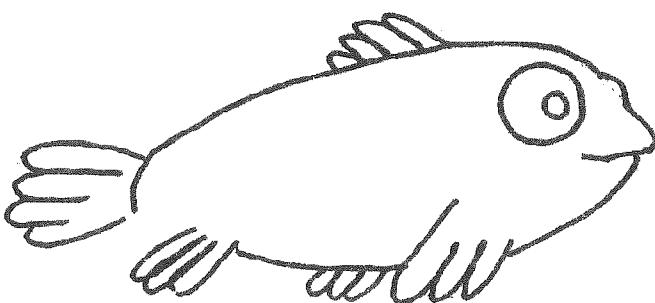
۳. مرتبی در روی انگشت اشاره خود یک ماهی کوچک کمتر از یک سانتی‌متر نقاشی کرده تا با کوچکی آن آشنا شوند.

سبابه - اشاره - من نگاه کنید با یکی از شگفتی‌هایی این موجود دریایی هم آشنا خواهید شد.

حالا من روی کارت‌هایی^۱ که به شکل ماهی است برخی از ویژگی‌های دیگر این موجود عجیب را نوشته‌ام خوب توجه کنید.

این ماهی که کوچک‌ترین ماهی دنیا شناخته شده است کمتر از ۸ میلی‌متر طول دارد و در اقیانوس هند زندگی می‌کند. وزن او فقط ۵ میلی‌گرم است و نام او گُبی است. این ماهی بِی‌رنگ بوده و در سال ۲۰۰۶ میلادی در کشور اندونزی کشف گردید.^۲

-
۱. مردمی از قبیل کارت‌هایی با شکل ماهی که روی آن ویژگی‌های این ماهی نوشته شده است را تهیه کند.
 ۲. نام علمی این ماهی Paedocypris Progenetica (مجله دانشمند)

ماهی‌ها چه کوچک، چه بزرگ در جهان وظایفی دارند. از جمله، ماهی‌های بزرگ به عنوان رفتگرانی هستند که مواد زاید و غیرقابل مصرف و حیوانات دریایی مرده را برای حفظ محیط‌زیست مصرف می‌کنند. از این جهت ما هم باید در حفظ زندگی آن‌ها کوشایشیم. در پایان همه با هم یک صلوات قرآنی می‌فرستیم.

«اللهم صلّ و سلم و زد و بارک علی رسول الله و آله الاطهار».

پرسش‌ها:

۱. نتیجه قرعه‌کشی در قصه حضرت یونس ﷺ به نام چه کسی درآمد؟

☒	الف) حضرت یونس
☐	ب) ناخدا کشتی
☐	ج) هردو مورد

۲. بزرگ‌ترین موجود دریایی در حال حاضر چه نام دارد؟

☒	الف) وال آبی
☐	ب) کوسه سفید
☐	ج) نهنگ دریایی

۳. وزن بزرگ‌ترین ماهی شناخته شده چه مقدار است؟

☐	الف) ۲۹۰ تن
☐	ب) ۲۹۰۰۰ کیلوگرم
☒	ج) هردو مورد

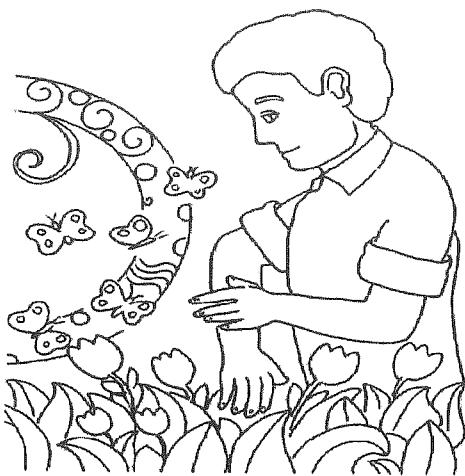
۴. تلفظ کدامیک از حروف حلقی از وسط حلق (یعنی از گلو) است؟

☐	الف) ئ، ه، غ
☐	ب) ع، ح، خ
☒	ج) همه موارد

أحكام

بسم الله الرحمن الرحيم

باران نور

به نام خدایی که زیبا است و زیبایی را دوست دارد. خدمت همه شما دوستان عزیز و مهربان سلام می‌کنم؛ البته نه یک سلام معمولی، بلکه سلامی گرم و پرحرارت به گرمی و حرارت خورشید. با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد شعری را برایتان می‌خوانم.

دست دارم خوب باشم	صف و ساده مثل آب
مثل خورشیدی که دارد	نور گرم آفتاب
دوست دارم پاک باشم	بهتر از گل‌های ناز
صورتم شبنم بگیرد	صبح‌ها وقت نماز
دوست دارم دوست باشم	با خدای مهربان
دست‌هایم را بگیرم	روبه سوی آسمان

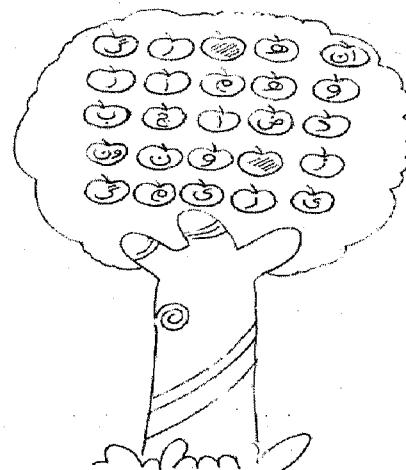
خوشابه حال آن‌هایی که با کارهای خوبشان و دل‌های پاکشان دست به دعا
برمی‌دارند و با خدایشان راز و نیاز می‌کنند. پس همگی دست‌ها را به دعا بالا بیاورید و با
دعای من آمین بگویید. همگی آماده‌اید؟

«خدایا، دل‌های ما را با عمل به دستوراتت نورانی کن!»
خوب دوستان! من برای شما دو برگ آورده‌ام.^۱

به این برگ زرد و خشک شده دقیق کنید که روزی مثل این برگ، سبز و زیبا بوده
است و تا زمانی که این برگ‌های خشک شده از درخت نریزد، برگ‌های سیز و زیبا از
درخت نمی‌روید.

پچه‌ها! گناهان و آلودگی‌های روحی مثل این برگ زرد و خشک شده هستند.
برگ‌های سبز و زیبا در روح و جان ما سبز شود؟

بله، راههای زیادی دارد که یکی از آن راههای خوب و آسان را پیامبر ﷺ به ما معرفی
کرده است. اگر می‌خواهید بدانید ایشان چه جمله‌ای فرموده است و چه راهی را معرفی
کرده است به جدول توجه کنید.^۲

-
۱. مرتبی برگ زرد و سبز درختی را و یا تصویر آن را از قبیل آماده کنید.
 ۲. مرتبی همزمان هم جدول را می‌کشد و هم صحبت‌هایش را ادامه می‌دهد.

در هر خانه از جدول یک حرف از کلمه‌هایی که جمله پیامبر ﷺ را تشکیل می‌دهد، آمده است که با کنار هم قرار دادن حروف خانه‌های همسایه، کلمه مورد نظر کشف می‌شود. پس از یافتن کلمه‌های کشف شده می‌توانید کلام پیامبر خدا ﷺ را حدس بزنید. یکی از کلمه‌ها «درخت» است که تصویر آن را روی تخته کشیده‌ام. ابتدا دو میوه روی درخت می‌کشم. حالا حروف را درون جدول قرار می‌دهم. حروف را از ستون اول سمت راست از بالا به پایین پر می‌کنم و سپس از ستون دوم سمت راست این کار را تکرار می‌کنم تا به آخرین خانه جدول در آخرین ستون برسیم.

خوب دوستان! حالا کلمه‌های مورد نظر را حدس بزنید تا بعد از آن بتوانید کلام والای پیامبر ﷺ را حدس بزنید. همان‌طور که گفتم اولین کلمه، خود کلمه «درخت» است. آفرین به دوستی که کلمه دوم را حدس زد. بله، «برگ». من کلمه برگ را روی تابلو می‌نویسم و در عوض آن حروف در جدول را خط می‌زنم.^۱

«درخت / برگ / همچون / می‌ریزد / گناهان / وضو / را»

حالا تلاش کنید تا جمله حضرت را حدس بزنید.

آفرین! پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «وضو گناهان را همچون برگ درخت می‌ریزد».^۲

خوشاب حال آن‌هایی که با وضو گرفتن و انجام کارهای خوب، لباس روح و جانشان پاک و تمیز شده و هنگام ملاقات با خدا و دوستان خدا بهره لازم را می‌برند.

اما دوستان! برای چه کارهایی واجب است وضو بگیریم؟ همچنین برای چه کارهایی بهتر است وضو بگیریم؟

برای پاسخ به این سؤال از سه نفر از دوستان دعوت می‌کنم اینجا بیایند و در مسابقه شرکت کنند. از هر نفر دو سؤال می‌پرسیم.

۱. مرتبی همین‌طور ادامه می‌دهد تا همه کلمه‌های کشف شده را در تابلو بنویسد.

۲. اَعْزِدُهُ مِيزَانُ الْحُكْمَ، حدیث ۶۵۲۵؛ کنز العمال، حدیث ۳۰۶۰.

نحوه مسابقه به این شکل است که من نام کاری را می‌برم. هر یک از افراد مسابقه به ترتیب باید بگویند که این کار مستحب است، یا واجب؟ آماده‌اید؟...

۱. آیا هنگام قرائت قرآن وضو گرفتن واجب است یا مستحب؟ آفرین، مستحب

۲. آیا برای دست زدن به نوشته‌ها و خطوط قرآن وضو گرفتن واجب است یا مستحب؟ بله، واجب

۳. اگر شخصی از دنیا رفت و ما خواستیم برای او نماز میّت بخوانیم، آیا واجب است وضو بگیریم یا مستحب؟ آفرین، برای همه نمازها واجب است وضو بگیریم غیر از نماز میت که وضو داشتن مستحب است.

۴. برای دست زدن به اسم خدا و پیامبر ﷺ و ائمه (علیهم السلام) آیا وضو داشتن واجب است؟ بله، واجب است.

۵. برای برداشتن قرآن و دست زدن به جلد قرآن و همراه داشتن قرآن وضو گرفتن واجب است یا مستحب؟ مستحب است.

۶. برای رفتن به زیارت اهل قبور، وضو داشتن واجب است یا مستحب؟ مستحب است.

با تشکر از دوستانی که در مسابقه شرکت کردند.
خوب عزیزان! همان‌طور که گفتم یکی از کارهایی که مستحب است برای آن وضو بگیریم، «زیارت اهل قبور» است. همان‌طور که هنگام رفتن به میهمانی باید لباس تمیز و زیبا پوشید، هنگام زیارت بزرگان و شهدا باید لباس پاکیزه‌ای به روح خود پوشانیم و آن بزرگواران را زیارت کیم، اما چطور؟ با وضو گرفتن.
اما قبل از این که همگی با هم آماده شویم و به وضو خانه برویم، می‌خواهم بعضی از نکاتی را که برای انجام یک وضوی صحیح لازم است، بیان کنم. به همین جهت از یکی از دوستان می‌خواهم که اینجا بیاید.

بچه‌ها! این دوستمان می‌خواهد یک وضوی صحیح بگیرد، ولی مشکلات یا سؤال‌هایی برایش پیش آمده است که نمی‌داند وضویش صحیح است یا خیر؟ ایشان پس از این که نیت وضو را کرد برای شستن صورتش متوجه شد که یک زخم روی صورتش است.^۱ حالا چه کار باید بکند؟

اگر زخم نجس است، یا آب ریختن روی زخم؛ و حتی دست ترکشیدن روی زخم ضرر دارد در چنین جایی باید اطراف زخم را از بالا به پایین بشوییم. همچنین پارچه‌پاکی روی زخم بگذاریم و با دست تر روی آن بکشیم. حالا اگر زخم نجس نیست و آب ریختن روی زخم نیز ضرر ندارد، باید روی زخم نیز با آب شسته شود.^۲ خوب، حالا وضو را ادامه می‌دهیم.

۱. اگر در کلاس مری بچه‌ای بود که صورتش زخم شده بود از او برای این مسئله استفاده می‌کند و گزنه یک نشانه‌ای را به طور فرضی روی صورت بچه به نشانه زخم قرار می‌دهد.

۲. توضیح المسائل مراجع، مسئله ۳۲۵.

بچه‌ها! این دوستمان چون ابتدا دستش را شسته بود و دستانش خیس است، لذا دستانش را مشت کرده و می‌شوید. آیا این صحیح است؟ بله، صحیح نیست. چون لازم است دستان را تا نوک انگشتان بشوید.^۱

راستی بچه‌ها! در وضو، شستن صورت و دست‌ها در مرتبه اول واجب و در مرتبه دوم جایز و در مرتبه سوم و بیشتر از آن حرام است. البته یک مرتبه شستن منظور یک مشت آب ریختن نیست، بلکه منظور این است که یکبار صورت یا دست از بالا تا پایین شسته شود؛ هرچند که با دو مشت یا سه مشت آب بوده باشد.^۲

حالا نوبت به شستن دست چپ می‌رسد. همان‌طور که می‌بینید دست این دوست عزیز خودکاری شده است. اگر بدون پاک کردن محل خودکاری شده، وضو گرفته شود چه حکمی دارد؟ آیا وضو صحیح است یا خیر؟

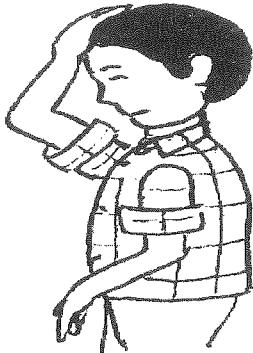
آفرین، بستگی به این دارد که آیا آن مقدار جوهر خودکار که روی دست ریخته شده است، جرم دارد و مانع رسیدن آب به پوست می‌شود یا خیر. در صورت اول، یعنی جرم

۱. توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۴۷.

۲. همان، مسأله ۲۴۸.

۳. مریٰ توضیحاتش را با نشان دادن اعضای وضوی دانش‌آموز و شیوه وضو گرفتن او ادامه می‌دهد.

داشتن جوهر روی دست، وضو باطل است و گرنه وضو صحیح می‌باشد. چرا که یکی از شرایط صحیح بودن وضو این است که در اعضای وضو مانعی از رسیدن آب نباشد.^۱ حالا نوبت به چه می‌رسد؟ بله، مسح سر.

این دوست عزیز برای این که مسح سرش صحیح باشد، دستش را برای مسح تا صورت می‌کشد. آیا این صحیح است؟ آفرین، صحیح نیست. چون آب مسح نباید با آب صورت مخلوط شود.

در آخر به مسح پاهای می‌رسیم. ابتدا مسح پای راست و سپس مسح پای چپ.

۱. توضیح المسائل مراجع، قسمت شرایط وضو.

این دوست ما که در حال وضو گرفتن است، دستش را نگه می‌دارد و روی پاها را دست می‌کشد. آیا به نظر شما اشکالی دارد؟ بله، اشکال دارد. چون در مسح سر و روی پا باید دست را روی آن‌ها بکشد و اگر دست را نگه دارد و سر یا پا را روی آن بکشد وضو باطل است.^۱

با تشکر از این دوست عزیز، حالا از یکی دیگر از دوستان می‌خواهم که این جا بباید و با توجه به توضیحاتی که دادیم، یک وضوی صحیح بگیرد.^۲

در اینجا برنامه ما به پایان رسیده و شما را به خدای بزرگ می‌سپارم.

۱. توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۵۵.

۲. در این هنگام دانش‌آموز می‌آید و وضو می‌گیرد. چنانچه جاهابی را به غلط وضو گرفت، مربی تذکر می‌دهد.

پرسش‌ها

۱. چه نمازی است که بدون وضو هم صحیح است؟

- الف) نماز آیات
- ب) نماز میت
- ج) نمازهای مستحبی

۲. برای گدامیک از کارهای زیر وضو گرفتن واجب است؟

- الف) مس خطوط قرآن
- ب) به همراه داشتن قرآن
- ج) مسجد رفتن

۳. در گدامیک از موارد زیر وضو باطل نیست؟

- الف) شستن دستها از آرنج تا مج
- ب) مسح کشیدن سر به طوری که به پیشانی برخورد کند
- ج) وضو گرفتن با آب دریا

بسم الله الرحمن الرحيم

به جای آب^۱

به نام خداوند مشکل گشا خداوند خاک و نماز و دعا
سلام بچه‌ها! حالتان خوب است؛ الحمد لله. خیلی خوشحالم که در خدمت شما عزیزان

هستم.

با دقت به این گل طبیعی نگاه کنید.^۲ چه چیزی در آن می‌بینید؟
بله، شادابی و زیبایی و نشاط. آیا می‌دانید برای آن که گل شاداب و زیبا بماند به چه
چیزهایی نیاز دارد؟ آب، خاک، نور آفتاب

-
۱. بهتر است این برنامه در اردو یا فضای باز اجرا شود.
 ۲. مرتبی با خودش یک گل یا عکس را بر سر کلاس ببرد.

بچه‌ها! تا به حال دقت کرده‌اید که وقتی باران می‌بارد چقدر هوا لطیف می‌شود. همان‌طور که خداوند در طبیعت با فرستادن آب، پاکی و پاکیزگی را ایجاد می‌کند برای انسان هم قانون نظافت و پاکی ظاهری و باطنی را در نظر گرفته است. در قبال آن هم پاداش قرار داده است.

به طور نمونه برای پاکی روح انسان خداوند انجام چه چیزی را در نظر گرفته است؟ نماز

برای پاکی جسم انسان غیر از رعایت بهداشت، انجام چه چیزی را در نظر گرفته است؟ غسل و وضو.

آماده هستید تا همگی در یک مسابقه شرکت کنید. من سؤال می‌پرسم هر کس که زودتر دست بلند کرد، او جواب بدهد.

سؤال: در صورت ضرر داشتن آب برای بدن یا عدم دسترسی به آب برای خواندن نماز چه باید کرد؟ تیمم

خداوند در قرآن به این نکته تأکید کرده است و می‌فرماید: «فتیمموا صعیداً طیباً» با خاک پاک تیمم کنید.^۱

چه کسی می‌تواند آیه تیمم را با ترجمه‌ی آن زود حفظ کند و بگوید؟^۲

با تشکر از دوستانتان! آیا می‌توانید معنای کلمه تیمم را که به صورت حروف پراکنده روی تخته نوشته شده است را تشخیص دهید؟ ص ۵؛ بله، «قصد» یعنی به هنگامی که می‌خواهید تیمم کنید باید تصمیم بگیرید تا قطعه زمین پاکی را انتخاب نموده و بر آن تیمم کنید. آن چگونه زمینی است؟ زمینی که در معرض ریزش باران و تابش آفتاب و وزش باد باشد. روشن است که چنین خاکی که زیر دست و پا نباشد، استفاده از آن برخلاف بهداشت نیست.^۳ راستی بچه‌ها! آیا می‌دانید کسی که وظیفه‌اش تیمم است، خداوند به او چگونه توجه می‌کند؟ متن بی‌ نقطه‌ای را آماده کرده‌ایم تا یکی از شما

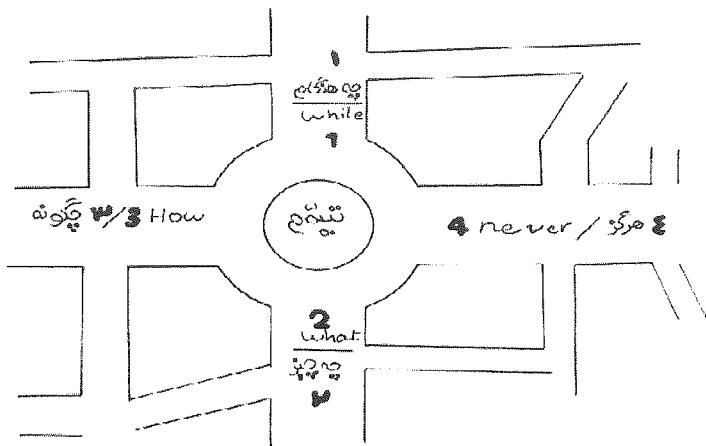
۱. نساء، ۴۳. مرتبی آیه را با ترجمه روی تخته بنویسد.

۲. مرتبی از چند نفر پرسد تا ملکه ذهن بچه‌ها شود.

۳. تفسیر نمونه، ج ۴، ص ۲۹۱.

داوطلبانه آن را بخواند.^۱ رسول خدا^{علیه السلام} به ابوذر غفاری فرمود: «ای اباذر! هرگاه بندهای در بیابان وضو بگیرد، یا تیم نماید و بعد اذان و اقامه بگوید و نماز گذارد، خداوند عزوجل به فرشتگان فرمان می‌دهد که پشت سرش صف بکشند؛ صفو که دو طرفش دیده نشود و با رکوعش و با سجودش سجده نمایند و بر دعایش آمین گویند.^۲

با تشکر از ایشان که حدیث را برای ما بازگو کرد. بچه‌ها! این چه شکلی است?^۳

بله، یک چهارراه با چند خیابان فرعی است. آیا می‌توانید معنای این کلمات انگلیسی را بگویید؟ حالا هر کلمه را نسبت به تیم به ترتیب شماره با هم پاسخش را پیدا می‌کنیم و داخل فرعی‌های خیابان می‌نویسیم:

۱. While به معنای چه هنگام تیم گنیم؟^۴

آب کم: در بیابان آب فقط به اندازه خوردن داریم.

۱. مرتبی متن بی نقطه را از قبل روی کاغذی خوانا بنویسد تا بچه‌ها بخوانند.

۲. کتاب الروضه در مبانی اخلاق، ص ۹۴.

۳. مرتبی روی تخته یک چهارراه بزرگ بکشد و برای هر خیابان آن چند خیابان فرعی در نظر بگیرد.

۴. مرتبی چهار کلمه While و How و What و Never را بنویسد و معنی آن‌ها را کتابشان بنویسد.

۵. مرتبی سه کلمه آب را در اول پاسخ بنویسد و «کلمه» وقت را هم بنویسد.

آب ضرر: آب هست، ولی نمی‌توانیم به علت بیماری آن را به بدنمان بزنیم.

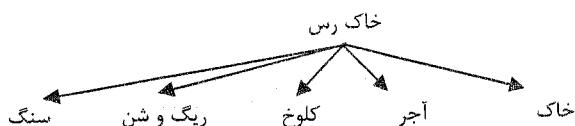
آب غصبی: آب هست، ولی برای دیگری است و او راضی نیست که ما با آن وضو بگیریم.

وقت کم: آب هست، ولی نزدیک است که نمازمان قضا شود.

چه کسی می‌تواند یک ضربالمثل بگوید که در آن کلمه آب و تیمم به کار رفته باشد؟

تیمم باطل است، جایی که آب است.^۱ منظور از این ضربالمثل چیست؟ یعنی وقتی که به جهت کم‌آبی تیمم کرده‌ایم، در صورت به آب رسیدن، تیمم ما باطل خواهد شد.^۲

۳. What به معنای چه چیز تیمم گنیم؟ من با حرف اول چیزهایی که می‌شود با آن‌ها تیمم کرد را در یک کلمه می‌نویسم. شما آن‌ها را تشخیص بدهید:^۳

۴. How به معنای چگونه تیمم گنیم؟ ما با این اشیا چگونه تیمم گنیم؟

به این تیمی که دوستان انجام می‌دهد با دقت توجه کنید تا بتوانید اشکالاتش را بگویید.^۴

اما بچه‌ها! ایشان از روی قصد تیمم را به این صورت انجام داد. در صدر اسلام بعضی از مسلمانان تیمم را بلد نبودند. روزی عماریاسر نیاز به غسل کردن پیدا کرد، ولی چون آب در دسترس نبود شروع به غلت خوردن در خاک کرد، رسول خدا^{علیه السلام} با تعجب به او گفت: «ای عمار! چرا خودت را مثل چهارپایان در خاک می‌غلتانی!»

۱. دکتر ابراهیم شکورزاده، ده هزار مثال فارسی، آستان قدس رضوی، مشهد، ج ۱، ۱۳۷۲، ص ۳۷۲.

۲. سید محمدحسن بنی‌هاشم خمینی، توضیح المسائل مراجع عظام، ج ۳، ۱۳۸۷، ج ۱، دفتر انتشارات اسلامی.

۳. مرتبی کلمه‌ی خاک رس را بنویسد و کلمه‌های مورد نظر را در فرعی خیابان جایگزین کند.

۴. مرتبی با یکی از بچه‌ها از قبل هماهنگی کند که به صورت پراشتباه و جذاب به حالت پانتومیم تیمم کند. (مثل غلت بخورد، خاک بر سر بریزد، بدنش را خاک‌مالی کند و...)

عمار گفت که تیم می‌کنم.

رسول خدا^{علیه السلام} لبخندی زد و تیم را توضیح داد.^۱ همان‌طور که در کتاب درس دینی^۲ شما آمده است:

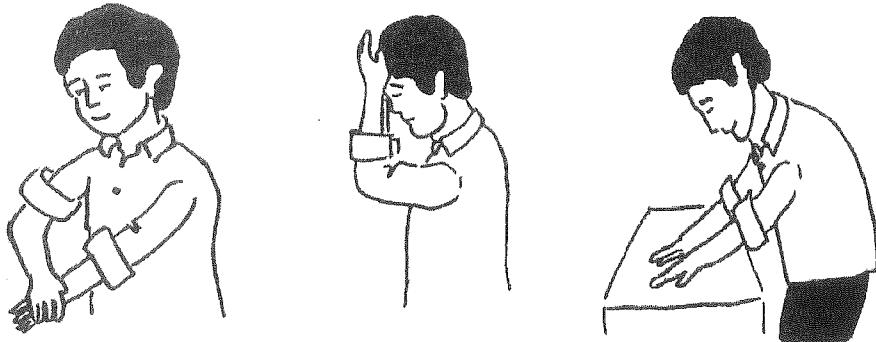
ابتدا چه کار می‌کنیم؟^۳

نیت:^۴ یعنی مشخص کنیم که تیم را به جای وضو یا غسل انجام می‌دهیم.

بعد دست‌های خود را بروی چه چیزی می‌گذاریم؟

بله، دو دست را بزمین می‌گذاریم. سپس آن‌ها را بر پیشانی تا روی ابروها می‌کشیم.

بعد از آن کف دست چپ را بر تمام پشت دست راست می‌کشیم. سپس کف دست راست را بر تمام پشت دست چپ می‌کشیم.

آیا می‌شود بین این مراحل پنج گانه فاصله انداخت؟ خیر

۱. محمدعلی کوشان، چهل حدیث، ص ۲۲، ح ۶؛ گزیده کافی، ج ۲، ص ۷۶.

۲. کتاب دینی سال اول راهنمایی.

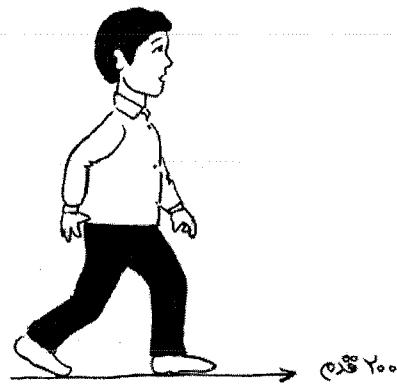
۳. مرتبی داخل فرعی خیابان کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده را بنویسد.

۴. مرتبی دو کلمه «قبل از» را بنویسد در خیابان فرعی و سپس جمله را کامل کند.

۴. **Never** به معنای هرگز. باید توجه داشت که در بعضی از شرایط نمی‌توان تیمم کرد.

الف) قبل از وقت نماز نمی‌توان تیمم کرد، بلکه باید صبر کنیم تا وقت نماز بشود. سپس تیمم کنیم.

ب) قبل از جستوجوی آب، باید آن قدر در جستوجوی آب باشیم تا نامید شویم.^۱
آیا می‌دانید زمانی که در بیابان هستیم، باید چهار طرف خودمان را برای یافتن آب به چه مقدار جستوجو کنیم تا بتوانیم تیمم کنیم؟^۲ ۲۰۰ قدم.

اگر کسی اطرافش را جستجو نکند و با تیمم نماز بخواند، بعد از نماز آب پیدا شود، نمازش چه حکمی خواهد داشت؟ نمازش باطل است.

۱. توضیح المسائل مراجع عظام.

۲. مری کلمه ۲۰۰ را روی تخته بنویسد تا بچه‌ها بقیه آن را حدس بزنند.

اگر کسی در جست و جوی آب باشد و آب پیدا نکند و با تیمم نماز بخواند، بعد از نماز بفهمد جایی که جست و جو کرده بود آب بوده است. نمازش چه حکمی دارد؟ نمازش صحیح است.

آیا بعد از برطرف شدن عذر، نمازهایی که با تیمم خواندهایم را باید قضا کنیم؟ خیر.^۱
به این شعر دقت کنید:

شکوه بندگی در خاک ساری است تیمم راز و رمز رستگاری است

تیمم کن اگر ناپاک هستی خدا را بندگی دلپاک هستی

بیا سویش گشا دست نیازی بخوان از بهر مولایت نمازی

یک دعا کنم و همه آمین بگویید:

خداآوند، آن چنان که با وضو و غسل و تیمم ظاهر و باطن ما را پاک می‌کنی، ما را در راه صراط مستقیم ثابت قدم بفرما! آمین یا رب العالمین.

۱. توضیح المسائل مراجع عظام.

پرسش‌ها:

۱. معنای تیمم چیست؟

- الف) قصد و اراده
 ب) امید داشتن
 ج) دست به خاک زدن

۲. اگر تیمم را به ترتیب انجام ندهیم، چه حکمی دارد؟

- الف) مکروه است
 ب) اشکال ندارد
 ج) باطل است

۳. اگر بخواهیم تیمم کنیم تا چند قدم اطراف را باید به دنبال آب.

جستجو کنیم؟

- الف) ۳۰۰ قدم
 ب) ۱۰۰۰ قدم
 ج) ۲۰۰ قدم

۴. پس از برطرف شدن عذر، آیا نمازهایی که با تیمم خوانده‌ایم، باید

دباره قضا کنیم؟

- الف) خیر
 ب) بله
 ج) بهتر است

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

بِهِ سُوْيٍ نُورٍ

همیشه بر زبانم، نام اوست سرآغاز کلامم، یاد اوست

با نام خداوند و یاد امام زمان(عج) و سلام بر همه شما دوستان خوبم! برنامه را با چند سوال قرآنی شروع می کنیم. آماده جواب دادن هستید؟^۱

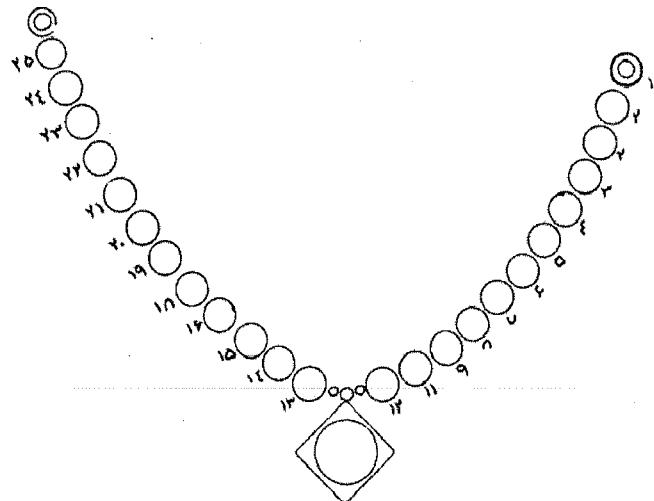
۱. گدام سوره به نام محل مناجات حضرت موسى علیه السلام با خداوند متعال است؟ طور

۲. گدام سوره به نام مردی حکیم و انسانی کامل معروف است؟ لقمان

۳. گدام سوره به نام پیامبری است که به بت شکن معروف شد؟ ابراهیم

۱. مرتبی جواب‌ها را روی تخته برای رسیدن به پیام مورد نظر می‌نویسد.

حالا برای این که پیام این سوره‌های قرآنی را به دست آوریم روی تابلو این تصویر^۱ را می‌کشم. شما باید بگویید که چه ارتباطی بین این تصویر و پیام سوره‌های قرآنی است. خوب توجه کنید.

بله، تصویر یک گردن آویز این گردن آویز ۲۵ حلقه دارد. از شماره ۱ تا ۲۵ شماره گذاری می‌کنم. باید با هم فکری یکدیگر حلقه‌های این گردن آویز را از حروف صحیح پاسخ سوال‌هایی که می‌پرسم پر کنیم. آماده‌اید؟

۱. چه کسی فرمان خداوند را به بندگان می‌رساند؟

پیامبر(۹، ۷، ۲۵، ۵، ۲۵، ۱۲، ۳ و ۱۰)

۲. در کدام غار حضرت محمد ﷺ به پیامبری پرگزیده شد؟ حررا(۲۳ و ۲۱، ۱۹)

۳. کدام کلمه به معنای ریشه، بن و پایه است؟ اساس(۱۷، ۱۱، ۱۴ و ۲۲)

۴. نام رمزی پیامبر اسلام در قرآن چیست؟ طه(۱۶ و ۱۵)

۵. وسیله سنجش اشیا چه نام دارد؟ ترازو(۲۴، ۸، ۱۳ و ۱۰)

۱. مرتبی تصویر یک گردنبند و یک حلقه‌ی طلا یا انگشت در وسط گردنبند می‌کشد و حلقه‌ها ی گردنبند را ۲۵ حلقه شماره گذاری می‌نماید.

۹. چه سوره‌ای به نام مورچه است؟

نمل (۶، ۱۸ و ۱۴)

۷. مایه حیات چیست؟

آب (۲۰ و ۱۹)

حالا حرف خانه اول «پ» را بنویسید. سپس دو تا دو تا حرفها را پشت سر هم قرار دهیم تا پیام این گردن آویز به دست آید.

چه کسی توانست پیام را به دست آورد؟ آفرین، پیام چنین است: «برای پسرها حرام و نماز باطل است.»

اگر گفتید که چه چیزی برای پسرها حرام است و نماز خواندن با آن باطل است؟

آفرین، اگر حرف اول نام آن سه سوره را در کنار هم قرار دهیم، معلوم می‌شود که چه چیزی است؟ احسنت، طلا.

هرگونه زیور طلا برای پسرها و مردان حرام است و نماز خواندن با آن نیز باطل است.^۱ خوب! با یکی از چیزهایی که نماز را باطل می‌کند، آشنا شدیم، حالا سراغ یک مسابقه جالب برویم. آمده‌اید؟ مسابقه بدین صورت است که در مرحله اول مسابقه همه شما شرکت دارید. کسانی که مرحله اول را با موفقیت پشت سر بگذارند به مرحله دوم راه می‌یابند.^۲

ابتدا این چهار کارت را در چهار گوشه کلاس قرار می‌دهم. بعد از هر سوال شما با قرار گرفتن کنار هر کارت پاسخ خود را بگویید.

س ۱: حکم خواندن حمد و سوره در رکعت اول و دوم نمازهای یومیه چیست؟^۳

س ۲: حکم خواندن قنوت قبل از رکوع رکعت دوم چیست؟

۱. البروة الوثقى، محمد کاظم یزدي، ج ۱، ص ۱۴۵، الرابع

۲. مرتبی ۴ کارت از قبل تهیه نموده و آن را در ۴ گوشه کلاس یا به دست ۴ نفر می‌دهد به شکل واجب، مستحب، مکروه و باطل کننده یا به جای آن، لازم، بهتر، ناپسند و باطل کننده

۳. مرتبی، بعد از هر سوال با ایجاد شک و تردید می‌تواند به جذایت برنامه بیافزاید. پاسخ‌ها به ترتیب: ۱- واجب -۲- مستحب -۳- مکروه -۴- باطل کننده -۵- مکروه -۶- باطل کننده

س ۳: حکم برهم گذاشتن چشم‌ها در نماز چیست؟

س ۴: حکم حرکت دادن بدن در حال خواندن حمد و سوره و اذکار نماز چیست؟

س ۵: حکم نماز خواندن با حالت خواب آلو دگی و کسالت چیست؟

س ۶: حکم بلند خواندن تسبیحات اربعه در رکعت ۳ او ۴ چیست؟

با تشکر از تلاش همه شما دوستان خوب! بالاخره مسابقه است و یکسری باید از دور مسابقه خارج شوند. حالا به مرحله دوم مسابقه می‌رویم که این افراد باقی مانده را به دو گروه می‌کنم. نحوه اجرای مسابقه به این صورت است که از هر گروه سوال‌هایی پرسیده می‌شود. هر سوال ۱۰ امتیاز دارد. البته کسانی امتیاز هر سوال را می‌گیرند که سریع و بدون مکث جواب بدهند و گرنه از مقدار امتیاز آن‌ها کم می‌شود. شما باید دقّت کنید اگر پاسخ سوال، بله است بگویید خیر و اگر خیر است، بگویید بله. آماده هستید؟

سوال‌های گروه اول:

۱. آیا نگاه کردن به قرآن در حال نماز ناپسند است؟^۱
خیر

۲. آیا باید بعد از رکوع، سمع الله لمن حمده گفت؟
بله

۳. آیا بعد از دو سجده، ذکر بحول حول الله و قوته ... را باید در حال حرکت
خیر

۴. آیا در تنگی وقت نماز سوره خوانده نمی‌شود؟
خیر

۵. آیا سلام کردن در نماز توسط نمازگزار نماز را باطل نمی‌کند؟
بله

۱. بعد از هر سوال امتیاز آن‌ها در گوشه‌ی تخته یادداشت و در آخر جمع بندی می‌شود. از هر گروه به ترتیب یک سوال پرسیده می‌شود.

سوال‌های گروه دوم:

۱. آیا مردّها باید حمد و سوره نماز مغرب و عشاء و صبح را بلند بخوانند؟

خیر

۲. آیا در سجده پنج عضو بدن فقط روی زمین قرار می‌گیرد؟
بله

۳. آیا بین دو سجده نماز، توقف و مکث لازم نیست و می‌توان سریع به
بله سجده دوم رفت؟

۴. آیا در نماز می‌توان حمد و سوره و اذکار نماز را ذهنی، مثل مطالعه کتاب
بله خواند؟

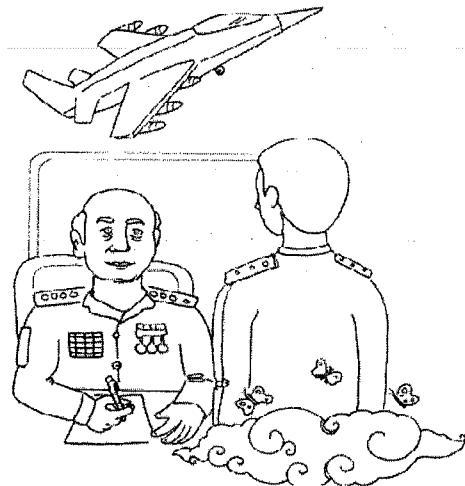
۵. آیا جواب سلام دادن در نماز توسط نمازگزار (اگر متوجه شود و کسی غیر
خیر از او پاسخ ندهد) واجب است؟

با تشکّر از هر دو گروه شرکت کننده. خوب دوستان عزیز! تا اینجا بیان مقداری از
احکام نماز را یاد گرفتیم.

حالا سراغ یک داستان می‌رویم. دقّت کنید تا بگویید شخصیت این داستان را
می‌شناسید؟ خوب گوش کنید.

دو سال از اقامتم در آمریکا می‌گذشت. بهترین نمرات را در رده پروازی به دست آورده
بودم، اما مسئولان دانشکده خلبانی آمریکا از اعطای گواهی‌نامه خلبانی من امتناع
می‌ورزیدند تا این که آن روز سرنوشت ساز فرا رسید. از دفتر مسئول دانشکده که یک
ژنرال آمریکایی بود، احضار شدم، به اتفاقش رفتم. احترام گذاشت. او از من پرسش‌هایی
کرد. من پاسخ او را دادم. از سوال‌های ژنرال بر می‌آمد که نظر خوشی نسبت به من
ندارد. در فکر بودم که سرانجام چه می‌شود. ناگهان در اتاق به صدا در آمد و شخصی
اجازه ورود خواست. او ضمن احترام از ژنرال خواست تا برای کاری مهم به خارج از اتاق
برود. من در اتاق تنها ماندم. به ساعتم نگاه کردم. وقت نماز ظهر بود. با خود گفتم کاش

در این جا نبودم و می‌توانستم نماز را اول وقت بخوانم. گفتم کاری مهم‌تر از نماز نیست. همین جا نماز را می‌خوانم. ان شاءالله تا نمازم تمام شود ژنرال نخواهد آمد. به گوشه‌ای از اتاق رفتم. روزنامه‌ای را که در آن جا بود پهن کردم و مشغول خواندن نماز شدم ژنرال وارد اتاق شد. نماز را تمام کردم. از ژنرال عذرخواهی کردم. پس از چند لحظه سکوت، نگاه معناداری به من کرد و گفت: چه می‌کردی؟ گفتم: «عبدات می‌کردم.» گفت، بیشتر توضیح بده. گفتم: «در دین ما دستور براین است که در ساعت‌های معین از شبانه روز با خدای خود نیایش کنیم. در این ساعت زمان آن فرا رسیده بود، من هم از نبود شما در اتاق استفاده کردم و این واجب دینی را انجام دادم.»

ژنرال با توضیحات من سری تکان داد و گفت: همه این مطالبی که در پرونده تو آمده است گویا درباره همین کارها است. این طور نیست؟ پاسخ دادم: «آری همین طور است.» تازه فهمیدم که هم اتفاقی من گزارش‌هایی از عبادات من و نوع نگرش من نسبت به جامعه غرب را جمع‌آوری و به عنوان سوءسابقه برایم پرونده‌سازی کرده است. اما به خواست خداوند یک دفعه ژنرال لبخندی زد و با چهره‌ای بشاش خودنویس خود را از

جیبیش بیرون آورد. پرونده‌ام را امضا کرد. سپس با حالتی احترام‌آمیز از جا برخاست و دستش را به سوی من دراز کرد و گفت: «به شما تبریک می‌گوییم، شما قبول شدید، برای شما آرزوی موفقیت دارم!» من هم از او تشکر کردم و از اتاق خارج شدم. آن روز به اولین محل خلوتی که رسیدم به پاس این نعمت بزرگ که خدا به من عطا کرده بود دو رکعت نماز شکر خواندم.^۱

حالا بگویید نام شخصیت داستان ما کیست؟ بله، شهید خلبان عباس بابایی که سال ۱۳۴۹ برای گذراندن دوره خلبانی به آمریکا رفته بود.

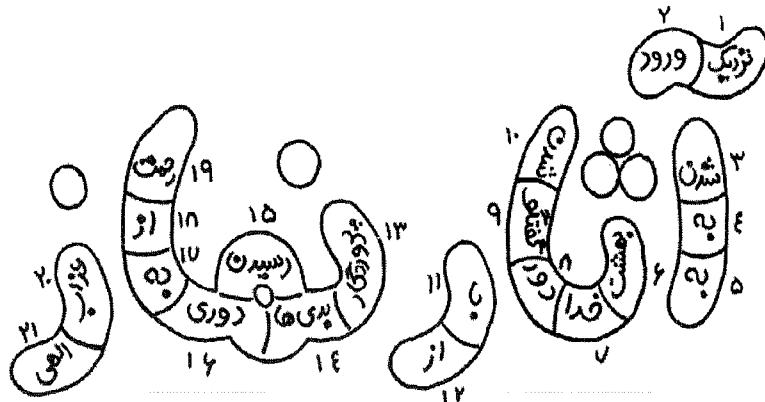
یاد این شهید و همه شهیدان انقلاب اسلامی را گرامی می‌داریم. هرچه داریم از برکت خون پاک این شهیدان سرفراز است. پس روح این شهید و همه شهیدان را با یک صلوات بر محمد و آل محمد^{علیهم السلام} شاد کنیم. می‌دانیم یادگیری احکام برای لذت بردن از نماز و نیایش با پروردگار است. چه کسی شعر نیایش را از وحشی بافقی به یاد دارد.^۲ برای مرور دوباره این شعر را می‌خوانم.

الهی جانب من کن نگاهی	مرا بنما به سوی خویش راهی
نگاهی کن که روآرم به سویت	رهی بنما که جاگیرم به کویت
به ذکر خود بلند آوازه‌ام کن	رفیق لطف بی اندازه‌ام کن
بیفشنان ازوضو بررویم آن آب	که ازغفلت نماند در سرم خواب
به چشم مرحمت سویم نظر کن	شفعیع آخرت، خیرالبشر کن

۱. ره توشه راهیان نور (نوجوان) - تابستان ۸۲ - موسسه بوستان کتاب - قم - دفتر تبلیغات اسلامی ج ۲ - ص ۱۵۷ - به نقل از کتاب پرواز تابی نهایت ج ۷ سال ۷۸ ص ۴۲

۲. فارسی، سال دوم راهنمایی تحصیلی، ۱۳۷۸، ص ۱۶۰

در پایان می‌خواهیم بدانیم نماز برای ما چه آثاری دارد. می‌دانید که نماز یک وسیله است که می‌تواند هم در دنیا به ما کمک کند و هم در آخرت. برای آشنایی با برخی از آثار نماز به این طرح که می‌کشم، توجه کنید.

کلمه‌های داخل خانه‌های طرح را از خانه شماره یک با رمز ۲ کنار هم قرار دهید. آن گاه بگویید که آن اثری که از طرح به دست می‌آورید آیا اثر دنیایی نماز است، یا اثر آخرتی نماز؟ شروع کنید. اول، کلمه‌ای را که در خانه شماره یک است بنویسید. کلمه «نzdیک» آن گاه دو خانه دو خانه بشمارید. کلمه‌های به دست آمده را کنار هم بنویسید. تا با شش اثر از آثار نماز در دنیا و آخرت آشنا شوید.

۱. نزدیک شدن به خدا → بله ، نماز وسیله نزدیک شدن به خدا در دنیا است.

۲. گفت و گو با پروردگار ← آفرین، نماز وسیله گفت و گو با پروردگار در دنیا است.

۳. رسیدن به رحمت الهی ← حسنست، نماز وسیله رسیدن به رحمت الهی در دنیا است.

۴. ورود به بهشت ← از آثار آخرتی نماز است.

۵. دور شدن از بدی‌ها ← از آثار دنیایی نماز است.

۶. دوری از عذاب الهی ————— نماز وسیله دوری از عذاب الهی در آخرت است.^۱

خدايا، نمازهای ما را قبول بفرما!

خدايا، همان طور که با احکام نماز ما را آشنا کردی با آداب نماز هم ما را آشنا کن!

خدايا، نمازهای ما را ذخیره و توشه آخرت ما قرار ده!

آمين رب العالمين

۱. ره توشه ماه مبارک رمضان، ۱۴۱۸/۱۳۷۶، حجۃ الاسلام عباس عزیزی

پرسش‌ها:

۱. استفاده زیور طلا برای پسرها و مردان و نماز خواندن با آن چگونه است؟

☐	الف) حرام و صحیح
☐	ب) مستحب و صحیح
☒	ج) حرام و باطل

۲. در سجده چند عضو باید روی زمین قرار گیرد؟

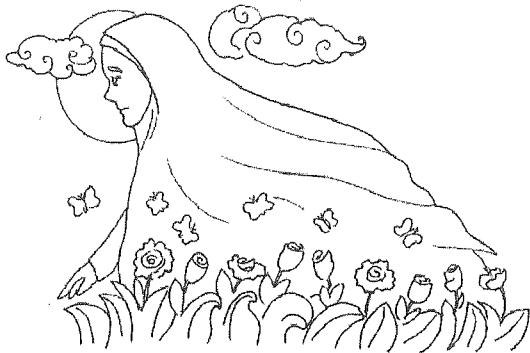
☐	الف) ۵
☒	ب) ۷
☐	ج) ۶

۳. دور شدن از بدی‌ها و رسیدن به رحمت الهی از کدام آثار و برکات نماز می‌باشد؟

☒	الف) اولی در دنیا و دومی در آخرت
☐	ب) هردو دنیایی
☐	ج) هر دو آخرتی

بسم الله الرحمن الرحيم

شکوه آسمانی

به نام آن که ستار العیوب است

رها از بند او بی شک، اسیر است.

بچه های خوب و مهریان! اسلام حال شما خوب است؟ سرحال هستید؟ برای آن که این
فضا با وجود شما پر از عطر و نور شود، همه با هم یک صدا و هماهنگ، برای سلامتی
امام زمان (عج) صلوات بلندی بفرستید، تا برنامه را شروع کنیم.

آیا می دانید زکات از واجبات اسلام است؟^۱

با زکات، اموال انسان از حقی که خدا در آن مشخص کرده است پاک می شود. در
واقع با پرداخت زکات انسان شکر نعمت های الهی را به جا می آورد. گفتنی است که فقط
اموال زکات ندارد، بلکه چیزهای دیگری هم هستند که زکات مخصوص به خود را دارند.^۲

۱. زکات در لغت به معنی طهارت و پاکیزگی است.

۲. در روی کارت ها کلمات سیtron اول بصورت درست نوشته می شوند. در پشت کارت ها زکات هر کدام (که سیtron دوم
باشد) به صورت درهم نوشته شده و پس از پرسش پشت کارت را بیاورید تا دانش آموzan کلمه را حس بزنند.

چه کسی می‌داند زکات اقدرت چیست؟ بله، ان اف ص

انصاف است. که انسان بامرد و زیر دستانش عادلانه رفتار کند.

زکات تندرستی چیست؟ گی ب ن د بندگی خدا

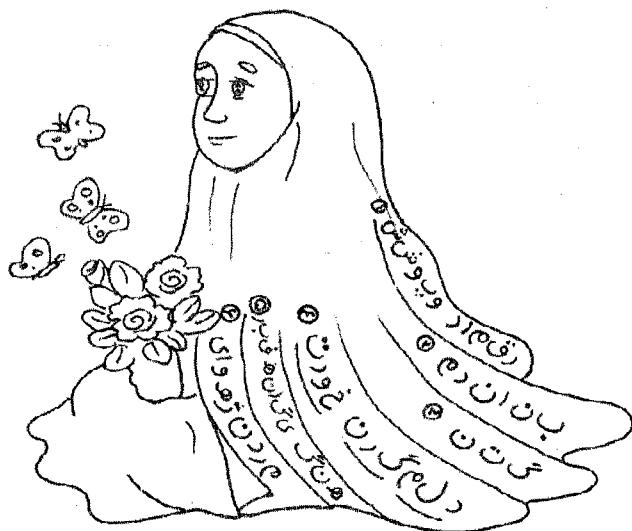
زکات شجاعت چیست؟ ی ای م ق قیام و جهاد در راه خدا

زکات بدن چیست؟ ز و ه ر روزه

زکات علم چیست؟ ل م ی ع ت بله، تعلیم به دیگران

زکات زیبایی چیست؟ ف ح ظ حفظ از نامحرمان است. این که پاکدامن باشیم.

این جمله حدیثی از حضرت امیر اللّٰہ است. که فرمود: «زکاه الجمال العفاف»^۱
خوب! آیا می‌توانید به ترتیب شماره‌ها با حروف درهم ریخته این تصویر^۲، خصوصیات
یک حجاب کامل را بیان کنید؟

۱. منتخب میزان الحكمه، محمد ری شهری، سید محمد حسینی، ص ۲۲۸، قم، دارالحدیث. ج ۳۸.

۲. در ابتدا فقط قسمت شماره ۱ تصویر را می‌کشید و بهتران است که چین‌ها را یکباره رسم نکنید، بلکه بعد از اتمام توضیح هر قسمت، قسمت دیگر را رسم نمایید تا حواس کلاس به دنبال تکمیل کلمه نرود.

۱. مقدار پوشش: خانم‌ها همه بدن به جز صورت (گردی آن) و مج دست تا سر انگشتان را باید در مقابل نامحرم بپوشانند.
۲. بدن نما نباشد، یعنی نازک نباشد تا بدن انسان را نمایان سازد.
۳. تنگ نباشد تا حجم بدن را نمایان کند.
۴. رنگ، دوخت و مدل آن توجه نامحرمان را جلب نکند تا انسان انگشت‌نمای دیگران شود.
۵. فرهنگ بیگانه را تبلیغ نکند.
۶. ویژه مردان نباشد.^۱

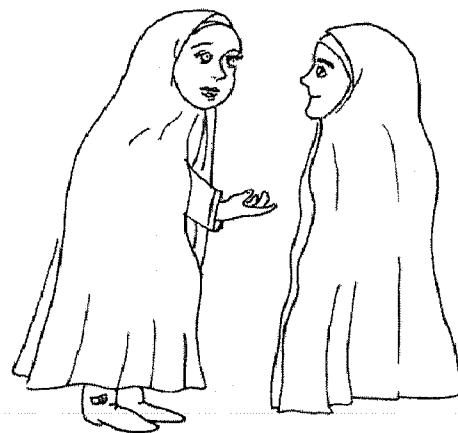
بله، تمام این ویژگی‌ها در یک پوشش کامل جمع است آن چیست؟^۲ چادر همان پوششی که سال‌ها پیش رضاخان پهلوی دستور داد که از سر زن‌های ایرانی بردارند. هر کس که با او مخالفت می‌کرد، مورد اذیت و آزار قرار می‌گرفت. مردم ایران با مقاومت و مبارزه موفق شدند رژیم ستم‌شاهی پهلوی را نابود کنند، اما تا حدودی فرهنگ بی‌حجابی رواج پیدا کرد. یکی از ویژگی‌های چادر این است که زن در این پوشش احساس امنیت و آرامش می‌کند، حتی کسانی که بیگانه از اسلام و حجاب می‌باشند به این مطلب اعتراف دارند. حالا به این خاطره گوش کنید.

سال‌ها پیش در زمان محمد رضا پهلوی، یک زن هنرپیشه خارجی به تهران دعوت شد. وقتی به تهران رسید، برای او لین بار زنی چادری را دید. بسیار شگفت زده شد. پرسید: «این چیست؟» گفتند: «چادر، حجاب زنان ایرانی است» به همراهانش گفت که می‌خواهد از ماشین پیاده شود و در کنار آن زن قرار گیرد و چادر به سر کند. وقتی آن هنرپیشه برای نخستین بار، چادر به سر کرد و همچون زنان ایرانی خود را درون چادر قرار داد، یکی از خبرنگاران از فرصت استفاده کرد و از او پرسید: «خانم! اکنون چه

۱. برگرفته از: احکام دختران، ویژه سوم راهنمایی، علی حسن زاده، ستاد اقامه نماز وزارت آموزش و پرورش، نشر سنبله، ۲۰ ص.

۲. به همراه نقل این جمله قسمت شماره ۲ رسم شود.

احساسی دارید؟» او پاسخ داد: «احساس آرامش» این پاسخ یک زن هنرپیشه به همه تاریخ و همه‌ی مددگرایان و به همه خود باختگان و به همه غرب زدگان است^۱.

حجاب در دین اسلام از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.
آیا می‌دانید در چه سودهای از قرآن به رعایت حجاب دستور داده شده است؟
احسنت، سوره مبارکة نور.

اما خداوند در سوره مبارکة احزاب هم به صورت جداگانه به پیامبرش چنین می‌فرماید: «زنان و دختران و زنان مومن را به حجاب امر کن». برای آشنایی با این آیه، من ترجمه آیه را به صورت جمله‌های درهم می‌نویسم. شما خیلی سریع باید آن را ردیف کنید.

با تشکر از شما! بلی ترجمه آیه عبارت است از:
«ای پیامبر به همسران و دختران و زنان مؤمن بگو که روسربهای بلند خود را بر خوبی فرو افکنند تا به خوبی شناخته شوند و مورد اذیت و آزار قرار نگیرند. خداوند آمرزند و مهربان است»^۲

۱. مجله حدیث زندگی، سال دوم، شماره ۶

۲. احزاب / ۵۹. مربی ترجمه آیه را به صورت کلمه‌های درهم ریخته روی تابلو بنویسد.

بچه ها! آیا می دانید چه اتفاقی افتاده بود که خداوند چنین دستوری داده است؟

اوایل اسلام بود. زنان مسلمان هم به مسجد می رفتند و پشت سر پیامبر ﷺ نماز می گذارند. بعضی از جوان های هر زه و او باش بر سر راه آن ها می نشستند و با مزاح و سخنان ناروا آن ها را آزار می دادند و مزاحم آنان می شدند. در نتیجه آیه فوق نازل شد و به آن ها دستور داد حجاب خود را به طور کامل رعایت کنند تا به خوبی (و پاکی) شناخته شوند و کسی بهانه مزاحمت پیدا نکند.

دختران خوب! برای این که بهانه به دست بعضی از افراد مزاحم ندهید باید حجاب خودتان را رعایت کنید.

حالا در این قسمت به یکه خاطره گوش کنید.^۱

خانم بی نظیر بوتو^۲ می خواست خدمت مقام معظم رهبری برسد. نسبت به حجاب ایشان ایراد گرفتیم و حتی چادری برایشان پیدا کردیم. ایشان^۳ چادر خدمت آقا رسید. آقا از همان اول در مقام نصیحت برآمد و فرمود: «دخلتم! تو فرزند اسلام هستی. تو فرزند امیر المؤمنینی. تو فرزند اهل بیتی. تو فرزند قرآنی. تو مسلمانی. تو شیعه هستی. همین طور آقا ادامه داد تا این که خانم بی نظیر بوتو، شروع به گریه و زاری کرد. او در حالی که گریه می کرد. می گفت: «یک خواهش دارم و آن این که در روز قیامت مرا شفاعت کنید». آقا بالا فاصله فرمود: «شفاعت مخصوص محمد و آل محمد است. بهترین شفاعت در این دنیا این است که شما مشی و مرامتان را با اهل بیت(علیهم السلام) هماهنگ کنید». از زی خودتان که مسلمانید، دست برندارید و از لباس دین خارج نشوید.^۴

با تشکر از این دوست خوبتان که این خاطره را برای ما نقل کردند. به راستی همان طور که رهبر فرمود: بهترین شفاعت، هماهنگی با اهل بیت(علیهم السلام) است. کسانی

۱. متن توسط یکی از داشت اموزان قرائت شود.

۲. نخست وزیر پیشین پاکستان که ترور شد

۳. مجله آب، آینه، آفتاب، ص ۳۶.

که در دنیا پیروان خوبی برای اهل بیت(علیهم السلام) باشند. در آخرت نیز بهرهمند از یاری و همراهی آنان خواهند بود.

افرادی که سرمشق و الگوی آنان فاطمه زهراء(سلام الله علیها) باشد، هرگز از ارزش‌های والای اسلامی روی بر نمی‌گردانند و با انجام رفتارهای پسندیده رضایت و خشنودی آن حضرت(علیها السلام) را به دست می‌آورند، چرا که خشنودی او در واقع خشنودی خداوند است.

در پایان چند دعا که امام زمان(عج) در پیشگاه خدا انجام داده است را می‌خوانم و شما آمین بگویید.

خدایا، توفیق اطاعت و بندگی روزی فرما!

خدایا، توفیق ترک گناه روزی فرما!

خدایا، توفیق توبه و بازگشت را به جوانان ما روزی فرما!

خدایا، توفیق حیا و پاکدامنی به زنان ما روزی فرما!

پرسش‌ها:

۱. کدام یک از موارد زیر پوشش اسلامی نیست؟

- الف) بدن نما نباشد.
- ب) تنگ باشد.
- ج) پوشش مردانه نباشد.

۲. خداوند در سوره احزاب آیه ۵۹ یکی از دلایل حجاب را چه چیز

می‌داند؟

- الف) ترس غیر مسلمانان از آن
- ب) راحتی آن
- ج) مورد آزار قرار نگرفتن

۳. حضرت امیر^{الله} زکات زیبایی را در چه چیز می‌داند؟

- الف) در نشان دادن زیبایی به دیگران
- ب) در استفاده از آن در همه جا و همه وقت
- ج) در عفت ورزیدن و مواظبت از آن

۴. این جمله مقام معظم رهبری «بعترین شفاعت در این دنیا این است

که شما مشی و مرامتان را با اهل بیت (علیهم السلام) هماهنگ گنید.»

خطاب به کیست؟

- الف) کنگره اهل بیت
- ب) خانم بی‌نظیر بوتو
- ج) کنگره حج

اخلاق

بسم الله الرحمن الرحيم

رسم ادب

خداوندا پناه بندگانی
نباشد جز تو یار مهربانی
خداوندا همه نیکویی از توسّت
نوازش از تو و دلجویی از توسّت

با سلام به شما باران صمیمی و دوستان مهربان!
امیدوارم همیشه، خوب و شاد و سلامت و سرزنش باشید. قبل از آغاز برنامه اجازه
دهید جهت تعجیل در فرج و سلامتی امام عصر(عج) به پیشگاهش صلواتی را هدیه
کنیم: اللهم صل...

- مثل این که در می‌زنند. ببینم کیست؟^۱ بفرمایید داخل
- دانش‌آموز: ببخشید آقا! از این که تأخیر داشتم.
مربی حتماً برای تأخیرتان دلیلی دارد؟
- دانش‌آموز: بله، دیشب پدرم سؤالی مطرح کرد و از من خواست درباره آن اطلاعاتی جمع‌آوری کنم. الان هم سری به کتابخانه زدم، ولی متأسفانه هنوز باز نشده بود. لذا مقداری دیر آمدم. راستی آقا شما می‌توانید کمک کنید؟
- مربی: بچه‌ها! موافقید سؤال پدر دوستتان را بشنویم. شاید با هم بتوانیم کمکش کنیم؟
- دانش‌آموز: پدرم پرسید بزرگی به چیست؟ چه کسانی گرامی هستند؟ از من هم خواست خوب فکر کنم، کتاب بخوانم و مطالبی را تهیه کنم.
- مرتی: بله، همان‌طور که شما هم به خوبی اشاره کردید، بزرگی و گرامی بودن به پول، مقام، لباس و... نیست، بلکه به احترام است.
- پدربزرگ: (در می‌زند و اجازه ورود می‌گیرد)^۲
حاج آقا! سلام علیکم.
- مرتی: سلام علکیم پدربزرگ! بفرمایید. کاری داشتید؟ خیلی خوش آمدید، سرافراز فرمودید.^۳
- پدربزرگ (بعد از نشستن، رو به بچه‌ها می‌گوید): راستی بچه‌ها! ببخشید، حواسم پرت شد. یادم رفت با شما احوال پرسی کنم. حال شما خوب است؟ همه‌اش تقصیر این نوه بازیگوشم هست.
- مرتی: نوه بازیگوشتن؟ چرا؟ مگر چه کار کرده است؟
- پدربزرگ (در حالی که آهی می‌کشد): آخر شما نمی‌دانید او چه کارهایی می‌کند. چه بگوییم؟ اجازه دهید الان خودش می‌آید و با چشمانتان می‌بینیدش.

۱. وارد شدن یکی از دانش‌آموزان و اجرای این قسمت از برنامه توسط مربی و دانش‌آموز که قبلًا او هماهنگی لازم برای اجرا انجام شده است.

۲. در این قسمت از برنامه یکی از دانش‌آموزان که از قبل به شکل یک پدربزرگ گریم شده وارد کلاس می‌شود و همراه با مرتی و نوه‌اش که بعداً خواهد آمد این قسمت را به شکلی که بیان می‌شود اجرا می‌کنند.

۳. مرتی در حالی که به استقبال پدربزرگ می‌رود و با او دست می‌دهد، از او دعوت می‌کند که روی صندلی بنشینند.

مربّی: پس الآن کجا است؟

- پدربرزگ: داشتیم می‌رفتیم پارک. یادم رفت عینکم را بردارم. او رفته عینکم را بیاورد.
نمی‌دانم باز چه دسته گلی دارد آب می‌دهد؟

(نوه پدربرزگ در حالی که عینک پدربرزگ را به چشمش زده، به سختی اطراف را
می‌بیند و گاهی وقت‌ها به در و دیوار می‌خورد وارد می‌شود و می‌گوید): پدربرزگ آمدم.
برویم؟

- پدربرزگ (رو به بچه‌ها می‌کند و می‌گوید دیدید گفتم. سپس رو به نوه‌اش): آخر
پسرجان! حیف آن چشم‌های قشنگ تو نیست که این عینک ذره‌بینی را به چشم
زده‌ای؟ آخر چرا داری به خودت ضرر می‌زنی؟

نوه (عینک را می‌دهد و عصا را بر می‌دارد و راه می‌افتد): پدربرزگ! برویم.

- پدربرزگ: ای بابا! بچه‌های عزیز، شما بگویید که آیا عصا برای بازی است؟
من اگر می‌توانستم بدون عصا راحت راه بروم که آن را برنمی‌داشتم. بیاور، تا برویم.
مربّی: بله، پسر خوب! پدربرزگ راست می‌گوید. عصای پدربرزگ را بیاور^۱ تا بتواند به
راحتی همراه تو بیاید.

بله دوستان! در مورد احترام به دیگران خیلی سفارش شده است. از جمله کلام امام
سجاد^{الکعبه} که من بخشی از آن را درون این دو کارت بدون نقطه نوشته‌ام و از دو نفر از
دوستان شما می‌خواهم آن را با صدای بلند بخوانند.

هم‌چنین در مورد خردسالان فرموده است:
حق کوچک‌تر بر تو این است که در موقع
آموختن به او کمک کنی و از خطاهای او
بنگذری. با او مدارا کنی و او را یاری نمایی.

حق بزرگ‌تر از تو بر تو این است که او را
برای سالم‌مندی اش بزرگ داری و چون در
مسلمانی از تو جلوتر است. او را حرمت نگه
داری. در راه رفتن بر او پیشی نگیری و از او
جلوتر نیفتد و با نادانی با او برخورد نکنی و او
را اکرام و احترام نمایی.

۱. با دخالت مربّی پدربرزگ و نوه خداحافظی می‌کنند و می‌روند.

همان طور که امام سجاد^{علیه السلام} فرمود باید شیوه‌ی برخورد محترمانه با دیگران را بلد باشیم. ولی عده‌ای از رفتار مؤدبانه با دیگران تصوّرات نادرستی دارند، آن‌ها فکر می‌کنند:^۱

۱- ادب و فروتنی ذاتی است	۲- ادب و فروتنی، نشانه ضعف
۳- مؤدب بودن وقت انسان را	۴- فقط در برابر ادم‌های مهم
باید مودب و فروتن بود.	
	بیهووده هدر می‌دهد

راستی نظر شما چیست؟^۲

بلی همان طور که شما می‌دانید:

۱. این صفت با ارزش با کوشش و تمرین حاصل می‌شود.
۲. رفتار مؤدبانه و فروتنی هنگام برخورد با دیگران نشانه اعتماد به توانایی‌های فرداست.
۳. رفتار محترمانه، روابط را با دیگران صمیمانه‌تر می‌کند و در نتیجه مشکلات سریع‌تر حل می‌شود.
۴. همه افراد قابل احترام هستند، به ویژه افرادی که در زندگی خود، همیشه با آن‌ها سر و کار داریم.

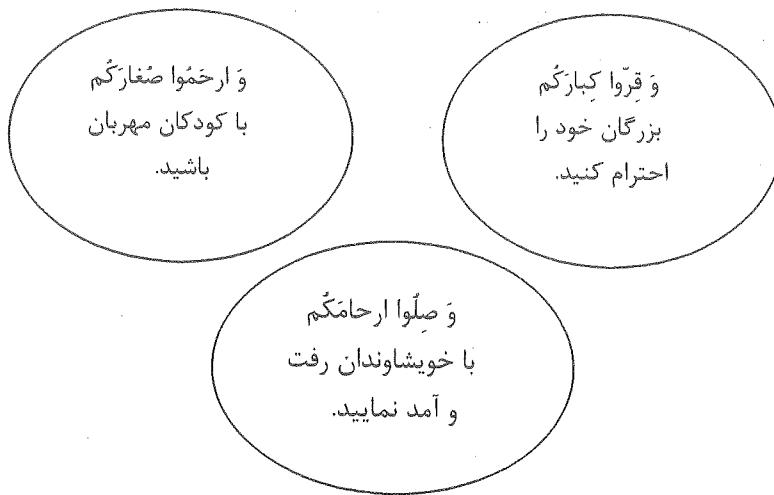
پیامبر اکرم^{صلی اللہ علیہ و آله و سلم} جمله‌ای زیبا دارند^۳ که آنرا در سه قسمت روی دیوار کلاس نصب کرده‌ایم. هر گروه جمله‌ی بالای سرش را بخواند.^۴

۱. مریبی چهار جمله را بر روی تخته می‌نویسد و از دانش‌آموزان نظرخواهی می‌کند.

۲. با توجه به دیدگاه بچه‌ها، دوباره هر مورد را می‌گویند و توضیح می‌دهیم.

۳. فرازی از خطبه شعبانیه، وسائل الشیعه - ج ۱۰، ص ۳۱۴، ۱۳۴۹۴.

۴. مرتبی قبل از شروع کلاس جمله پیامبر^{صلی اللہ علیہ و آله و سلم} را در سه قسمت روی برگه ۸۴ بنویسد و در سه جای کلاس نصب می‌کند و در این قسمت از برنامه با صدای آهنگین به کمک بچه‌ها آن‌ها را می‌خواند.

با تشکر از شما که این حدیث را خواندید.....

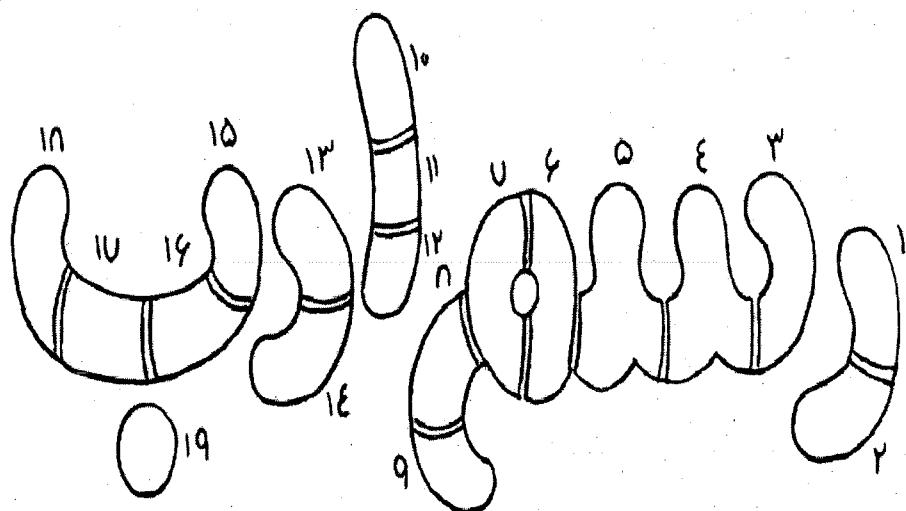
بچه‌ها! ضربالمثلی^۱ داریم که می‌گویید: هرچه کنی... بله، هرچه کنی به خود
کنی، گر همه نیک و بد کنی.
وظیفه ما این است که با دیگران با احترام رفتار کنیم به ویژه با بزرگ‌ترها،
کوچک‌ترها و خویشاوندان که مورد سفارش پیامبر ﷺ هم می‌باشد. در مورد احترام و
برخورد مهربانانه با دیگران از امام علی علیه السلام سخنی داریم که با حل جدول به آن پی
خواهیم برداشت.

۱. اولین واجب از واجبات نماز چیست؟
 ۲. به خوب، خوش و زیبا چه می‌گویند که جمعش نیکان است؟
 ۳. به بعض و دشمنی و عداوتی که انسان در دل نگه دارد گفته می‌شود؟
- نیک (۱۱، ۹ و ۴)
- کینه (۸، ۷، ۱۶ و ۲)

۱. مرتبی در زمانی که دانش‌آموزان جمله‌ها را تکرار می‌کنند این قسمت از جمله را روی تابلو می‌نویسد و می‌خواهد تا ادامه آن را کامل کنند.

۴. به درخت انگور من گویند؟
تاك(۱۳، ۱۷ و ۱۴)
۵. به دستور چه کسی به عراق حمله شد؟
بوش(۳، ۱۰ و ۵)
۶. کدام موجود خیالی و افسانه‌ای است که بسیار تنومند است و شاخ و دم
دارد؟
ديو(۱۵، ۱۹ و ۱۸)

رمز جدول ما ۵ است. حرف اول را نوشته و پنج تا پنج تا بشمارید و حروف را کنار هم قرار دهید تا کلام امام علی علیه السلام به دست آید.
«نيکي کن تا به تو نيكى شود.»^۱

خدایا، یاری کن تا با دیگران با احترام رفتار نماییم!
بارالها، ما را در نیکی و احسان به دیگران یاری بفرما!

۱. «احسن بحسن الیک.» (اماکن صدق، ص ۱۷۴، ج ۹)

پرسش‌ها:

۱. امام سجاد علیه السلام فرمود: «حق بزرگ تر از تو بر تو این است که:

- الف) مراقبش باشی
- ب) او را برای سالمندی اش بزرگ داری
- ج) از خطاهایش بگذری

۲. پاسخ گسانی که فکر من کنند «ادب و فروتنی، نشانه ضعف است» این

است که: رفتار مؤدبانه و فروتنی در برخورد با دیگران....

- الف) با کوشش حاصل شود
- ب) برای جلب محبت دیگران است
- ج) نشانه اعتماد به توانایی‌های فرد است

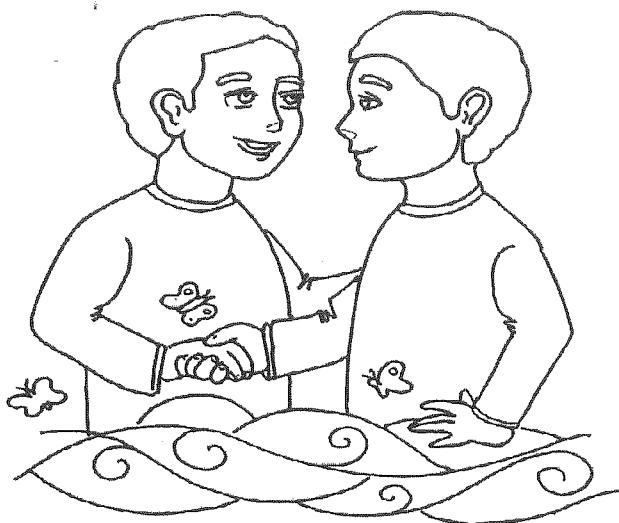
۳. به فرمایش امام علی علیه السلام نیکی و احترام به دیگران چه پیامدی برای فرد

دارد؟

- الف) احترام واجب است
- ب) نیکی کن تا به تو نیکی شود
- ج) هیچکدام

بسم الله الرحمن الرحيم

هزار اید

- خداوندا تسویی پروردگارم همه از توست یا رب هرچه دارم
با سلام به شما دانش آموزان! امیدوارم حالتان خوب باشد و سرحال و با نشاط
باشید. آمده هستید نام چند سوره را از شما بپرسم؟
- ۱ - کدام سوره در قرآن به نام آهن است؟
 - ۲ - کدام سوره جمع معراج است؟
 - ۳ - کدام سوره به نام خورشید است؟
 - ۴ - چه سوره‌ای به نام ستاره است؟
- حدید
معراج
شمس
نجم

نام این سوره‌ها به ما یک پیام می‌دهند. اگر گفتید چه می‌گویند؟ به حرف‌های آن دقت کنید. یک راهنمایی می‌کنم. از حرف‌های آخر آن استفاده کنید.

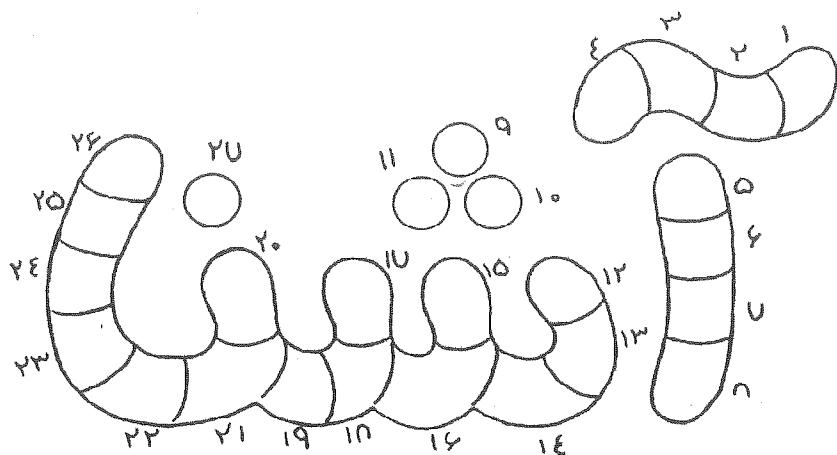
چه کسی حدس زد که چه کلمه‌ای از این حروف درست می‌شود؟ احسنت، کلمه موزد نظر «مسجد» است، اگر حروف آخر پاسخ‌ها را به ترتیب از پاسخ چهارم به اول، کنار هم قرار دهیم، کلمه مسجد را می‌سازند. همان‌طور که می‌دانید مسجد محل عبادت و فعالیت‌های گوناگون فرهنگی است. همچنین محل بسیار مناسبی برای پیدا کردن دوست‌های خوب است. شما دوست‌های بسیار خوبی در مدرسه و یا مسجد و یا محل زندگی خودتان دارید.

آیا تا به حال فکر کرده‌اید که چگونه می‌توان دوستی‌ها را تقویت کرد و دوست‌های خوب را حفظ کرد؟

برای آشنایی با یکی از راه‌های رسیدن به دوستی‌های پایدار به سراغ جدول می‌رویم.
در ابتدا به سؤال‌ها پاسخ دهید:

۱. چه کلمه‌ای به معنای تازه و شاداب است؟
خرم (۱، ۲ و ۸)
۲. کدام کلمه به معنای کیش و آبین است؟
دین (۱۰، ۱۹ و ۲۰)
۳. به تابع و از پی رونده چه می‌گویند؟
پیرو (۱۱، ۱۲، ۱۳ و ۱۴)
۴. جمع آیه چه می‌شود؟
آیات (۲۵، ۲۶، ۲۷ و ۲۱)
۵. کدام واژه به معنای بزرگ، سرور و آقا می‌باشد؟
سید (۱۸، ۶ و ۲۳)
۶. به شخص بسی دین و بسی ایمان چه می‌گویند؟
کافر (۱۶، ۱۵، ۱۷ و ۳)
۷. کدام کلمه به معنای کنکاش و مشورت است؟
شورا (۹، ۵، ۴ و ۷)
۸. دست میان تهی چه می‌شود؟
دت (۲۴ و ۲۲)

برای به دست آوردن پیام جدول حرف اول را بنویسید. سپس چهارتا چهارتا بشمارید تا جمله‌ای را که سخنی از امام علی^ع است به دست آورید.

احسنست، پیام عبارت است از «خوش‌رفتاری دوستی را پایدار می‌کند.» این جمله ترجمه‌این حدیث است: قال علی^ع: «حسن العشرة يstdim المودة».^۱

برای آشنایی با یکی از عوامل پایداری دوستی به این شعر سعدی توجه کنید و خیلی سریع بگویید که چیست؟

دوست مشمار آن که در نعمت زند

لاف یاری و برادر خواندگی

دوست آن باشد که گیرد دست دوست

در پریشان حالی و در ماندگی

بلی، کمک به دوست و دستگیری از او در حال نیاز می‌تواند دوستی‌ها را پایدار کند. بعضی از افراد هنگام برخورد با دیگران از مهارت‌های ارتباط برقرار کردن خوب استفاده

۱. غرالحکم و درالكلم، عبدالواحد تمیمی آمدی، دفتر تبلیغات، قم، ۱۳۶۶ هـ. ش، حدیث ۹۹۵۰، ص ۴۳۵. باب بعض الأدب المعاشرة.

نمی‌کنند و بعد می‌گویند که چرا ما دوستی‌هایمان پایدار نیست؟! اگر در میان شما چنین افرادی وجود دارند به این کارت‌ها توجه کنید تا مشخص شود که چه فعالیت‌های ساده‌ای وجود دارد که می‌توان آن‌ها را به کار گرفت. اوّلین کاری که باید انجام دهید این است که هنگام ملاقات با دوست و رفیق خود به او سلام کنی و دو دست او را به گرمی بفساری. به قول معروف با او مصافحه و درکنار خود برای او جا باز کنی. هم‌چنین او را به بهترین اسم صدا بزنی. اگر در زندگی دچار مشکل و سختی شد، به او یاری برسانی. اگر خدای ناکرده بیمار شد، به عیادت او بروی. در آخر این نکته را فراموش نکن که هر از چند گاهی یک هدیه به هم‌دیگر بدھید تا رفاقت و دوستی شما پابرجا شود.

هم‌چنین نکات دیگری هم هست که باید آن‌ها را مراعات کنید. اگر گفتید چه؟ به این حروف پراکنده که بر روی تخته می‌نویسم، توجه کنید. دو نفر از شما که با هم بیش‌تر دوست هستید، کنار تخته بیایند تا حدس بزنند چه کلمه‌ای است؟

۱۱ ص ن ف انصاف

ب رن م ه ای

مهربانی

رازداری

د ز ر ا ا ر دی

با تشکر از شما که این کلمه‌ها را به دست آوردید. حالا هریک از شما دو نفر درباره این کلمه‌ها توضیح کوتاهی بدھید.

بلی، همان‌طور که این دو دوست شما توضیح دادند، برای این که دوستی‌هایمان پایدار بماند، باید با هم‌دیگر مهربان باشیم و انصاف را در حق یکدیگر رعایت کنیم و هر چیزی را که برای خود می‌سندیم برای دوست و رفیق‌مان هم بخواهیم.^۱

هم‌چنین رازداری خوب برای رفیق خود باشیم تا واجد یکی از ویژگی‌های دوست مؤمن و بالایمان برای دوست خودمان باشیم. امام رضا علیه السلام فرمود:
از نشانه‌های فرد با ایمان رازداری او است.^۲

۱. بخار الانوار، محمدباقر مجلسی، بیروت، ۱۴۰۴، ج ۷۵، ص ۲۳۵، باب ۲۳.

۲. تحف العقول، ترجمه حسن‌زاده، قم، ۱۳۸۳، ج ۱، ص ۸۰۳، باب سخنان کوتاه از امام رضا علیه السلام.

در این قسمت از سه نفر می‌خواهم که نمایشی برایتان اجرا کنند.

مهرداد: سلام سعیدا! چطوری؟ تابستان خوش گذشت؟

سعید: ای بابا! دلت خوش است. مگر با دو تا تجدیدی، تابستان هم خوش می‌گذرد!

خوش به حال تو که قبول شدی، راستی شنیدم که مسافرت رفته بودید؟

مهرداد: آره، جایت خالی بود. یک هفتاهی پدرم مرخصی گرفت و به اتفاق خانواده به مسافرت رفتیم، راستی نگاه کن ببین چه کسی دارد می‌آید؟

سعید: چه کسی را می‌گویی؟

مهرداد: آن جا، حسن شُلی را ببین با چه قیافه‌ای دارد می‌آید!

سعید: بده، حسن آقا! خوش آمدی.

حسن: سلام بچه‌ها! خیلی خوشحالم که شما را دیدم. از بچه‌های سال گذشته، چه کسی

به مدرسه راهنمایی آمده است؟ من که بیرون مدرسه، مولاًی و اکبری را دیدم.

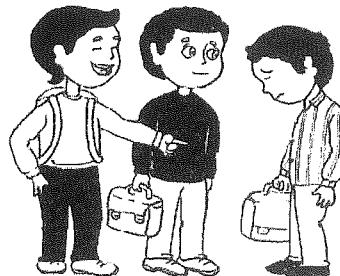
مهرداد: من هم، سعادتی و ریاحی را دیدم، ولی خودمانیم تو هم عجب تیپی زدی! این لباس‌ها را از کدام فروشگاه خریدی؟

حسن: والله، این‌ها را مادرم خریده است.

سعید: کدام فروشگاه؟ بهتر بود می‌پرسیدی که از کدام سمساری!^۱

این پیراهن رنگ و رو رفته و شلوار عهد بوق را فقط در سمساری‌ها می‌توان پیدا کرد.

حسن [در حالت ناراحتی]: «بچه‌ها می‌دانید که پدر من مدتی است بیکار شده و توانایی خرید لباس نو را ندارد.»

۱. مغازه‌ای که اسباب دست دوم خانه خرید و فروش می‌کند.

با تشکر از این سه دوست که نمایش زیبایی را اجرا کردند. اما بچه‌ها در این نمایش به دو نکته اشاره شد که موجب به هم خوردن دوستی می‌شود. بلی، یکی به کارگیری نامهایی که افراد دوست ندارند به آن صدا زده شوند. دیگری هم مسخره کردن.

این همان دو کاری است که خداوند در قرآن ما را از آن نهی کرده است. از دوست شما می‌خواهم که آیه ۱۱ سوره حجرات را با صدای دلنشین برای شما تلاوت کند: «یا ایها الذین آمنوا لا یسخر قوم من قوم عسی ان یکونوا خیراً منهم... و لا تنابراوا بالالقاب...» با تشکر از تلاوت زیبای ایشان، به ترجمه توجه کنید: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، نباید گروهی از مردان شما گروه دیگر را مسخره کنند. شاید آن‌ها از این‌ها بهتر باشند. هم‌چنین با القاب رشت و ناپسند یکدیگر را یاد نکنید... .

بلی بچه‌ها! سعید و مهرداد که در این نمایش، موجب رنجش خاطر دوست خود، حسن شدند برای جبران کار بدشان چه باید بکنند؟ احسنت، باید هم از دوست خود معذرت بخواهند و او را راضی کنند و هم از این کار رشتی که انجام داده‌اند از خدا طلب بخشش کنند تا خدا توبه آن‌ها را بپذیرد. در پایان به این شعر زیبا توجه کنید:

وقتی که تنها می‌شوم
دنیا پر از غم می‌شود
در سینه دل می‌پژمرد
بر شانه سر خم می‌شود
نه شور بازی کردن
نه میل چیزی خواندن
نه شوق جایی رفتن
نه تاب جایی ماندن

اما بنازم دوست را
با او بهشت است این جهان
زیبایی هر چیز از اوست
بی دوست زشت است این جهان^۱

خدایا، دوستان خوب به ما عنایت فرما!
خدایا، دوستی های ما را در راه خودت ثابت قدم فرما!
خدایا، ما را از یاران امام مهدی(عج) قرار ده!

پرسش‌ها:

۱. به فرموده امام علی علی‌الله‌ السلام چه کاری موجب پایداری دوستی‌ها می‌شود؟

- الف) پول خرج کردن برای دوست
- ب) مخالفت نکردن با همه خواسته‌های او
- ج) خوش‌رفتاری

۲. مصرع دوم شعر «دوست آن باشد که گیرد دست دوست» چیست؟

- الف) دوست شمار آن که در نعمت زند
- ب) در پریشان حالی و درماندگی
- ج) بنی‌آدم اعضای یکدیگرند

۳. رعایت کدام موارد موجب پایداری در دوستی می‌شود؟

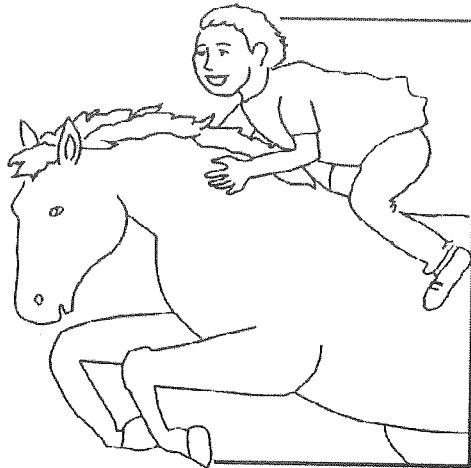
- الف) هدیه، عبادت، یاری
- ب) انصاف، مهربانی، رازداری
- ج) هر دو مورد

۴. در سوره حجرات از چه چیزی نهی شده است؟

- الف) مسخره کردن یکدیگر
- ب) حسادت
- ج) دروغ‌گویی

بسم الله الرحمن الرحيم

قدرت راستین

به نام خداوند مردانه وقت نبرد
خداوند شیران مرد
همانها که در بندگی اوّلند
و در آفرینش، به حق گوهرند

بچه‌ها سلام! به امید آن که سالم، قوی و با نشاط باشید، برنامه را با یک سؤال شروع
می‌کنیم.
آیا تابه حال در مسابقات ورزشی شرکت کرده‌اید?
به نفر اوّل در مسابقات ورزشی، مانند المپیک چه جایزه‌ای می‌دهند؟
طلا
خوب، آیا می‌دانید برای اوّلین بار در اسلام چه کسی چنین جایزه‌ای را به نفر اوّل
مسابقه هدیه کرد؟ بله، پیامبر اکرم ﷺ

آن حضرت ﷺ برای برگزاری مسابقات ورزشی کوشان بود و به برنده مسابقه، طلا جایزه می‌داد^۱ و مشوق شرکت‌کنندگان مسابقات بود. آیا دوست دارید داستانی از یک مسابقه کشتی هیجان‌انگیز بشنوید؟

«شبی از شب‌ها، پیامبر ﷺ در خانه دختر عزیزان، حضرت فاطمه زهرا(س) میهمان بود. امام حسن و امام حسین علیهم السلام که کودک با نشاط و بازیگوش بودند دور پدربزرگ را گرفته و پیامبر ﷺ نیز با ایشان بازی می‌کرد. حضرت فاطمه(س) از پدر اجازه گرفت و برای انجام کاری به بیرون از اتاق رفت و دو نوه عزیز را با پدربزرگ تنها گذاشت. لحظاتی نگذشته بود که ناگهان پیامبر ﷺ به دو نوه عزیزان پیشنهاد برگزاری مسابقه‌ای را داد. دو کودک با شور و نشاطی وصفناپذیر برخاستند.

در همین زمان پیامبر به امام حسن علیهم السلام گفت که با برادرت کشتی بگیر. امام حسن علیهم السلام به محض شنیدن سخن حضرت علیه السلام دست در گردن برادر اندخته و مسابقه را آغاز کرد. مسابقه نفس‌گیری بود. پیامبر ﷺ در طول مسابقه امام حسن علیهم السلام را مورد تشویق‌های پیاپی خود قرار می‌داد.

حضرت فاطمه با دیدگانی شگفت‌زده، تشویق‌های پدر بزرگوار خود را از امام حسن علیهم السلام مشاهده می‌کرد. مادر وقتی تلاش‌های نفس‌گیر امام حسین علیهم السلام و جانبداری پدر را از امام حسن علیهم السلام دید تحمل نکرده و به پدر عزیزان گفت: «یا رسول الله! جانم به فدایتان، آیا برادر بزرگ‌تر را تشویق می‌کنید در حالی که برادر کوچک‌تر نیاز بیش‌تری به تشویق دارد؟»

حضرت دختر عزیزان را در کنار خود نشانده و با کلماتی محبت‌آمیز فرمود: «پاره تن من! راضی می‌شوی اگر بگوییم در مقابل تشویق‌های من از حسن، جبرئیل امین، فرستاده وحی، حسین تو را مورد تشویق قرار می‌دهد؟»

۱. وسائل الشیعه، ج ۱۹، ص ۲۴۹، کتاب السبق والرماهه باب ۱ حدیث ۲۴۵۱۹.

با این سخن حضرت فاطمه(س)، آرام شد و مسابقه با دو تماشاجی در زمین و
تماشاچیان آسمانی ادامه پیدا کرد.
آیا می‌دانید که ورزش مناسب چه ویژگی‌هایی دارد؟
بله، این ویژگی‌ها عبارت است از:
۱ – سلامت:

ورزش تأمین‌کننده سلامتی انسان‌هاست. (به خلاف برخی ورزش‌ها مانند
کشتی کج آمریکایی که هدف ضربه زدن به طرف مقابل است طوری که دیگر
نتواند مبارزه کند)

۲ – هماهنگی:

ورزش باید با دیگر کارها دارای هماهنگی باشد و نه تنها انسان را از کارهای
دیگر عقب نیندازد، بلکه به انسان شور و نشاط در انجام امور دیگر را نیز بدهد.

۳ – محبت:

ورزش باید همراه با محبت و شادابی باشد نه آن که انسان‌ها را خشمگین
ساخته و خوی حیوانیت را در آن‌ها تقویت کند.

۴ – آرامش:

ورزش باید تأمین کننده آرامش روحی انسان‌ها باشد.

۵ – استمرار:

ورزش باید همیشگی باشد، نه یک سال یا یک ماه در میان و موقتی و زودگذر.

ورزش نباید هایی هم دارد. به آن‌ها توجه کنید:

۱ – تجمل:

ورزش‌هایی که با تجمل همراه است و وابستگی‌های اقتصادی انسان را به دیگران در پی دارد، مناسب نیست.

۲ – خستگی:

ورزش نباید خستگی زیاد بیاورد، طوری که انسان را از کارهای دیگر بیندازد و در طول روز انسان را بی‌حال کند.

۳ – نامردی:

ورزش نباید از روی نامردی و ناجوانمردی باشد، مانند این‌که در فوتبال خطای کرده و حریف را به زمین بیندازیم.

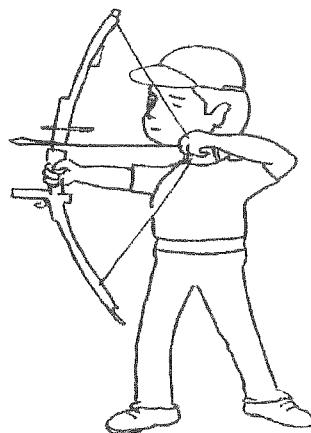
۴ - غرور:

ورزش نباید انسان را مغorer کند، بلکه باید تواضع انسان را نسبت به دیگران زیاد کند.

۵ - پرخوری:

بعضی ورزشکاران، به مقدار زیادی غذا، ویتامین، پروتئین و مواد انرژی را می خورند تا آنداماشان پف کند و مردم فکر کنند خیلی قوی هستند در حالی که با این کار به سلامتی خود ضرر می زنند.

حالا سؤالی مطرح می کنیم. آیا ورزش در دین ما هدف است که تمام نیرو و تلاشمان را صرف آن کنیم، یا وسیله‌ای برای رسیدن به هدف است؟ اگر وسیله رسیدن به هدف است، آن هدف چیست؟

برای یافتن جواب به چند سؤال پاسخ دهید تا جدول را پر کنیم؟

- ← ۱. یکی از ورزش‌های رزمی را نام ببرید که شبیه به گشتی است؟
جودو (۴، ۳، ۱۰ و ۱۶)

۲. یکی از ورزش‌های سفارش شده‌ای اسلام؟

تیراندازی (۲۰، ۲۰، ۲۳، ۲۶، ۱۸، ۶، ۲۳، ۲، ۹، ۲۶ و ۵)

گام (۱۹ و ۲۲)

۳. به پرسن در بستکبال چه من گویند؟

فن (۲۱ و ۲۴)

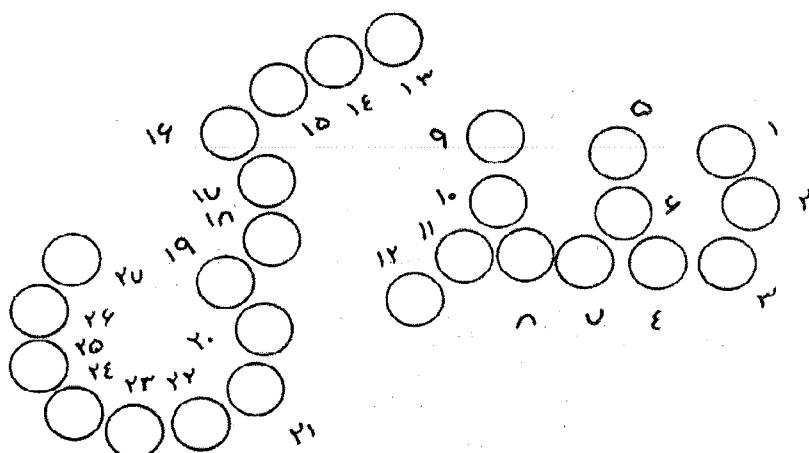
۴. به تکنیک‌های ورزشی چه من گویند؟

خسaran (۱۱، ۱۷، ۱۳، ۱۵ و ۲۵)

۵. کدام کلمه به معنای ضرر و زیان است؟

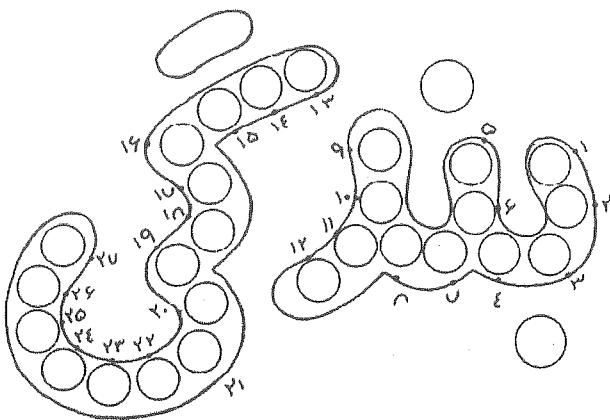
اما (۱۱ و ۱۴)

۶. کلمه استثناء به معنای ولی چیست؟

حالا خانه‌های جدول را نه تنها می‌شمریم تا پیام‌مان را به دست آوریم. بله، «خدایا توان جسمی مرا افزون گردان». این پیام ترجمة قسمتی از دعای کمیل است که حضرت امیر اللہ^{علیه السلام} هدف از افزایش توان جسمی را ذکر کرده است. چه کسی می‌تواند آن را بگوید؟ آفرین «قو علی خدمتک جوارحی» حضرت این توان را برای چه چیز از خدا طلب می‌کند؟^۱

۱. داریات، ۵۶ و ما خلقت الجن و الانس الایعبدون.

آری، ورزش جسم را نیرو می‌بخشد. چه زیبا است که انسان این نیرو را در راه بندگی خدا که هدف همهٔ جهان است، صرف کند. بالاتر این که دیگران را نیز به این هدف بزرگ دعوت کند.

همان طور که پیامبر ﷺ با برگزاری مسابقات مورد علاقهٔ مردم آن‌ها را دعوت به اسلام می‌کرد^۱ و یا در برگزاری مسابقات، خط پایان را مسجد - خانهٔ خدا - قرار می‌داد.^۲ آیا موافق هستید ما هم به پیروی از پیامبر خاتم مسابقهٔ دو برگزار کنیم و خط پایان آن را مسجد قرار دهیم؟

ان شاء الله که در زندگی با ورزش سلامتی جسمی و با ارتباط با خدا سلامتی روحی خود را فراهم نماییم. آمين
خوب حالا همه با یک صلوات آماده برگزاری مسابقه شوید.

۱. بحار الانوار، کتاب السبق و الرمايه، باب ۲، حدیث ۱۶۱۵۳.

۲. همان، باب ۱، حدیث ۲۴۵۲۱.

پرسش‌ها:

۱. کدام گزینه جزء ویژگی‌های ورزش است؟

- الف) سلامت، استمرار، حق‌گویی
- ب) استمرار، صداقت، تجمل
- ج) سلامت، آرامش، استمرار

۲. چرا تجمل نباید در ورزش باشد؟

- الف) غرور می‌آورد
- ب) آرامش روحی انسان را می‌گیرد
- ج) وابستگی اقتصادی می‌آورد

۳. هدف از ورزش چیست؟

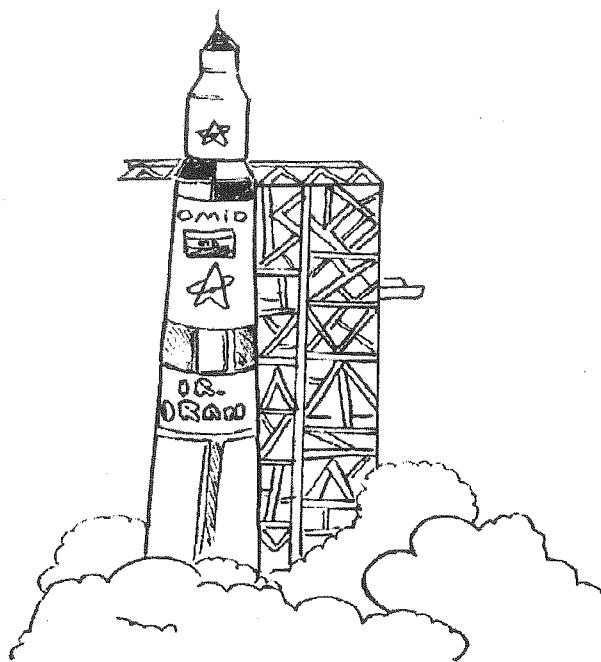
- الف) کسب قدرت
- ب) استفاده در نیرومندی جسم برای بندگی
- ج) نشاط در زندگی

اجتماعی

بسم الله الرحمن الرحيم

قلاش و کوشش

با سلام، امیدوارم که سرزنه و شاداب آماده شنیدن برنامه باشد. به قسمتی از یک
شعر که می خوانم، توجه کنید.

بسی کند و کاوید و کوشش نمود
کز آن سنگ خارا رهی برگشود
زکوشش به هر چیز خواهی رسید
کز آن سنگ خارا رهی برگشود

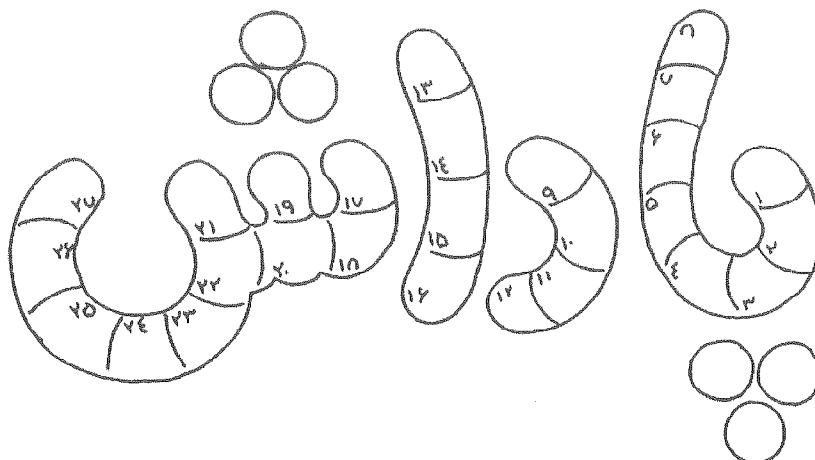
اکنون بگویید این شعر از کیست؟ درباره چه موضوعی است؟ احسنت، از «ملک الشعراًی بهار». شعر درباره تلاش و کوشش در کارها و آسان شدن دشواری‌ها می‌باشد و اکنون من حرف اول و آخر دو کلمه را روی تابلو می‌نویسم.

ج	د
ج	د

این دو کلمه از اهداف تلاش و کوشش است. شما با کمی تلاش می‌توانید آن دو هدف را حدس بزنید یکی مربوط به دنیا است و دیگری مربوط به آخرت.
درست حدس زدید؛

دُنْيَا اُخْرَى

آیا می‌توانید چند نمونه از تلاش و کوشش دنیوی را مثال بزنید؟ کار در کارخانه‌ها، کار در زمین‌های کشاورزی، فعالیت‌های ورزشی و...
اکنون به تلاش و کوشش اخروی می‌پردازیم. بله، برای رسیدن به هدف آخرت، یعنی بهشت هم باید تلاش و کوشش نمود. آیا می‌توانید به چند نمونه اشاره کنید؟
احسنست، تلاش و کوشش ما در انجام عبادات مثل نماز و روزه، کمک به دیگران و...
همان طور که می‌دانید هر کسی تلاش و کوشش نماید، پاداش آن را خواهد گرفت
اکنون به کمک یک جدول به آیه‌ای از قرآن در این زمینه اشاره می‌نمایم. من یک جدول ۲۷ خانه‌ای روی تابلو ترسیم می‌نمایم.

با چند سؤال جدول را پر می کنیم.

۱. جای خالی در شعر را کامل کنید؟

نایرده رنج گنج میسر نمی شود

کار (۴، ۱، ۳۱) مزد آن گرفت جان برادر که کرد

ایمیل (۳۰، ۲۹، ۱۰، ۹، ۸) ۲. آدرس پست اینترنتی را چه می گویند؟

ضمن (۲۵، ۲۶، ۵) ۳. به درون و میان و داخل چیزی چه می گویند؟

عمل (۲، ۳، ۱۳) ۴. آن کدام کلمه است که همراه با «علم» می آید؟

۵. سوره ششم قرآن به معنای حیوانات چه نام دارد؟ انعام (۱۶، ۷، ۶، ۱۷، ۱۵)

۶. کدام واژه به معنای اعلان گننده وقت نماز می باشد؟ اذان (۲۱، ۲۲، ۲۳)

ولی (۱۲، ۱۴ و ۲۸) ۷. به معنای سرپرست می باشد؟

۸. نام ماده ای با فرمول NaCl سفید رنگ چه می باشد؟ نمک (۱۱، ۲۰، ۱۹)

ع (۱۸) ۹. بیست و یکمین حرف الفبای فارسی است؟

ث (۲۴)

۱۰. پنجمین حرف از الفبای فارسی می‌باشد؟

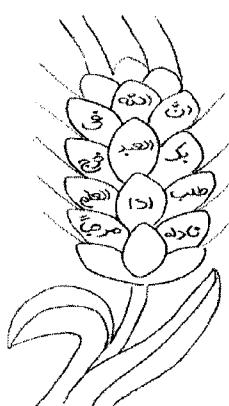
با تشکر از این که به سوال‌ها جواب صحیح دادید. اکنون حرف اوّل جدول را بنویسید و چهارتا چهارتا بشمرید. حروف را کنار هم قرار دهید تا پیام جدول را به دست آورید. پیام «آنی لا اضیع عمل عامل منکم من ذکر او انشی».^۱ خداوند می‌فرماید: «من عمل هیچ کس از مرد و زن را بی‌مزد نمی‌گذارم.»

این آیه درباره عده‌ای از مردان و زنان است که با تلاش و پایداری از مکه مهاجرت کردند و با رفتن به مدینه انقلابی به پا کردند. خداوند در مقابل این حرکت آنان را به بهشت داخل می‌نماید. اکنون به نمونه‌هایی از تلاش و کوشش گروهی برای برپایی انقلاب اسلامی در ایران اشاره می‌نمایم.

ابتدا چهار نفر جهت شرکت در مسابقه بیایند تا به دو گروه دونفره تقسیم شوند.

همان‌طور که همه می‌دانید انقلاب اسلامی ایران با تلاش و کوشش همه اقسام ملت به ثمر نشست. در روز ۱۲ فروردین ماه سال ۱۳۵۸ همه در پای صندوق رأی حاضر شدند و به نظام جمهوری اسلامی رأی آری یا مثبت دادند.^۲ اکنون از هر گروه تقاضا می‌کنم از میان این صندوق رأی، یک کارت در بیاورد و با کمک حروف روی کارت مربوط به خود، چند شعار انقلاب را به دست آورند. هر گروه که زودتر شعارها را به دست آورد، برنده است. احسنت، خیلی خوب بود «استقلال آزادی،

جمهوری اسلامی» اکنون به یاد تمام شهدای انقلاب یک بار همه با هم این شعار را تکرار می‌نماییم. خوب، مسابقه ادامه دارد. به تابلو توجه کنید. یک خوش از گندم را روی تابلو می‌کشم که درون هر دانه گندم کلمه عربی است.

۱. آل عمران، ۱۹۵.

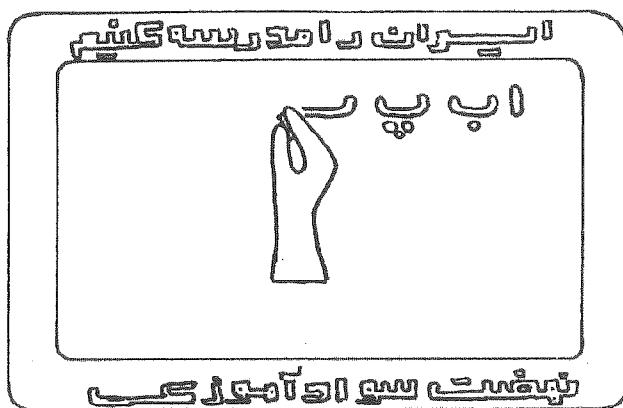
۲. مریبی از قبل با یک کارتی، صندوق رأی درست می‌نماید و دو کارت بدین شکل تراحتی می‌گذارد. هنگامی که مرتبی می‌گوید رأی آری دادند دو کارت را داخل صندوق می‌اندازد.

به هر گروه ترجمه کلمه‌های عربی را می‌دهم. آن‌ها باید با کمک ترجمه عربی حدیث را مرتب نمایند. هر گروه که بتواند کامل‌تر کلمه‌های حدیث را مرتب نماید، برنده خواهد بود.

[هر گاه – برای – علم – بیرون رود – بنده‌ای – از خانه خود – ندا می‌کند – یاد گرفتن – خدا – آفرین بر تو]

با تشکر از گروه برنده! من یک بار حدیث را می‌خوانم و توضیح می‌دهم.^۱ آن‌گاه ارتباطش را با خوش‌گندم بیان می‌کنم. پیامبر اکرم ﷺ درباره طالبان علم می‌فرماید: «انَّ الْعَبْدَ إِذَا خَرَجَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ نَادَاهُ اللَّهُ ... مَرْحُبًا بِكَ»^۲ یعنی: «هرگاه بنده‌ای برای یاد گرفتن علم از خانه خود بیرون رود، خدا ندا می‌کند: آفرین بر تو»

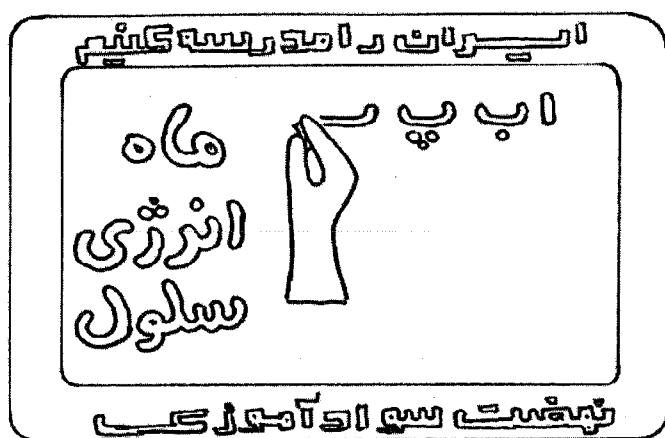
اما ارتباط خوش‌گندم با حدیث: آیا شما می‌توانید نام یک نهضت همگانی جهت علم‌آموزی را بگویید؟ بله، نهضت سوادآموزی. من آرم آن را روی تابلو می‌کشم.

۱. مربی ترجمه حدیث را روی کارتی می‌نویسد تا دانش‌آموزان عربی حدیث را روی کارت بنویسند.

۲. بخار الانوار، محمد باقر مجلسی، ج ۱، ص ۱۸۰، روایت ۶۸.

بعد از انقلاب اسلامی با تلاش و کوشش همگانی در شهرها به خصوص روستاها افراد زیادی به سلاح سواد دست پیدا کردند. و فایده این کار بیشتر در روستاها نمایان شد به ویژه در بخش کشاورزی. کشاورزان ما با سواد خود با علم کشاورزی روز بیشتر آشنا شدند و توانستند کارهای بزرگی در تولیدات کشاورزی انجام دهند، از جمله خودکفایی در تولید گندم. اکنون من چند کلمه روی تابلو نهضت سوادآموزی می‌نویسم.

شما با دیدن این کلمه‌ها به یاد چه چیزهایی در عرصه علم و پیشرفت در ایران می‌افتد؟

احسنست، ماهواره، انرژی هسته‌ای، سلول‌های بنیادی. این‌ها همه ثمره و حاصل سخنی از امام علیؑ است که دانشمندان ما با پیروی از این کلام به این اهداف دسترسی پیدا کردند. اگر گفتید کلام علیؑ چیست؟ به این کارت‌ها توجه کنید. با دیدن هر کارت کلمه روی آن را بخوانید.

النهایه

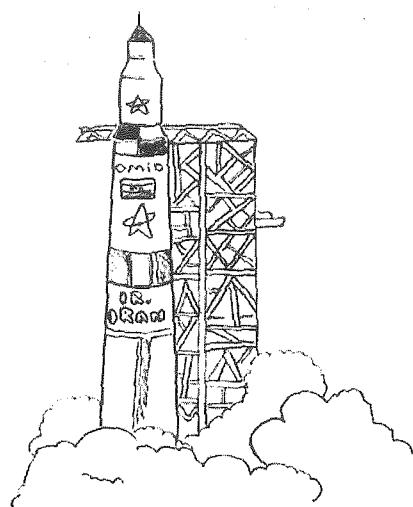
النهایه

نم

العمل

العمل

علی اللہ عزیز می فرماید: «کار کنید و کار کنید. پس آن را به پایان برسانید.»^۱

دانشمندان ما با تلاش و کوشش همگانی، روز و شب توانستند به انرژی هسته‌ای برای به کارگیری در علوم پزشکی دست پیدا کنند. به دنبال آن با کار و تلاش گوسفند شبیه‌سازی تولید کردند. سرانجام ماهواره امید را به فضا پرتاب نمودند. خیلی همکاری خوبی داشتید. از همه تشکر می‌کنیم.

در انتهای، برنامه را با چند دعا به پایان می‌برم.

خدایا، ما را در تلاش و کوشش برای انجام کارهای خوب یاری فرمای!

خدایا، تلاش و کوشش دانشمندان ما را برای رسیدن به اهداف عالی به ثمر برسان!

۱. محمد محمدی ری‌شهری، ترجمه میزان الحکمه، دارالحدیث، قم، ۱۳۷۷، ج. ۹.

پرسش‌ها:

۱. کدام گزینه آیه را کامل می‌نماید؟

انی لا اضیع عمل منکم من ذکر او انشی.

☒
☐
☐ | الف) عامل
ب) هاجر
ج) جاهد |
|---|---------------------------------|

۲. کدام یک از محصولات زیر بعد از انقلاب به خودکفایی رسید؟

☐
☒
☐ | الف) جو
ب) گندم
ج) پنبه |
|---|-------------------------------|

۳. گوینده حدیث علم چه کسی می‌باشد؟

☐
☒
☐ | الف) پیامبر اکرم ﷺ
ب) علیؑ
ج) امام صادق ؑ |
|---|---|

بسم الله الرحمن الرحيم

کاروان

به نام آن که گل را رنگ و بو داد
ز شبنم، لاله ها را آبرو داد

سلام، حالتان چطور است؟ خوب، الحمد لله. دوستان می خواهم امروز برنامه را با چند
سوال شروع کنم. آماده اید؟

این جمله از کیست؟ سیاست ما عین دیانت ما است.
چه کلمه ای به معنای پشت است?
چه آوازی مادران هنگام خواباندن فرزندان می خوانند?
نامه را درون چه می گذارند؟
مدرس
وراء
لالی
پاکت

رہ تو شہ را هیان نور

آیا می توانید این آیه را کامل کنید؟ آقم الصلوہ ل ...^۱
ذکری
یار
به دوست و کمک کار چه می گویند؟
این کلمه‌ها پیامی دارند که با ترکیب حروف اول به آخر و آخر به اول درست می‌شود
ببینیم چه کسی می‌تواند موضوع برنامه را پیدا کند؟ بله، مسئولیت پذیری
آیا می‌دانید ما نسبت به چه کسانی مسئولیت داریم؟
به این کارت‌ها توجه کنید. اولین کسی که ما نسبت به او مسئولیت داریم، کیست؟

خداوند

ما در پیشگاه خدا مسئولیم تا از اعمال بد دوری گزینیم و اعمال خوب را انجام دهیم.
حالا من نام اعمالی را روی تابلو می‌نویسیم شما ضد آن را بگوئید: دروغ‌گو، خائن و
مسرف ما نسبت به این اعمال در قیامت بازخواست می‌شویم. زیرا پیامبر ﷺ فرمود: ^۲ من
هم (در روز قیامت) بازخواست می‌شوم و شما هم بازخواست می‌شوید

کارت بعدی چیست؟

خودمان

بله، آیا می‌دانید ما نسبت به خودمان چه مسئولیت‌هایی داریم. به این حروفی که من
روی تخته داخل این خانه‌ها قرار می‌دهم، می‌نویسیم با دقّت توجه کنید و حدس بزنید
که از این حروف به هم ریخته چه کلماتی به دست می‌آید.^۳

رب واخ
وی د

(۴)

او زع م
لی م

(۳)

ن طا
ض ب

(۲)

ت د د ش
ا ب

(۱)

۱. سوره طه ۱۴.

۲. کنزالعمال / ۱۲۹۱۱ قال رسول الله ﷺ: آنی مسئول و انکم مسئولون.

۳. مریٰ شکل‌ها را به ترتیب می‌کشد، بعد از به دست آوردن کلمه‌ها، توضیح آن‌ها را دهد.

چه کسی می‌داند که مورد اول چیست؟ بله، بهداشت مقصود رعایت بهداشت بدن و محیط زندگی است. مسئولیت بعدی که ما نسبت به خودمان داریم، چیست؟ **انضباط** مقصود رعایت نظم در کارها و به هم نریختن وسایل خانه می‌باشد.

خوب از دیگر وظایف ما نسبت به خودمان چیست؟ بله **علم آموزی** مقصود تلاش در فراغیری دانش و علم است مورد آخر چیست؟ **خودباوری** بعد از توکل به خدا، خودمان را نیز باور کنیم. همچنین توانایی انجام کارهای مفید را در خودمان ببینیم و برای انجام آن تلاش لازم را به خرج بدھیم.

سراغ کارت سوم می‌رویم.

خانواده

بچه‌ها! برای این قسمت متن بدون نقطه‌ای را برای مسابقه آماده کرده‌ام. دو نفر پای تخته ببیایند. یکی این متن بدون نقطه را باید بخواند و دیگری آن را بدون نقطه روی تخته بنویسد. کوچک‌ترین اشتباه از هر کدام این دو نفر موجب باختن آن‌ها می‌شود و من فرد دیگری را جایگزین او می‌کنم.

یکی از مهمترین مسئولیت‌های ما، وظایفی است که ما نسبت به والدین خود داریم، **مسئولیت‌هایی از قبیل: احترام، محبت، کمک، در امور خانه.**

پسرها در خانه در چه اموری می‌توانند به والدینشان کمک کنند؟ احسنت، خرید لوازم منزل مانند:... کمک در پنهان کردن سفره و.... دخترها چطور؟ بله، کمک در پختن غذا، ظرف شستن، جارو کردن و نظافت خانه و... حالا به کارت آخر می‌رسیم. این کارت چیست؟

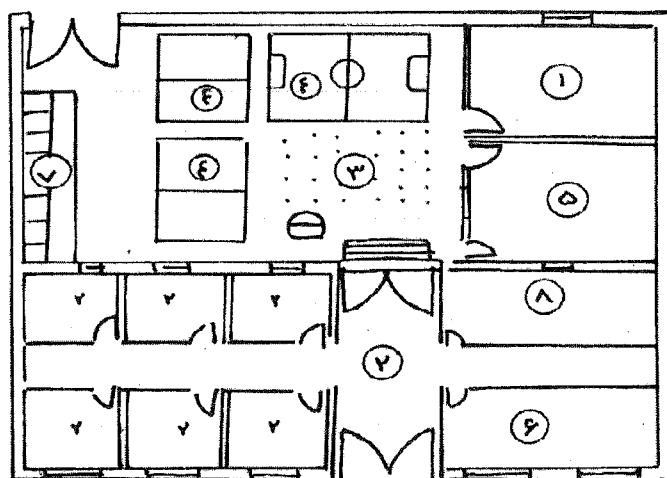
اجتماع

یعنی مسئولیت‌های ما نسبت به دیگران، مانند دوستان و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنیم و مهمترین جایی که ما دانشآموزان با آن در اجتماع سر و کار داریم، کجا است؟ مدرسه

در مدرسه ما چه مسئولیت‌هایی داریم؟

به این طرح توجه کنید و بگویید نسبت به جاهایی که در این نقاشی آمده است، چه کارهایی می‌توانیم انجام دهیم؟!

من یکی یکی به ترتیب نام آن اماکن را می‌نویسم. شما مسئولیت‌های خود را نسبت به این اماکن نام ببرید و آن‌ها را توضیح دهید:

۱- نمازخانه :

برپایی نماز جماعت (مرتب کردن صفوف ، اذان گفتن ، تکبیر گفتن)

برپایی دعا (خواندن دعا ، پذیرایی و...)

۲- کلاس‌های آموزشی :

تمیز نگهداشتن کلاس ، محافظت از وسایل کلاس ، تشکیل کار گروه آموزشی ،

۳- برنامه‌های فرهنگی و صبح‌گاهی:

تلاوت قرآن، اجرای سروд در مناسبت‌ها، اجرای تئاتر، مسابقات فرهنگی و...

۴- سالن ورزشی:

شرکت در تیم ورزشی، شرکت در مسابقات ورزشی، شرکت در نرم‌مش

صبح‌گاهی.

۵- کتابخانه:

رعایت مقررات، امانتداری کتاب، رعایت سکوت و نظافت،

۶- آزمایشگاه:

کمک به دبیر مربوطه در اجرای آزمایش، مسئولیت حفظ و نگهداری وسایل

آزمایشگاه.

۷- سرویس بهداشتی:

تمیز تغییر نگهداشتن آن و رعایت نظافت و بهداشت.

حالا چه کسی می‌تواند بگوید: به برنامه‌ی تفریحی، علمی و فرهنگی خارج از مدرسه، چه می‌گویند؟ اردو بچه‌ها یکی از جاهایی که مسئولیت‌پذیری نقش مهمی دارد، اردو است. به ویژه در اردوهای چند روزه. در اردوها دانش آموزان باید از عهده مسئولیت‌هایی که توسط برگزار کنندگان اردو به آنان محول شده است، به درستی برآیند و بیکار نباشند. حالا به این حکایت توجه کنید.

صدای زنگ کاروانی از دور به گوش می‌رسید. کاروان آرام، آرام به برکه نزدیک می‌شد. مسافران این کاروان بعد از راه‌پیمایی طولانی همه خسته بودند. قطره‌های عرق بر روی پیشانی کاروانیان، زیر نور آفتاب گرم حجاز می‌درخشید و آهسته بر روی گونه‌های آنان می‌غلتید. با همه این احوال همگی از همراهی پیامبر اکرم ﷺ در این سفر خوشحال و شادمان بودند و رنج سفر برای آنان آسان شده بود. همین که کاروان به کنار برکه رسید، رسول گرامی اسلام ﷺ جهت تجدید قوا و استراحت دستور توقف دادند.

آن حضرت ﷺ با یارانش از شتران پیاده شدند و بارها را به زمین نهادند تا شتران نیز به استراحت بپردازند. بعد از این که یاران پیامبر ﷺ آبی به سر و صورت زدند و اندکی استراحت کردند، تصمیم گرفتند که برای طبخ غذا گوسفندی را ذبح کنند. عده‌ای برای شرکت در ذبح و پخت و پز گوسفند داوطلب شدند. هر کس وظیفه‌ای به عهده گرفت.

سربریدن و ذبح گوسفند را دیگری پوست کنند آن را به عهده گرفت. سومی گفت: «من نیز آشیز ماهری هستم، پخت این گوسفند هم بامن». در همین هنگام بود که همه متوجه حضور پیامبر ﷺ در این جمع شدند. آنان مشاهده کردند که پیامبر ﷺ می‌خواهد سخنی بگوید. لذا ساكت شدند. حضرت ﷺ فرمود: «جمع کردن هیزم نیز با من». جنب و جوشی در کاروان به راه افتاد. همه‌مه همه جا را فراگرفت. و اصحاب با این پیشنهاد حضرت ﷺ مخالفت کردند. و هر کس چیزی می‌گفت. یکی می‌گفت: شما رسول خدا ﷺ هستید، نباید کار کنید.» دیگری گفت: شما بزرگ ما هستید و ما خادم شما.» خلاصه هر کس به نحوی پیامبر ﷺ را از انجام این کار بر حذر می‌داشت. حضرت فرمود: «خدا

دوست ندارد که بنده اش در میان دیگران متمایز باشد و برای خود نسبت به دیگران امتیازی قائل باشد. سپس حضرت به بیان رفت و مقداری هیزم جمع کرد.
دوستان من: حالا شما را به یک اردوی فرضی دعوت می‌کنم تا اگر قرار شد روزی به اردو بروید با مسئولیت‌های آن آشنا شوید.

ابتدا شما را به گروه‌های پنج نفری تقسیم می‌کنم و [به] هر گروه ۵ نفری یک جوخه می‌گویند. در هر جوخه یک نفر یک کاغذ را پنج قسمت کند و مسئولیت‌های که روی تخته می‌نویسم، روی یک کاغذ بتوانید: بعد کاغذها را تاکرده و به صورت قرعه کشی، بین هم‌دیگر تقسیم کند. هر کاغذی به دست هر کسی افتداد، اسم خود را پشت آن بنویسد و مسئولیت‌های خود را حدس بزند و روی کاغذ بتوانید آن به سر جوخه خود تحويل دهد. سپس سر جوخه با مشورت گروه یک اسم برای گروهش انتخاب او را می‌تواند ورق بتواند و آن را تحويل دهد. با کمک هر گروه کاغذهای جمع شده را کنترل می‌کنم هر گروهی که وظایف را کامل تر نوشته و اسم زیبایی انتخاب کرده باشد به عنوان گروه برنده معرفی خواهد شد. آماده‌اید؟^۱

۱. شرح وظایف برای اطلاع مرتبی:

۱- سر جوخه: مسئول گروه، ناظارت بر کارها، هماهنگی برنامه‌ها و وظایف افراد، تشویق اعضای گروه برای حضور فعال و جوی آنان در برنامه‌های اردو

۲- معاون: حضور فعال در هنگام نبود سر جوخه، راهنمایی جوخه، کمک در کارها، انجام امور محوله توسط سر جوخه
۳- فرهنگی: تدبیر برای برنامه‌های فرهنگی، بی‌گیری و هم‌فکری و شرکت دادن اعضاء، در مسابقات فرهنگی
۴- بهداشت: برنامه ریزی و تلاش در جهت تشویق اعضا برای رعایت بهداشت و نظافت وسیله نقلیه، اردوگاه و اماکن بازدیدی

۵- خادم: تحويل سهمیه پذیرایی روزانه و کمک در تهیه و توزیع صبحانه، ناهار و شام.
نمونه‌ای از کاغذهای تقسیمی بین بچه‌ها

روی کاغذ	پشت کاغذ	شرح وظایف
		نام جوخه: نام دانش آموز: مسئولیت:

پرسش‌ها:

۱. کدام جمله درباره خود باوری کامل تر است؟

الف) توکل به خدا و ایمان به این که همه امور در دست قدرت اوست.

ب) خودمان را باور کنیم.

ج) بعد از توکل به خدا، خودمان را نیز باور کنیم.

۲. جمله پیامبر ﷺ در پاسخ به همسفرانی که ایشان را از شرکت در امر طبخ

غذا منع می‌کردند، چه بود؟

الف) خدا دوست ندارد که بندهاش در میان دیگران با وضعی متمایز باشد.

ب) خدا دوست ندارد که کسی برای خود نسبت به دیگران امتیازی قائل باشد.

ج) هر دو

۳. کدام جمله صحیح نیست؟

الف) احترام به پدر و مادر از مسئولیت‌های مهم است.

ب) خودباوری یکی از مسئولیت‌هایی است که ما در قبال خداوند، باید ایفا نماییم.

ج) ما باید در مدرسه از عهده مسئولیت‌های واگذار شده برآییم.

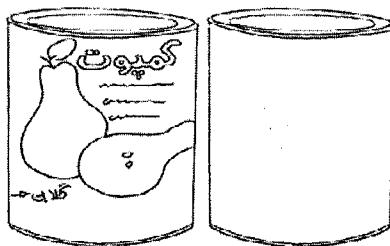
بسم الله الرحمن الرحيم

دیدار

دوستان عزیز سلام! شاد و خرم هستید؟ ان شاء الله همیشه پیروز باشید.

تصویری که روی تخته می‌کشم، توجه کنید. تصویر چیست؟ حالا کاملش می‌کنم. احسنت، تصویر کمپوت^۱ است.

شما را به یاد چه مکانی می‌اندازد؟ بیمارستان. دیدار از بیمار، از کارهای پسندیده‌ای است که اسلام نسبت به آن سفارش کرده است. به دیدار از بیمار چه می‌گویند؟ عیادت اکنون به یک حکایت در این مورد گوش کنید.

در شهر مدینه، یک یهودی هر روز خاکستر منزلش را جمع می‌کرد و هنگام عبور پیامبر ﷺ از کنار منزل او، بر سر پیامبر ﷺ خالی می‌کرد. چند روزی که این کار انجام نشد. پیامبر ﷺ سراغ او را گرفت. به پیامبر ﷺ خبر دادند که او مریض شده است. پیامبر به عیادت او رفت.

مرد یهودی، که تحت تأثیر این عمل نیکو و اخلاق رسول اکرم ﷺ قرار گرفته بود، از رفتار بدش شرمنده شد و مسلمان شد.

برای این که با اهمیت و پاداش عیادت مریض آشنا شوید، مسابقه‌ای برای شما اجرا می‌کنم. آماده‌اید؟! ده نفر از شما را انتخاب می‌کنم. این ده نفر به دو گروه پنج نفره تقسیم می‌شوند. مسابقه دو مرحله دارد. مرحله اول از هر گروه ۲ سوال ۳ گزینه‌ای

۱. میوه‌ایی که در شربت قند پخته باشند و در ظرف سربسته نگهداری کنند.

می برسم هر کدام از آن سؤال ها پنج امتیاز دارد. افراد هر گروه با مشورت جواب را انتخاب می کنند.

سؤال اول از گروه ۱:

جای خالی را با گزینه صحیح تکمیل کنید. خداوند متعال به حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ فرمود: «هر که به... بیماری موفق شود فرشته‌ای را مأمور او می‌سازم، که او را از عالم قبر تا هنگام محشر عیادت کند!»^۱

- (الف) زیارت ✓ (ب) عیادت (ج) حمایت

سؤال اول از گروه ۲:

جای خالی را با گزینه صحیح تکمیل کنید. امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ می فرماید: «عیادت بیمار یکی از پستدیده ترین کارهای ... است.»^۲

- ✓ (الف) نیک (ب) واجب (ج) انسانی

سؤال دوم از گروه ۱:

این سخن از کیست؟ هر کس نزد بیماری بنشیند، در رحمت الهی غوطه ور می شود.^۳

- (الف) امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ (ب) امام علی عَلَيْهِ السَّلَامُ (ج) پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ

سؤال دوم از گروه ۲:

کدام پیامبر با بیماری امتحان شد؟

- (الف) حضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ (ب) حضرت یحیی عَلَيْهِ السَّلَامُ ✓ (ج) حضرت ایوب عَلَيْهِ السَّلَامُ

۱. بحار الانوار، ج ۷، ب ۱۵، ح ۷۵.

۲. الجعفریات، ص ۲۴۰.

۳. کنز الفوائد، ج ۱، ص ۳۷۸.

ره توشه راهیان نور

حالا مرحله دوم مسابقه را اجرا می کنم، در این مرحله برای هر گروه حدیثی از امام علی^{علی‌الله‌ السلام} انتخاب شده است که به صورت کلمه‌های درهم ریخته، روی کارت‌های مشخص نوشته شده است. هر نفر یک کارت دارد. هر گروه یک دقیقه وقت دارد حدیثی را که درباره پاداش عیادت است به دست آورد. هر گروهی که زودتر حدیث را به دست آورد، ده امتیاز می‌گیرد.

کارت های گروه ۱:

درود می فرستند	برای او	تا شامگاه	از صبحگاه	فرشته ۷۰ / ۰۰۰
----------------	---------	-----------	-----------	----------------

کارت های گروه ۲:

ضمانت می کنم	او	را برای	بهشت	من
--------------	----	---------	------	----

حالا که با پاداش عیادت آشنا شدید، یک مژده به شما می‌دهم. می‌خواهیم فردا به عیادت برویم. بنابراین رضایت نامه‌هایی بین شما توزیع می‌شود. هر کسی می‌خواهد به عیادت بباید باید این فرم‌ها را پر کند و فردا قبل از عیادت به من تحويل دهد.

حالا بگویید برای مریض چه چیزی باید هدیه ببریم؟ اگر دقت کرده باشید، در کنار بیمارستان‌ها دکه‌هایی گذاشته اند که در آن گل، میوه و ... می‌فروشنند. می‌دانید برای عیادت و نباید دست خالی رفت. بچه ها! می‌خواهم در این باره یک حکایت برای شما تعریف کنم:

روزی امام صادق^{علی‌الله‌ السلام} به عده‌ای از یارانشان برخورد کرد و از آنان پرسید: «به کجا می‌روید؟» آنان گفتند: «به عیادت مریض.»

۱. کنزالعمال، ج ۹، ص ۲۰۸

۲. من لایحضره الفقیه، ح ۱، ص ۱۴۰

حضرت ﷺ فرمود: «بایستید!» آن‌ها متعجب ایستادند. حضرت ﷺ فرمود: «آیا برای او هدیه‌ای تهیه کردید؟» آنان گفتند: «نه!». حضرت ﷺ فرمود: «مگر نمی‌دانید بیمار با هدیه‌ای که برایش برده می‌شود، آرامش پیدا می‌کند.»^۱ دوستان من! امام صادق علیه السلام برای این هدیه مواردی را برشمرده. برای این که این موارد را تشخیص دهیم، ابتدا به طرحی که می‌کشم توجه کنید. در این طرح کلمه‌هایی در گل‌ها نوشته شده است.

حالا سؤال‌هایی از شما می‌پرسم تا بتوانیم ترجمه کلمه‌ها را به دست آوریم.

^۱. کافی، ج ۳، ص ۱۱۸.

ره توشه راهیان نور

۱- کدام میوه بجشتی است که هم رنگ زرد آن موجود است و هم رنگ سرخ آن؟
سیب

۲- به کدام میوه گوارا و زرد و آبدار است که از سیب درشت تر است؟ به

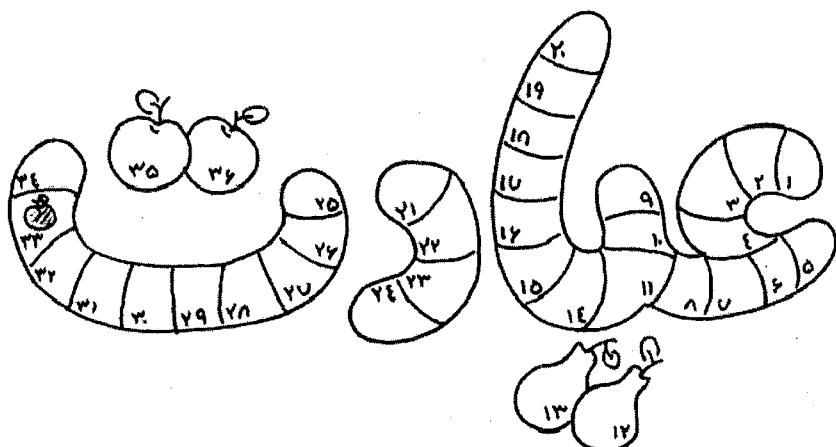
۳- کدام میوه از خانواده مرکبات است که مربای آن مشهور است؟ بالنگ

۴- کدام چوب قبه‌های رنگ و خوشبو است که آن را در آتش می‌اندازند
تاروی خوش دهد؟
عود

۵- آن چه ماده خوشبویی است که از گل می‌گیرند؟
عطر

بچه‌ها حکایت نشان داد که هدیه بردن برای بیمار نیکو است. ولی بهتر است چیزهایی
که بوی خوش می‌دهند و موجب تجدید روحیه بیمار می‌شوند، مثل عود، عطر، گل و...
بهتر است هدیه ببریم.^۱

اما برای عیادت مریض چه کارهایی را باید رعایت کنیم؟ برای این که با این آداب آشنا
شویم. من یک جدول ۳۶ خانه‌ای روی تابلو می‌کشم آماده‌اید؟

۱. علامه طباطبائی سنن النبی، ص ۹۵

حالا به سوال‌های من پاسخ دهید تا جدول را کامل کنم.

- ◀
۱. «کمل به پیمان» را چه می‌گویند؟ وفای عهد (۷، ۹، ۱۵، ۱۴، ۵، ۳۵، ۱)
 ۲. نوشته شده به عربی چه می‌شود؟ مکتوب (۴-۱۹-۲-۱۰-۱۲)
 ۳. کدام سوره جمع کلمه "مؤمن" است؟ مؤمنون (۲۱-۲۴-۲۰-۲۳-۲۲-۱۳)
 ۴. پیامبر مدفون در شهر تویسرکان چه نام دارد؟

حقوق الْعَلِيَّةِ (۸-۳۴-۶-۲۶-۲-۱۱)

۵. آن چیست که ۳۲ تای آن در بدن انسان است؟

دندان (۲۵-۲۹-۳۲-۳۱-۳۱-۳۶)

۶. چه کلمه‌ای در سوره مبارکه قدر در کنار ملائکه آمده است؟

روح (۲۲-۲۸-۳۰)

خانه شماره ۳۳ را ستاره بگذارید. ۴ تا خانه خالی مانده است که در هر کدام از آن ها یک حرف «ت» قرار دهید.

حالا سراغ پیام جدول می‌رویم. حرف خانه اول «د» را می‌نویسیم. چهار تا چهار تا خانه‌های جدول را می‌شماریم.

اولین کلمه‌ای که مشخص شد، چیست؟ دعا نمودن، یعنی وقتی به عیادت بیمار می‌رویم، باید برای شفای او دعا کنیم.

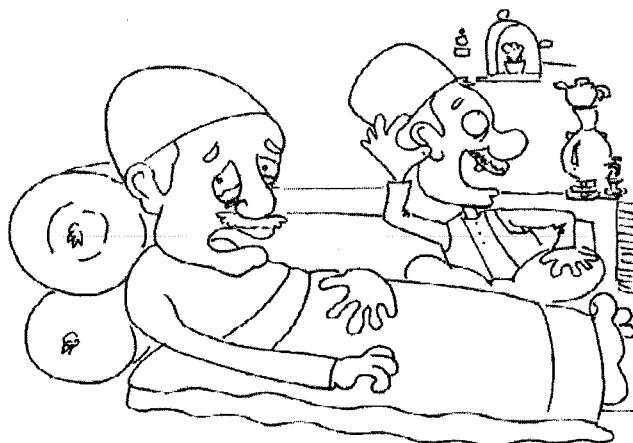
پیامبر اکرم صلوات الله علیہ و آله و سلّم می‌فرماید: زمانی که یکی از شما به عیادت برادر دینی خود می‌رود، باید برای او دعا کند و از او نیز بخواهد برای وی (عیادت کننده) دعا کند، دعای بیمار مثل دعای فرشته است.^۱

کلمه بعدی چیست؟ اگر حرف خانه دوم «ت» را بنویسم و چهار تا چهار بشماریم به دست می‌آید، «تقویت روحی». احسنت، دلداری دادن و تقویت روحی مریض

۱. مکارم اخلاق، ص ۳۶۱.

پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هنگام عیادت بیمار او را به زندگی امیدوار سازید.» این کار، اگر چه مقدرات را تغییر نمی‌دهد و مانع از مرگ نمی‌شود، اما وسیله آرامش خاطر بیمار را فراهم می‌سازد.^۱

خوب بچه‌ها! حالا برای این که روحیه شما نیز تقویت شود، می‌خواهیم یک فکاهی درباره عیادت مریض برای شما تعریف کنیم.

شخصی ناشنوا بود و می‌خواست به عیادت مریضی برود. او با خود چاره‌جویی کرد که وقتی نزد او رفتم، به ناچار باید سخن بگویم. او هم جواب مرا داده و من باید تشخیص دهم که او چه گفته است. اگر من بپرسم حالت چطور است؟ در پاسخ می‌گوید: «خوبم.» می‌گوییم: «خدرا شکر.» اگر بپرسم که غذا چه می‌خوری؟ او می‌گوید: «شربت، آش و یا سوب.» آن گاه می‌گوییم: «نوش جانت باد.» می‌پرسم: «پزشک تو کیست؟» می‌گوید: «فلان پزشک.» می‌گوییم که قدمش مبارک باشد دکتر حاذقی است و شفا می‌دهد. بله بچه‌ها! شخص ناشنوا با این فکر و خیال به عیادت مریض رفت و کنار او نشست.

ابتدا از او پرسید: «حالت چه طور است؟» بیمار جواب داد: «از درد دارم می‌میرم» مرد ناشنوا گفت: «خدا را شکر!» سپس پرسید: «غذا چه می‌خوری؟» بیمار که ناراحت شده بود، گفت: «زهر مار» مرد ناشنوا گفت: «توش جانت!» سپس پرسید: «پزشک تو کیست؟» بیمار گفت: «عزرائیل». مرد ناشنوا گفت: «قدمش مبارک باشد، شاد باش»^۱ حالا می‌رویم سراغ کلمه بعدی آن چیست؟ توقف کوتاه، زمان عیادت را کوتاه کنیم تا موجب رنج بیمار نشود.

پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «پر پاداش ترین عیادت، زود برخاستن از نزد بیمار است.»^۲ ادب آخر چیست؟ حرف خانه چهار را بنویسید و پیام را به دست آورید. محبت نمودن، بیمار در هنگام بیماری نیاز به محبت دارد، رسول گرامی اسلام ﷺ می‌فرماید: «وقتی به عیادت مریض می‌روید. حال او را بپرسید.»^۳ حالا که با آداب عیادت مریض آشنا شدید، تلاش کنید فردا که همگی با هم به عیادت مریض می‌رویم، این آداب را رعایت کنیم. اکنون همگی دست هایتان را بالا بیاورید تا برای تمام بیماران دعا کنیم. همه با هم خدایا خدایا، بیماران اسلام را شفا عنایت فرما!

خدایا خدایا، مجروحین و جانبازان شفا عنایت فرما!

۱. داستان‌های متنوی، محمدی اشتهرادی، ج ۱، ص ۶۳-۶۵.

۲. کنز العمال، ج ۹، ص ۹۷.

۳. مکارم الاخلاق، ج ۲، ص ۱۷۴.

پرسش‌ها:**۱. جمله زیر را کامل کنید.**

یکی از ... هر مسلمان نسبت به مسلمان دیگر، عیادت او در بیماری است.

☒	الف) وظایف
☐	ب) حقوق
☐	ج) امور مهم

۲. در حکایتی که نقل شد آن چه که هدیه بردن آن برای بیمار سفارش**شده است، چیست؟**

☐	الف) میوه و شیرینی
☒	ب) میوه و عطر
☐	ج) شیرینی و عطر

۳. از آداب عیادت مریض چیست؟

☐	الف) عیادت مریض را طولانی کنیم
☐	ب) او را نزد دکتر ببریم
☒	ج) به بیمار محبت کنیم

۴. پیامبر ﷺ فرمود: «دعای بیمار در حق عیادت کننده چگونه است؟»

☐	الف) مائند دعای فرشته است
☐	ب) مستجاب است
☒	ج) مورد الف و ب

بسم الله الرحمن الرحيم

هئر دوستی

به نام آن که دل کاشانه اوست

با سلام! برنامه را با یک سؤال ساده ریاضی و فارسی شروع می‌کنم.
اولین عدد سه رقمی گه همه اعدادش تکراری است، چه می‌باشد؟^۱

{

{

{

۱. مرتبی ۳ عدد را با فاصله بر روی تخته می‌نویسد.

ت

چهارمین حرف الفبای فارسی چیست؟

این حرف را در کنار اعداد می‌نویسم.

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

حدس بزنید چه کلمه‌ای را می‌خواهم بنویسم. خوب دقت کنید.

چه کلمه‌ایی به معنای گوش فرا دادن و شنیدن است؟

(سنجش)

چه کلمه‌ایی به معنی گرامی داشتن و حرمت نگه داشتن است؟

(احترام)

چه کلمه‌ایی به معنای پیوستگی است؟

(ارتباط)

اگر ما بخواهیم در جامعه با دیگران دارای ارتباط باشیم، در مرحله اول باید هنگام گفت و گو به حرف‌های آن‌ها خوب گوش کنیم تا از آن بهره‌مند شویم و ارتباط مثبتی برقرار شود. همان‌طور که امام علی^{علی‌الله‌ السلام} فرموده است. حضرت چه فرموده است؟ از دو نفر شما می‌خواهم که کلمه‌های درهم ریخته‌ای را که بر روی تخته می‌نویسم، کنار هم قرار دهند تا جمله را به دست آورند:

و تعلّم، الاستماع، حسن، تعلّم، كما، القول، حسن.

و بیاموز، گوش فرا دادن راه چنان‌چه، نیکو، صحبت کردن را، فرا می‌گیری.

با تشکر از این دو دانش‌آموز که جمله‌ها را مرتب کردند. بلی، امام علی^{علی‌الله‌ السلام} فرموده است: «و تعلّم حسن الاستماع كما تعلّم حسن القول».^۱ یعنی: و نیکو گوش فرا دادن را بیاموز چنان‌چه نیکو صحبت کردن را فرا می‌گیری.

حالا بگویید که دوم چه بود؟ بلی، احترام. شرط مهم در برقراری ارتباط مؤثر، حفظ احترام مخاطب است. هر چند ممکن است او رعایت ادب را نگه ندارد، مثل آزر، او چه کسی است؟

به آیاتی که یکی از دوستان شما تلاوت می‌کند، توجه کنید.^۲

قال اراغب انت عن آلہتی یا ابراہیم لأن لم تنته لارجمنک و اهجرنى مليا (۴۶) قال سلام عليك سأستغفرلک ربی انه کان بي حفيأ. (۴۷)

با تشکر از این دوست خوب، به ترجمه آیات توجه کنید:

گفت: «ای ابراہیم! آیا تو از خدایان من روی گردانی؟ اگر (از این کار) دست بر نداری تو را سنگسار می‌کنم. از من برای مدتی طولانی دور شو.

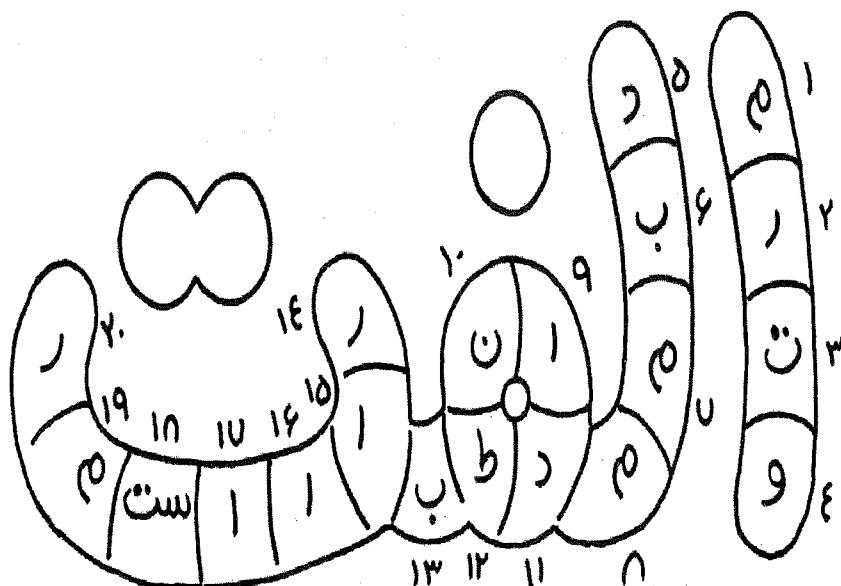
(ابراهیم) گفت: سلام بر تو! من به زودی برایت از پروردگارم تقاضای عفو می‌کنم، چرا که او نسبت به من مهربان است.»

۱. محدث نوری، مستدرک الوسائل، مؤسسه آل‌البیت، قم، ج ۹، ص ۵۱، ح ۱۰۱۷۲.

۲. از دانش‌آموزی که فراتت صحیح دارد در این قسمت کمک گرفته شود تا آیات ۴۶ و ۴۷ سوره مریم را تلاوت کند.

خوب، متوجه شدید که آزر کیست؟ بلی، او همان عمومی حضرت ابراهیم‌اللّٰہ است که بتپرست بود. دلسوزی‌های حضرت ابراهیم‌اللّٰہ و بیان پربارش تأثیری بر او نداشت. او ابراهیم را تهدید به سنگسار کرد و او را موجودی غیرقابل تحمل برشمرد و با توهین به او گفت که برای همیشه از نظرم دور شو.

ابراهیم‌اللّٰہ در برابر این تندي و خشونت شدید با نهایت بزرگواری گفت: «سلام بر تو! سپس فرمود: من به زودی برای تو از پروردگارم تقاضای آمرزش می‌کنم.» این نشانه کمال احترام و رعایت ادب در برابر دیگران، حتی افراد مخالف است. ابراهیم‌اللّٰہ الگوی همه انسان‌های مؤمن و خداپرست است. برای آشنایی بیشتر با یکی از ویژگی‌های افراد مؤمن از دیدگاه امام علی‌اللّٰہ به این جدول دقّت کنید، شکل جدول هم به معنی همدلی و انس گرفتن چه کلمه‌ای است؟ بلی:

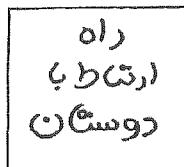
حروف را داخل جدول می‌نویسیم. شما برای به دست آوردن پیام، حرف اول را بنویسید. آن گاه سه تا سه تا بشمارید.

احسنست، پیام عبارت است از «مؤمن با مردم در ارتباط است.»

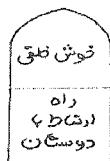
این جمله قسمتی از کلام امام علی ع است که فرمود:

«المؤمن مألف و لا خير في من لا يألف و لا يؤلف.» یعنی مؤمن با مردم در ارتباط و الفت است. آن کس که نه با دیگران الفت گیرد و نه دیگران با او الفت گیرند، خیری در او نیست.^۱

حالا که مشخص شد کسی که با دیگران ارتباط نداشته باشد، خیری در او نیست. باید راههای دیگر برقراری ارتباط با دوستان را شناسایی کنیم. پس به این گل که در دست من است، دقت کنید.^۲

می‌خواهم با باز کردن گلبرگ‌های آن، شما را با راههای ارتباط مناسب با دوستان در روابط اجتماعی آشنا کنم.

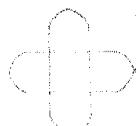

اولین گلبرگ چیست؟

احسنست، خوش خلقی.

۱. کافی / محمد بن یعقوب کلینی / ج ۲ / ص ۱۰۲ / حدیث ۱۷.

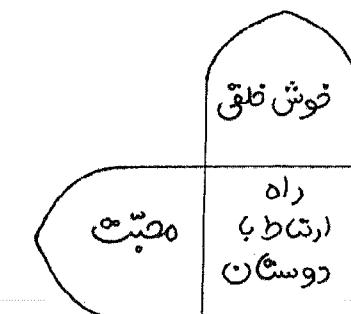
۲. برای تهیه گلبرگ، مقواپی در ابعاد ۳۰×۳۰ سانتی متر را مطابق شکل برش دهید.

امام علی علیه السلام می فرمایند:

کسی که خوش خلق باشد دوستان او فراوان شوند و افراد با او انس می گیرند و ارتباط
برقرار می نمایند.^۱

حالا نوبت دومین گلبرگ رسید. خوب دقت کنید.

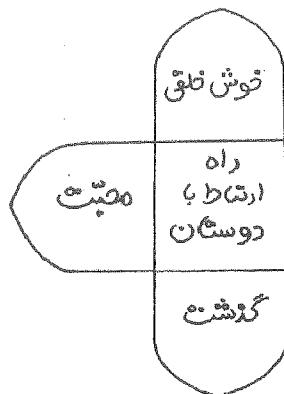

در این گلبرگ، مساله محبت ورزیدن به دوستان مطرح شده است. به این حکایت گوش کنید:

روزی رسول اکرم صلوات الله علیه و آله و سلم تصمیم داشت در خارج شهر غسل کند. حذیفه، پارچه‌ای با دستش گرفت و آن را حایل قرار داد آن پیامبر غسل نمود. سپس حضرت آن پارچه را گرفت و برای حذیفه حایل کرد تا او غسل نماید. حذیفه از لطف و بزرگواری رسول خدا صلوات الله علیه و آله و سلم شرمنده شد و عرض کرد: «پدر و مادرم فدای شما! این کار را انجام ندهید.» پیامبر بزرگوار نپذیرفت و فرمود: «هرگاه دو نفر باشند، هر کدام بیشتر دیگری را دوست داشته باشد، نزد خدا محبوب‌تر است.»

اگر دوست شما کاری انجام داد که شما ناراحت شدید، چه عکس‌العملی نشان می‌دهید؟ خوب است تا ببینم گلبرگ سوم چه می‌گوید؟

۱. غرالحكم / ح ۵۳۷۵: مَنْ حَسِنَ حَلْقَةً كَثُرَ مَحِبَّةً وَ أَنْسَتِ النَّفُوسُ بِهِ

بلی، این گلبرگ می‌گوید که اهل گذشت باشید و عفو کنید، همان‌طور که قرآن گذشت را از صفات مؤمنان می‌داند و می‌فرماید: «اذا ما غضبوا هم يغفرون»^۱ یعنی: هنگامی که به خشم آیند از روی بزرگواری خشم خود را فرو می‌نشانند. در زندگی امامان، رفتارهای بسیار زیبا و پسندیده‌ای دیده می‌شود که هر کدام الگوی مناسبی برای ما می‌باشد در اینجا یکی از آن موارد را برایتان تعریف می‌کنم.

روزی امام حسن مجتبی^{العلیله} از کوچه‌های مدینه می‌گذشت. مردی از اهل شام تا امام را دید و فهمید که ایشان امام حسن مجتبی^{العلیله} فرزند بزرگ امام علی^{العلیله} است، شروع به لعن و ناسزا دادن به آن حضرت کرد، امام^{العلیله} صبر کرد تا مرد شامی از دشنام دادن فارغ شد. آن گاه امام رو به مرد شامی کرد و سلام کرد، سپس با خنده به او فرمود: «ای آقا! گمان می‌کنم غریبه‌ای و گویا ما را اشتباه گرفته‌ای. اگر از ما طلب رضایت می‌کنی، از تو راضی می‌شویم. اگر چیزی بخواهی، به تو عطا می‌کنیم. اگر راهنمایی بخواهی، راهنمایی ات می‌کنیم. اگر گرسنه باشی، به تو غذا می‌دهیم. اگر برخنه هستی، تو را می‌پوشانیم. اگر محتاج هستی، تو را بی‌نیاز می‌کنیم. اگر رانده شده‌ای، تو را پناه می‌دهیم. اگر حاجتی داری، حاجت را برمی‌آوریم. چه خوب است که بیایی و

۱. شوری، ۳۷.

مهمان ما شوی، زیرا که خانه ما وسیع است و می‌توانی وسایل و بار خود را در خانه ما بگذاری و از امکانات خانه ما استفاده نمایی.»

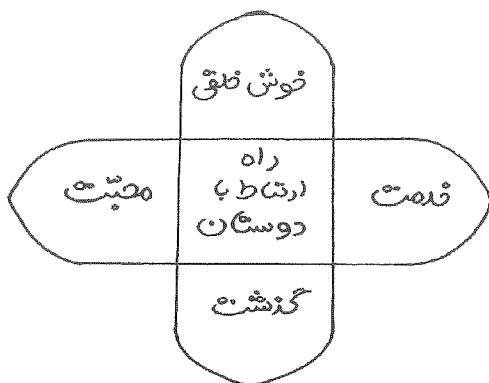

مرد شامی برخورد و سخنان محبت آمیز امام حسن العلیا را دید، سر به زیر انداخت و اشک در چشمانش حلقه زد. پس از چند لحظه به امام نگاه کرد و گفت: «شهادت می‌دهم که تو خلیفه خدا در روی زمین هستی. خدا بهتر می‌داند که خلافت و رسالت را را در کجا قرار دهد. پیش از آن که تو را ملاقات کنم، تو و پدرت دشمن‌ترین خلق در نزد من بودید، ولی الان محبوب‌ترین آن‌ها نزد من هستید.»

بعد از آن به خانه امام حسن العلیا رفت و تا در مدینه بود مهمان امام بود و از محبان و معتقدان به امامت و اهل بیت گردید.^۱

۱. منتهی الامال، شیخ عباس قمی، ج ۱، ص ۲۲۲.

چهارمین و آخرین گلبرگ چیست؟

بلی، «خدمت و کمک به دوستان».

امام علی علیه السلام می‌فرماید: «هر مسلمانی به گروهی از مسلمانان خدمت کند، خداوند به عدد آن مسلمانان در بهشت به او احر عنایت خواهد فرمود.»^۱ ان شاء الله بتوانیم به یاری خدا با انجام کارهای شایسته، ارتباط صحیحی با دوستان خود برقرار کنیم و جامعه‌ای مستعد و آماده برای ظهر امام زمان‌مان (عج) بسازیم.

خدایا، دوستی‌های ما را گرم و صمیمی قرار بده! آمين

خدایا، ما را محبّ و دوستدار پیامبر و آل او قرار بده! آمين

آمين يا رب العالمين

۱. توحید و نبوت، شهید دستغیب، ص ۱۶۰.

پرسش‌ها:

۱. کدام گزینه با ارتباط، پیوستگی دارد؟

- الف) استماع، اقتباس
- ب) استماع، احترام
- ج) استماع، اجتماع

۲. امام علی ع درباره چه گروهی فرمود که خیری در آن‌ها نیست؟

- الف) نه با دیگران الفت گیرد و نه دیگران با او
- ب) نه بخورد و نه به دیگران تعارف کند
- ج) نه علم بیاموزد و نه به دیگران یاد بدهد

۳. به فرموده پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم چه کسی نزد خدا محبوب‌تر است؟

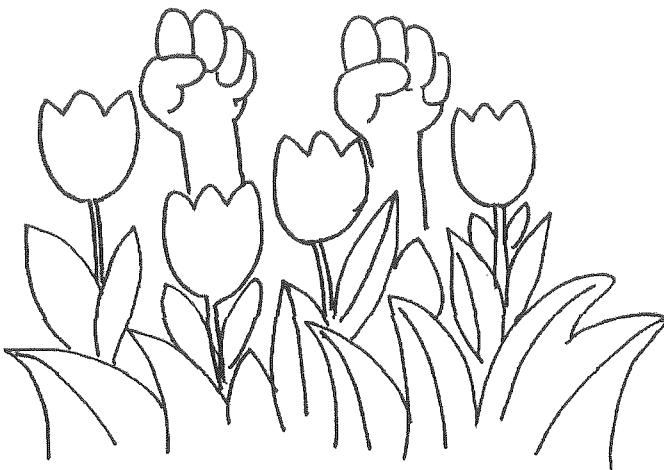
- الف) کسی که ثروت او بیش‌تر است
- ب) کسی که علم و دانش او بیش‌تر است
- ج) هر کدام بیش‌تر دیگری را دوست بدارد

۴. ابراهیم صلی الله علیه و آله و سلم در برابر گستاخی آزر چه انجام داد؟

- الف) پاسخ دندان‌شکن به او داد
- ب) به او سلام کرد
- ج) او را نفرین کرد

بسم الله الرحمن الرحيم

طلوع فجر

الهی دانایی ده که از راه نیفتم
بینایی ده که در چاه نیفتم

بچه ها سلام! امیدوارم حالتان خوب باشد. نام چند کشور و تاریخ‌هایی را روی تخته می‌نویسم. بگوئید چه اتفاق مهمی در آن تاریخ افتاده است.

۱۷۸۹	فرانسه	در سال
۱۹۱۷	روسیه	در سال
۱۹۵۹	کوبا	در سال
۱۳۵۷	ایران	در سال

بلی، همان طور که شما گفتید، در این تاریخ‌ها انقلاب‌هایی اتفاق افتاده است.
آیا می‌دانید این انقلاب‌ها با چه اهدافی انجام گرفته است؟

به گزارشی که یکی از دوستان شما قرائت می کند، توجه کنید.^۱ انقلاب کبیر فرانسه علیه طبقه اشراف برای آزادی انجام گرفت. فشارهایی که از طرف اشراف و دولت نسبت به محرومان وارد می شد، خشم آنها را برانگیخت. این انقلاب با رهبری ناپلئون بنناپارت پیروز شد.

انقلاب کبیر روسیه به وسیله احزاب سوسیالیست و به کمک ملوانان روسی و عده‌ای از سربازان و کارگران روس به رهبری لنین و یاران نزدیک او علیه تزارها انجام گرفت و به دوره سلطنت مطلقه تزارها پایان داد.

انقلاب کوبا علیه رژیم دیکتاتوری «باتیستا» به رهبری «فیدل کاسترو» برپا شد و رژیم سوسیالیستی^۲ در آن کشور روی کار آمد.

انقلاب اسلامی ایران بر خلاف همه انقلاب های جهان بر پایه ایمان به خدا و رهبری امام خمینی و اتحاد مردم پایه گذاری و موجب سرنگونی رژیم دیکتاتوری پهلوی شد. این دوست خوب تشکر می کنیم و برنامه را ادامه می دهم. هر کدام از این انقلابها در سطح منطقه و یا جهان پیامدهای گوناگونی داشته است. به طور نمونه؛ از فرانسه به عنوان کشوری که برای آزادی مبارزه کرده است نام بردۀ می شود. هر چند الان در این کشور، مسلمانان از آزادی برخوردار نیستند و همچنین دیگر نامی از انقلاب کبیر روسیه و طرز فکر غلط ماذی آن نیست. همان طور که امام خمینی (ره) پیش بینی کرده بود، نظام کمونیستی روسیه فرو پاشید.

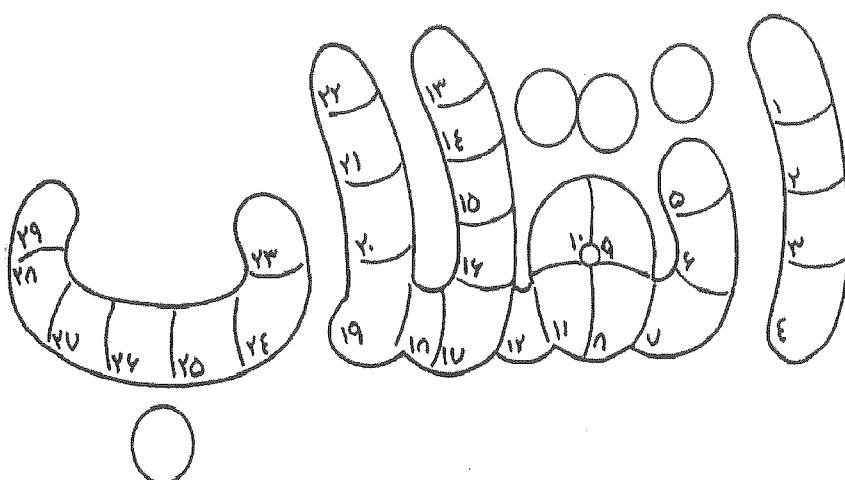
آیا می دانید پیامدهای انقلاب اسلامی چه بوده است؟ برای به دست آوردن یکی از پیامدهای جهانی انقلاب اسلامی ابتدا سراغ جدول می رویم. سوالهایی را از شما می پرسم. حروف پاسخ را درون خانه های جدول می نویسم. آماده هستید. پس خیلی سریع به سؤال ها پاسخ دهید.

۱. به قصد و اراده و عزم قومی چه من گویند؟ همت(۱۳، ۲۷)
۲. به نافرمانی انسان در برابر خداوند چه من گویند؟ گناه(۲۳، ۵، ۱۵ و ۱۲)

۱. متن را در اختیار یکی از دانش آموزان قرار دهد.

۲. یک نوع حکومت با هدف تعديل ثروت و درآوردن وسائل تولید به مالکیت عمومی است تا از جمع شدن سرمایه در دست اشخاص ثروتمند جلوگیری نماید.

۳. چه کلمه‌ای به معنای کار کردن، گوشش است؟
سعی (۷، ۱۰ و ۲)
۴. به شال بی پایان چه می‌گویند؟
شا (۲۲ و ۶)
۵. در عربی به جنگ و نبرد چه می‌گویند؟
حرب (۱۶، ۲۶ و ۹)
۶. در کدام ماه شاه از ایران فرار کرد؟
دی (۲۸ و ۸)
۷. به پغلوان و مبارز چه می‌گویند؟
پل (۲۱ و ۱۹)
۸. کدام کلمه برای اظهار درد به کار می‌روید؟
آی (۳ و ۲۹)
۹. پایتخت کشور "ارمنستان" کجاست؟
ورشو (۲۰، ۱۷، ۱۴ و ۴)
۱۰. کدام اصطلاح نظامی به معنای توقف جنگ است؟
آتش بس (۱۸، ۲۴، ۲۵، ۱۴ و ۱۱)

حرف اول «ت»، را بنویسید و سه تا سه تا بشمارید تا پیام جدول به دست آید.

پیام: «توسعه حیات دینی بشر و گرایش به اسلام»

با پیروزی انقلاب ایران حیات دینی و گرایش به اسلام نه تنها در ایران توسعه یافت، بلکه در تمام ادیان هم این توسعه نمود پیدا کرد. حالا یک نمونه برای شما نقل می‌کنم.

«در حقیقت من بعد از انقلاب اسلامی ایران به اسلام علاقه پیدا کردم . قبل از آن به دین اسلام توجه زیادی نمی کردم. وقتی انقلاب اسلامی ایران به پیروزی رسید، تصویر امام خمینی(ره) را برای اولین بار از طریق تلویزیون دیدم. چهره معنوی ایشان برای من خیلی جذب بود که مرا شیفته خود کرد، هیچ وقت تصویر نمی کردم روزی مسلمان شوم. فقط می خواستم بدانم آن چه در وجود ایشان است که مرا مجدوب خود کرده است چیست؟ بعد از آن تصمیم گرفتم درباره اسلام تحقیق کنم. به این نتیجه رسیدم راهی که امام خمینی(ره) می رود، راه خدا و راه حق است. به همین دلیل من هم این راه را انتخاب کردم.^۱

حالا به پیامدهای دیگری از انقلاب اسلامی در کارت‌ها که به صورت حروف به هم ریخته نوشته شده است توجه کنید. هر که زودتر کارت‌ها را به صورت کلمه درآورد، امتیاز بیشتری خواهد گرفت.

شما هم با گفتن «طیب، طیب الله، احسنت بارک الله» آن‌ها را تشویق می کنید. من کارت‌ها را به دوستان شما می دهم

نفر اول: ز پ ی و ری

ح و د ت

او ت خ

از شرکت کنندگان می خواهم درباره این کلمه‌ها که از پیامدهای جهانی انقلاب اسلامی است، توضیح بدهند. حالا نفر اول چه کلمه‌ای به دست آوردی؟

پیروزی مستضعفین

همان‌طور که دوست شما توضیح داد، من توضیح بیشتری در ادامه گفتار ایشان می آورم. انقلاب برای اولین بار به تمامی مستضعفان و مسلمانان جهان در دورترین نقاط دنیا بها داد و عزّت بخشید. و به بخش عمدہ‌ای از خواستها و آرزوهای آنان جامعه عمل

۱. روزنامه جام جم (۷۹/۶/۲۶)، سیلویا(هاجر)، کارشناس رشته ارتباطات اهل ایالت ویرجینیا آمریکا.

پوشاند. این انقلاب دریچه‌های امید را در قلب مستضعفان دنیا گشود و به جسم بی‌رمق آنان جان تازه‌ای بخشد. او با انعکاس ارزش‌های انسانی و خود تاکنون جنبش‌های انقلابی جدیدی در بین ملت‌های اسلامی ایجاد کرده است، از جمله حزب الله در لبنان و حماس در فلسطین که علیه اسرائیل قیام و پایگاه‌های حکومت وابسته آن را متزلزل کرده است.^۱

حالا نفر دوم شما چه کلمه‌هایی به دست آورده‌ی؟ اخوت و وحدت در میان مسلمانان دنیا. بله!

انقلاب اسلامی ایران در صدد تحقق وحدت و اتحاد امت اسلامی می‌باشد که در این راه به موفقیت‌های چشم‌گیری دست یافته است. برای مثال خلاف تبلیغات سوء آمریکا در ایجاد تفرقه بین امت‌های اسلامی، ایران با تشکیل کنفرانس‌ها و همایش‌های بزرگ بین کشورهای اسلامی، برگزاری هفته وحدت و روز جهانی قدس، توانسته است در تحقق این امر مهم موفق باشد.

در پایان سرود جمهوری اسلامی را زمزمه می‌کنیم و برنامه را به پایان می‌بریم.

۱. عاشورا، مجموعه مقالات دومین کنگره بین المللی امام خمینی(ره) و فرهنگ عاشورا، دفتر دوم، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(ره) چاپ اول، بهار ۱۳۷۶، ص ۱۳۸.

پرسش‌ها:

۱. کدام گزینه از پیامدهای انقلاب اسلامی در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی است؟

- الف) پیروزی مستضعفین
- ب) احیای اخوت و وحدت
- ج) الف - ب

۲. تشکیل کنفرانس‌ها بین کشورهای اسلامی و برگزاری روز جهانی قدس مربوط به کدام یک از پیامدهای زیر می‌باشد؟

- الف) اخوت و وحدت
- ب) توسعه حیات دینی بشر
- ج) پیروزی مستضعفین

۳. قیام حزب الله در لبنان و قیام حماس در فلسطین علیه اسرائیل مربوط به کدام یک از پیامدهای انقلاب اسلامی ایران می‌باشد؟!

- الف) اخوت و وحدت
- ب) پیروزی مستضعفین
- ج) توسعه حیات دینی بشر